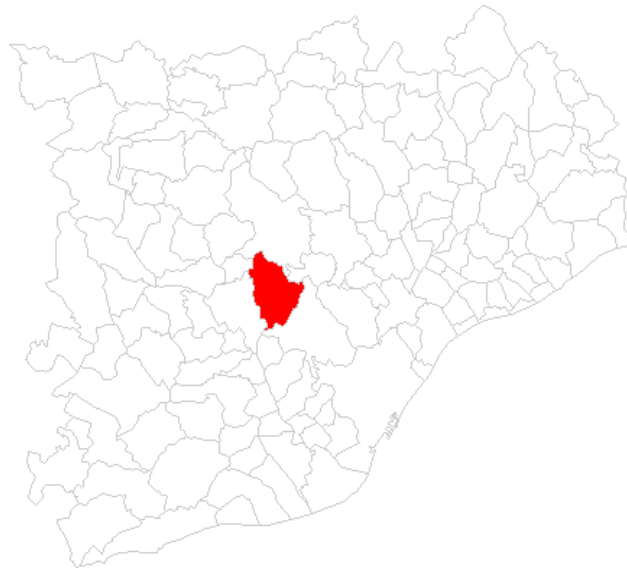

La Formació Professional i l'activitat econòmica a Rubí

Estudi elaborat per l'Observatori de l'FP de la Fundació BCN Formació Professional per l'Ajuntament de Rubí.

Barcelona, juny 2018

Índex

1. Introducció	8
2. Indicadors de context	9
– Europa en matèria d'FP	9
– Context. La població de Rubí	13
3. L'FP inicial	16
– Estudis de règim general. Els cicles formatius de grau mitjà i superior	18
– Estudis de règim especial. Arts plàstiques i disseny	31
– Programes de formació i inserció	31
4. Formació professional per a l'ocupació	34
– Formació per l'ocupació adreçada majoritàriament a persones aturades	35
– Formació per a l'ocupació adreçada majoritàriament a persones ocupades	41
5. Idees clau de l'FP a Rubí	50
6. El teixit productiu i l'activitat econòmica a Rubí	52
– Afiliació a la Seguretat Social	52
– Centres de cotització	56
– Atur registrat	57
– Contractació	61
– Polígons d'activitat econòmica	64
7. Encaix entre l'FP i el teixit productiu	67
– Perfils professionals d'FP amb més demanda	67
Sector industrial	67
Sector sociosanitari i serveis a les persones	69
Sector serveis a les empreses	69
Sector comercial	71
– Competències transversals més requerides	71
– Reptes detectats i oportunitats	72
Oferta formativa no respon a les activitats econòmiques	72
Perfil de l'aturat versus perfil dels programes per l'ocupació adreçat a persones aturades	72
Sentiment de pertinença local	73
Informació i orientació	73
Sinèrgia territorial: endogàmia formativa i social que determina l'activitat econòmica	74

Accessibilitat als estudis i a les empreses en pràctiques	74
La importància de les pràctiques per la inserció	74
8. Propostes d'actuació	75
– El paper del Consell de l'FP de Rubí	75
– Accions de promoció de l'FP	76

Índex de figures

Figura 1. Distribució de l'assoliment educatiu de la població d'entre 25 i 64 anys. 2016	10
Figura 2. Evolució de la distribució de l'assoliment educatiu de la població d'entre 25 i 64 anys. 2000, 2005, 2010, 2015 i 2016	10
Figura 3. Distribució de les persones que estudien educació secundària superior professional. ISCED 3. 2017	11
Figura 4. Distribució de les persones de 30 a 34 amb estudis superiors. ISCED 5-8. 2017	11
Figura 5. Abandonament escolar prematur dels estudis. 2016 i evolució	12
Figura 6. Formació permanent de la població de 25 a 64 anys. 2016 i evolució	13
Figura 7. Piràmide de població per sexe i edat. 1 de gener de 2016. Rubí	14
Figura 8. Distribució de la població segons els nivells educatius assolits. 2011. Rubí i Catalunya	15
Figura 9. Localització dels centres d'FP inicial. Curs 2017-2018. Rubí	16
Figura 10. Matriculació en FP inicial segons el tipus d'estudis. Curs 2017-2018. Rubí	18
Figura 11. Evolució de l'alumnat d'FP inicial. Cursos 2010-11/2017-18. Rubí	20
Figura 12. Evolució de l'alumnat d'FP inicial segons el grau formatiu. Cursos 2010-11/2017-18. Rubí	20
Figura 13. Evolució de l'alumnat d'FP inicial per sexe. Cursos 2010-2011/2016-2017. Rubí	21
Figura 14. Pes de l'alumnat segons la nacionalitat i el grau formatiu. Curs 2016-2017. Rubí	21
Figura 15. Evolució de l'alumnat d'FP inicial segons la tipologia de centre. Cursos 2013-14/2016-17. Rubí	22
Figura 16. Distribució de l'alumnat d'FP inicial per sexe. Cursos 2010-11/2016-17. Rubí	22
Figura 17. Via d'accés segons els graus professionals. Curs 2016-2017. Rubí	23
Figura 18. Evolució de l'alumnat d'FP inicial per família professional. Cursos 2013-14/2016-17. Rubí	24
Figura 19. Evolució de l'alumnat d'FP inicial per família professional i grau formatiu. Curs 2016-2017. Rubí	24
Figura 20. Distribució dels cicles formatius i sexe. Curs 2016-2017. Rubí	25
Figura 21. Destinació de l'alumnat de CFGM. Curs 2016-2017. Rubí	27
Figura 22. Destinació de l'alumnat de CFGS. Curs 2016-2017. Rubí	28
Figura 23. Procedència de l'alumnat de CFGM. Curs 2016-2017. Rubí	29
Figura 24. Procedència de l'alumnat de CFGS. Curs 2016-2017. Rubí	29
Figura 25. Procedència de l'alumnat d'FP inicial segons el centre. Curs 2016-2017. Rubí	30
Figura 26. Evolució de la matriculació en els PQPI/PFI. Cursos 2010-2011/2016-2017. Rubí	32
Figura 27. Distribució de l'alumnat segons el sexe i el perfil professional. Cursos 2016-2017. Rubí	33
Figura 28. Evolució de les persones beneficiàries dels programes del SOC. 2011-2016. Rubí	37
Figura 29. Evolució de les persones beneficiàries dels programes del SOC per sexe. 2011-2016. Rubí	37
Figura 30. Persones beneficiàries dels programes del SOC. 2016. Rubí	38
Figura 31. Persones beneficiàries dels programes del SOC segons el sexe. 2016. Rubí	38
Figura 32. Persones beneficiàries dels programes del SOC segons l'edat. 2016. Rubí	39
Figura 33. Persones beneficiàries dels programes del SOC segons el nivell d'estudis. 2016. Rubí	39
Figura 34. Distribució de la formació amb certificacions de professionalitat. 2016. Rubí	41
Figura 35. Persones residents beneficiàries dels programes del Consorci segons el sexe i l'edat. 2017. Rubí	43
Figura 36. Persones residents beneficiàries dels programes del Consorci segons el sexe i l'edat. 2017. Rubí	43

Figura 37. Persones residents beneficiàries dels programes del Consorci segons el sexe i la família professional. 2017. Rubí	44
Figura 38. Població afiliada a la Seguretat Social segons el sector d'activitat. Rubí i resta d'àmbits territorials. Segon trimestre de 2017	53
Figura 39. Taxa de creixement dels principals components per grans sectors d'activitat econòmica. Segon trimestre de 2010 i 2017	54
Figura 40. Evolució de la taxa d'atur. Rubí. 2010-2017	58
Figura 41. Taxa d'atur registrat. Rubí i resta d'àmbits territorials. Segon trimestre. 2010-2017	59
Figura 42. Variació interanual de la taxa d'atur registrat. Rubí i resta d'àmbits territorials. Segon trimestre. 2010-2017	59
Figura 43. Perfil sociodemogràfic de les persones inscrites en el registre d'atur. Rubí. Segon trimestre. 2010-2017	61
Figura 44. Evolució del número de contractes laborals subscrits. Rubí. 2010-2017	62
Figura 45. Característiques de la contractació laboral. Rubí. 2010-2017	64
Figura 46. Localització dels polígons d'activitat econòmica de la ciutat de Rubí	65
Figura 47. Sentiment de pertinença a Rubí segons el gènere	73

Índex de taules

Taula 1. Oferta i matriculació d'FP inicial per centres. Curs 2017-2018. Rubí	17
Taula 2. Oferta formativa segons el nombre de centres que ofereixen. Curs 2017-2018. Rubí	19
Taula 3. Distribució de la matriculació segons el grau professional. Curs 2016-2017. Rubí	25
Taula 4. Indicadors de mobilitat per motius d'estudis d'FP inicial. Curs 2016-2017. Rubí	26
Taula 5. Oferta formativa per a l'ocupació adreçada a persones desocupades en execució. 2018. Rubí.	34
Taula 6. Agrupació dels programes segons la tipologia de formació. 2016. Rubí	36
Taula 7. Persones beneficiàries dels programes del SOC segons la família professional. 2016. Rubí	40
Taula 8. Oferta formativa adreçada a persones ocupades. 2017. Rubí	42
Taula 9. Oferta formativa que cursa les persones beneficiàries residents. 2017. Rubí	44
Taula 10. Població afiliada a la Seguretat Social segons el tipus de règim. Rubí. Segon trimestre de 2010 i 2017	52
Taula 11. Població afiliada a la Seguretat Social segons el tipus de règim i el sector d'activitat. Rubí. Segon trimestre de 2017	52
Taula 12. Població afiliada a la Seguretat Social segons el tipus de règim i l'activitat econòmica. Rubí. Segon trimestre de 2010 i 2017	54
Taula 13. Centres de cotització a la Seguretat Social segons el sector econòmic. Rubí. Segon trimestre de 2010 i 2017	56
Taula 14. Centres de cotització a la Seguretat Social segons el nombre de treballadors. Rubí. Segon trimestre de 2010 i 2017	57
Taula 15. Distribució de les empreses als polígons d'activitat econòmica de Rubí. 2015	66
Taula 16. Principals indicadors econòmics de les empreses situades als polígons de Rubí. 2014-2015	66
Taula 17. Activitats principals de les empreses situades als polígons de Rubí. 2015	66

1. Introducció

El present estudi pretén aportar llum sobre l'estat de la formació professional (en endavant FP) a la ciutat de Rubí per a la presa de decisions en matèria educativa i formativa. L'estudi està estructurat en dos grans blocs, el primer centrat en l'anàlisi quantitativa que les dades disponibles ens permeten elaborar i el segon, caracteritzat per l'extracció del coneixement que els agents educatius i econòmics tenen.

La primera part mostra l'estat de l'FP de forma integrada i, per tant, s'aporten dades de l'FP inicial i per a l'ocupació. En primer lloc, es mostren les dades de l'FP inicial a la ciutat de Rubí des de tres perspectives: la de l'oferta, la de la demanda i la de la mobilitat dels i les estudiants que cursen aquests estudis. En segon lloc, s'aporten les dades de la formació per a l'ocupació adreçada a les persones treballadores, bé en situació d'atur bé ocupades. No obstant això, abans de presentar la informació entorn a l'FP de Rubí s'inclouen dos subapartats de context que aporten informació i que permeten complementar l'anàlisi i la interpretació de la dinàmica local. Aquests apartats complementaris són el del context educatiu i formatiu a nivell europeu i el de la informació demogràfica i sobre la població de la ciutat. Per facilitar la lectura és rellevant esmentar que les dades analitzades en aquest estudi corresponen, d'una banda, al curs 2017-2018 pel que fa als recursos existents i, de l'altra al curs 2016-2017 en quant a les dades de la demanda d'FP, la matriculació. En el moment d'elaborar la primera part d'aquest estudi, el Departament d'Ensenyament encara no disposa de les dades consolidades pel curs 2017-2018. Pel que fa a les dades per a l'ocupació les dades disponibles de la formació adreçada a persones desocupades és per l'any 2016, mentre que les dades de la formació contínua és l'any 2017. Tot i això, el Consell de l'FP de Rubí també ha facilitat l'oferta de la formació per a l'ocupació referent a la convocatòria 2017 que s'executa al llarg de l'any 2018. Les discrepàncies de dates és un *handicap* en molts dels estudis que utilitzen fonts administratives diferents. No obstant això, les dades continuen mostrant una fotografia de l'estat de l'FP a la ciutat.

La segona part aporta informació i coneixement sobre l'adequació de l'FP al teixit econòmic de la ciutat. Per fer-ho s'han calculat els principals indicadors del mercat de treball i del teixit productiu. S'han utilitzat diverses fonts d'informació. Alhora, aquesta segona part contempla tota l'anàlisi qualitativa: unes 20 entrevistes en profunditat i 2 focus grups. Aquesta anàlisi és la que ens permet conèixer l'ajust entre el sistema de l'FP i el teixit productiu. Finalment, s'aporten recomanacions derivades de tota l'anàlisi.

2. Indicadors de context

– Europa en matèria d'FP

A la majoria de països de la Unió europea (en endavant UE) existeix una gran tradició i aposta pels estudis professionalitzadors: les dades que faciliten entitats com Eurostat —organisme oficial en matèria estadística de la UE— o l'OCDE —Organisme per a la cooperació i desenvolupament econòmic— a través de la seva publicació de referència en matèria d'educació, *Education at a glance*, així ho evidencien.

Les dades presentades a continuació pretenen ser un referent de partida per a l'anàlisi de l'estat de la formació professional a Rubí. No hem d'oblidar que la ciutat està contextualitzada en unes dinàmiques de país que condicionen directament la seva realitat. És per aquest motiu que a continuació s'aporten dos indicadors que permeten visualitzar la situació de l'FP a Europa, a l'Estat espanyol i a Catalunya. Cal esmentar que s'aporten les dades disponibles segons l'àmbit territorial.

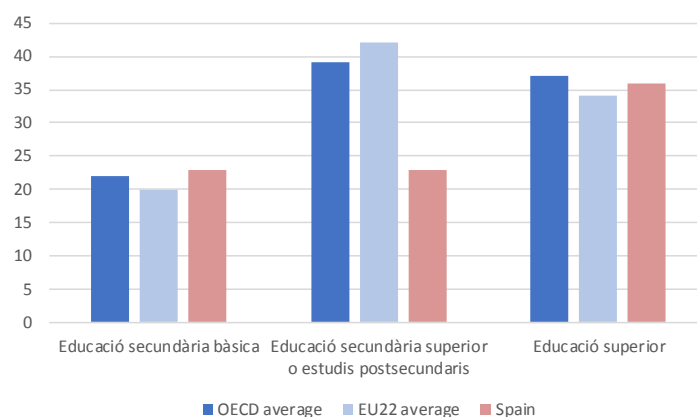
Si observem la figura 1 on es mostra la distribució dels nivells educatius que assoleix la població d'entre 25 i 64 anys, apreciem, com ja és conegut, diferències significatives que cal recordar: el percentatge de les persones que han assolit estudis postsecundaris és notablement inferior a l'Estat espanyol que a la mitjana de països membres de l'UE22 o de l'OCDE, concretament 16 i 19 punts percentuals menys. Al mateix temps, l'Estat espanyol presenta un percentatge de població amb nivells formatius baixos lleugerament superiors a l'UE22 i a l'OCDE. Ara bé, aquest percentatge s'ha reduït notablement en els darrers anys com a conseqüència del fet que la població jove està més ben formada que les generacions més envellides, les quals presentaven majoritàriament uns nivells formatius bàsics. Un aspecte positiu és la dada de les persones que han assolit estudis superiors: l'Estat espanyol presenta uns volums equiparables a la mitjana europea i, per tant, podem pensar que té uns nivells de qualificació superior òptims per a donar resposta al futur mercat de treball.

En termes d'FP, apreciem que també hi ha diferències rellevants segons el grau professional. La figura 3 mostra el volum d'estudiants que cursa estudis professionals de nivell ISCED 3 —cicles formatius de grau mitjà i certificats de professionalitat de nivell 3— i en ella s'evidencia la manca de vocacions professionals i d'elecció de les persones per cursar estudis professionalitzadors a l'Estat espanyol i també a Catalunya. Alhora, si observem la figura 4 que mostra el percentatge de població que ha assolit estudis superior —cicles formatius de grau superior, estudis universitaris i postuniversitaris i certificats de professionalitat de nivell 5-8¹—apreciem que els percentatges són més favorables que en nivells educatius previs². Ara bé, caldria preguntar-se quin és el pes dels cicles de grau superior respecte el total dels estudis superiors. Aquesta dada no la tenim disponible però les dades generals ens fan inferir que, tot i que segurament hi ha una major aposta pels estudis universitaris, el pes dels cicles professionals superiors presentaria uns nivells més equiparables als de la mitjana europea que els cicles mitjans.

¹ Cal esmentar que aquests nivells de certificació encara estan pendent de desplegar-se a l'Estat espanyol

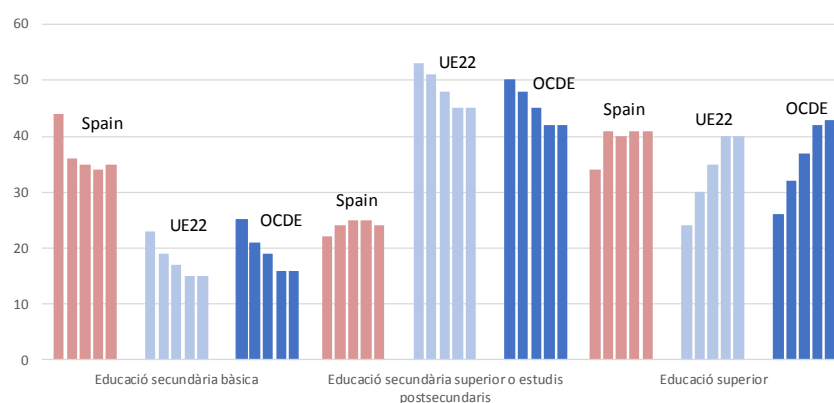
² Cal esmentar que s'agafa aquesta classificació per tal de poder realitzar la comparativa amb la resta de països. Recordem que la classificació espanyola de qualificació només integra els 5 nivells i no 8 com fa la UE.

Figura 1. Distribució de l'assoliment educatiu de la població d'entre 25 i 64 anys. 2016

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Education at a glance 2017. OCDE

Figura 2. Evolució de la distribució de l'assoliment educatiu de la població d'entre 25 i 64 anys. 2000, 2005, 2010, 2015 i 2016

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d' Education at a glance 2017. OCDE

Figura 3. Distribució de les persones que estudien educació secundària superior professional. ISCED 3. 2017

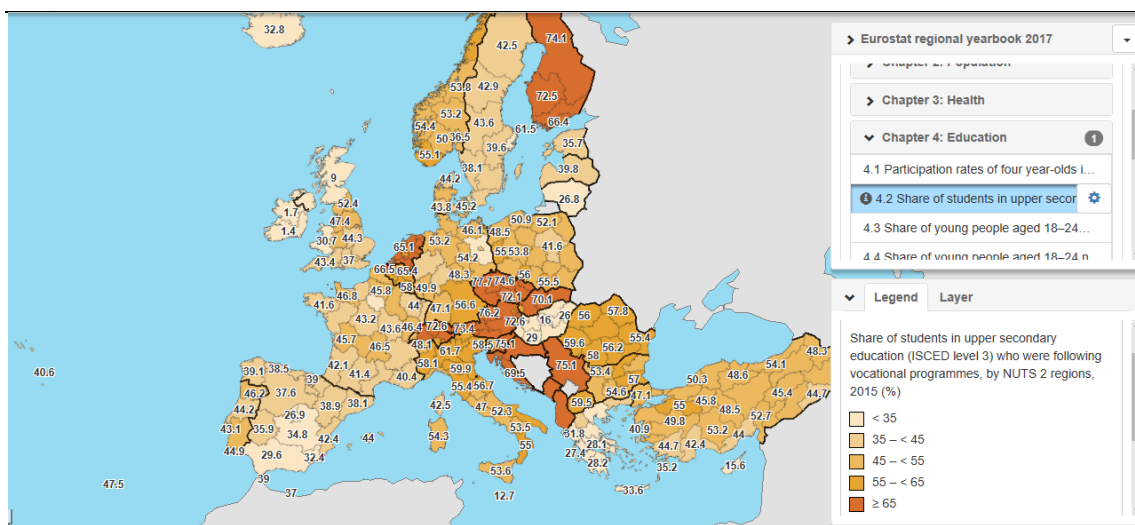
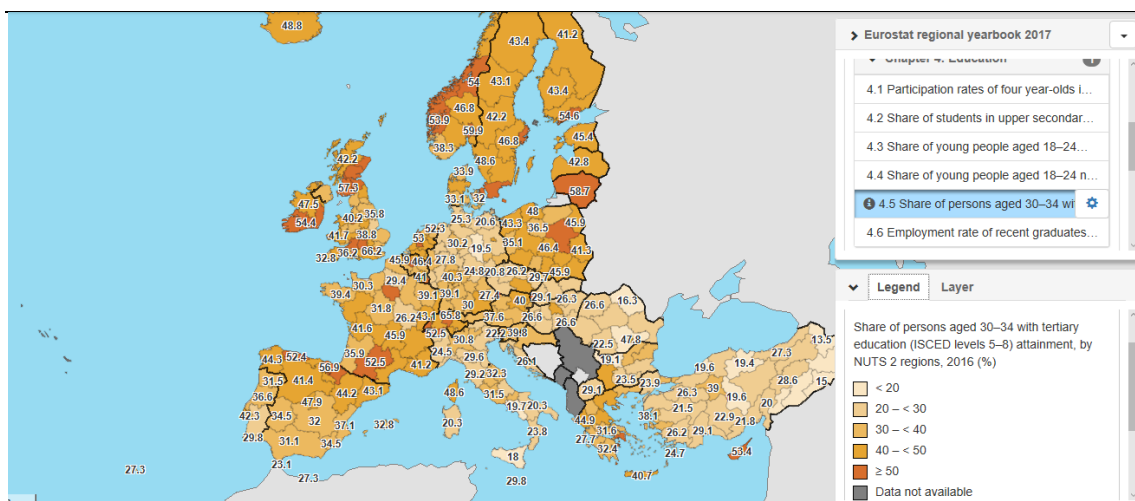

Figura 4. Distribució de les persones de 30 a 34 amb estudis superiors. ISCED 5-8. 2017

Ara bé, l'indicador de l'abandonament escolar prematur dels estudis mostra una realitat preocupant: el 18% de la població catalana de 18 i 24 declara no haver assolit els estudis secundaris obligatoris i no estar en procés de formació en el moment de l'enquesta³. Una xifra que tot i experimentar una davallada important en els últims anys, encara presenta uns nivells força distants als de la mitjana dels països de l'UE22 i l'OCDE. Per tant, no només un volum de la població no opta per cursar estudis postobligatoris sinó que un percentatge rellevant no assoleix els estudis de l'ESO.

Un altre indicador que creiem que és important de destacar és el percentatge de formació permanent que la població d'entre 25 i 64 anys declara realitzar en el moment de l'enquesta. Aquesta és una dada important perquè mostra els nivells de reciclatge i d'aprenentatge continu de la població. En un context on la societat, la tecnologia i el mercat de treball cada cop són més dinàmics i canviants la formació

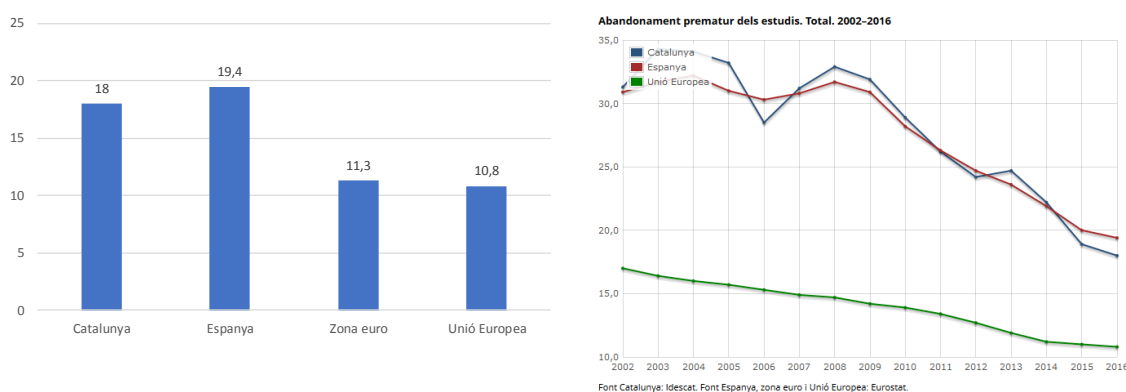
³ Quan es parla de l'enquesta es fa referència a l'Enquesta de Població Activa (EPA)

permanent juga un paper clau en la competitivitat dels territoris i la seva cohesió social. Les dades ens mostren que a Catalunya no hi ha una aposta clara per a la formació permanent de la població, ja que només el 7,4% de la població d'entre 25 i 64 opta per a realitzar una formació que millori les seves competències. Si observem la tendència de la Unió Europea d'aquest indicador apreciem una tendència clarament a l'alça, en contraposició observem la tendència a la baixa de l'Estat espanyol i de Catalunya.

Així doncs, i en síntesi, el context europeu i les dades de l'Estat espanyol i de Catalunya ens mostren la importància que té el paper de l'FP en el procés de qualificació de les persones: tant des del punt de vista del sistema educatiu —a través de l'FP inicial— com des del mercat laboral —a partir de la formació per a l'ocupació ja sigui adreçada a persones aturades o ocupades. Encara tenim el repte de millorar els nivells de població que assoleix els estudis postobligatoris, de reduir l'abandonament educatiu prematur i apostar clarament per una formació permanent de la població. En aquesta línia, el CEDEFOP (European centre for the Development of Vocational Training) l'organisme europeu encarregat de promoure i impulsar l'FP a Europa, està revisant el rol de l'FP en la societat i en el mercat de treball: esmenta la importància de concebre l'FP com una formació que permeti donar resposta a totes les necessitats formatives al llarg de la vida de les persones, que capaci en ocupacions que estan en canvi continuat i que estigui reconeguda a qualsevol estat membre de la UE⁴.

Davant aquest escenari el present estudi no pot deixar d'analitzar l'FP des del punt de vista del sistema educatiu i del laboral o dit d'una altra manera, de la capacitació per a la realització d'una ocupació.

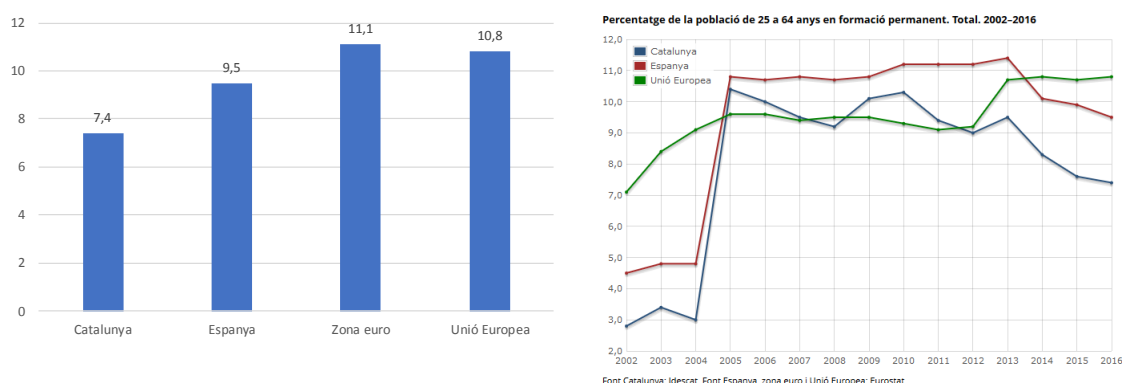
Figura 5. Abandonament escolar prematur dels estudis. 2016 i evolució

Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

⁴ CEDEFOP: The changing nature and role of VET <http://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/publications/5563>

Figura 6. Formació permanent de la població de 25 a 64 anys. 2016 i evolució

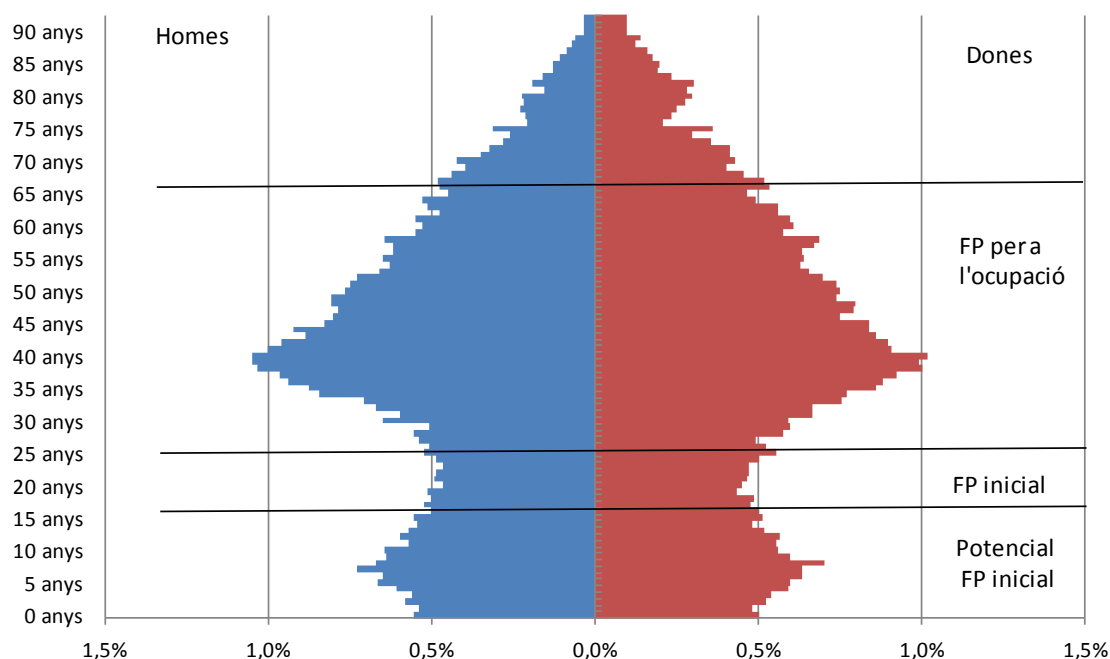
Font: elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

— Context. La població de Rubí

Abans de presentar les dades sobre els sistemes de formació professional inicial cal observar les dades de la població de la ciutat de Rubí per tal d'analitzar l'estructura de la seva població i així poder apreciar si la població que cursa aquests estudis segueix o no la mateixa tendència que la resta de la població.

La ciutat de Rubí se situa a la comarca del Vallès Occidental i té una superfície de 32,3 Km² i una densitat de població de 2.327,2 habitants per Km². Segons les dades de l'Idescat a data 1 de gener de 2016 Rubí té un total de 74.641 persones empadronades que representa el 8% de la població de la comarca. El 2015 Rubí presenta una taxa de creixement superior a la comarca i a Catalunya; mentre que a Rubí la taxa se situa en el 7,54‰ a la seva comarca en el 5,96‰ i a Catalunya de 3,17‰. Del total de la població, el 9,8% té entre 16 i 25 anys i el 57,7% té entre 26 i 65 anys. Per tant, el pes de la població en edat activa és del 67,4% (50.343). Per sexe apreciem un equilibri entre homes i dones: el 50,4% són dones i el 49,6% homes. Aquesta distribució també s'aprecia en la població en edat activa. En canvi, les dades per sexe de la població jove, de 16 a 25 anys, és lleugerament diferent, el 51% són homes i el 49% dones. Aquestes dades mostren un nivell de població jove-adulta superior a la resta de la demarcació de Barcelona i, per tant, hi ha un volum important de població susceptible de cursar formació al llarg de la vida. Una altra dada que és interessant d'observar és el fet que el 18,7% (13.960) de la població és menor de 16 anys de manera que són les persones potencialment susceptibles de cursar estudis de formació professional inicial en un futur bastant immediat.

Figura 7. Piràmide de població per sexe i edat. 1 de gener de 2016. Rubí

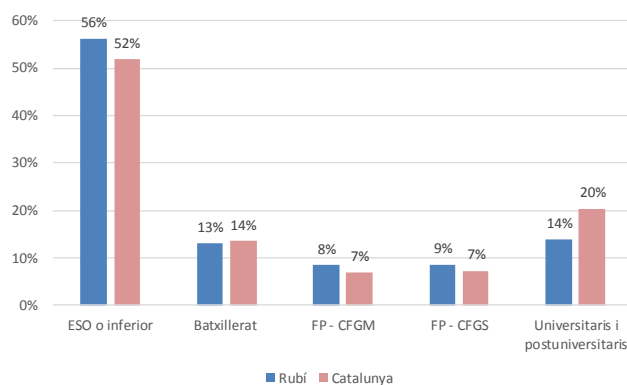

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Padró municipal d'habitants. Idescat

En termes socials i educatius es presenten les principals dades disponibles: el 89% de la seva població té nacionalitat espanyola, percentatge lleugerament superior a la comarca però inferior a Catalunya (90% i 86% respectivament).

El Cens de població i habitatge del 2011 és la font d'informació més recent que proporciona els nivells educatius de la població. Com es pot observar a la figura 8 els nivells educatius de la població de Rubí i també de Catalunya estan força polaritzats: trobem que més de la meitat de la població té estudis d'ESO o inferior i que el 14% en el cas de Rubí i el 20% en el de Catalunya té estudis universitaris o postuniversitaris. En canvi, el volum de població amb formació de nivell intermedi és significativament inferior. Ara bé, en termes d'FP inicial cal esmentar que Rubí presenta un volum de població amb estudis de grau mitjà i superior més elevat que la resta de Catalunya. Aquesta dada mostra que la població de Rubí, tot i presentar uns valor relatius baixos respecte als objectius desitjats i europeus, sembla que fa una major aposta per l'FP inicial que la resta de la població catalana.

Figura 8. Distribució de la població segons els nivells educatius assolits. 2011. Rubí i Catalunya

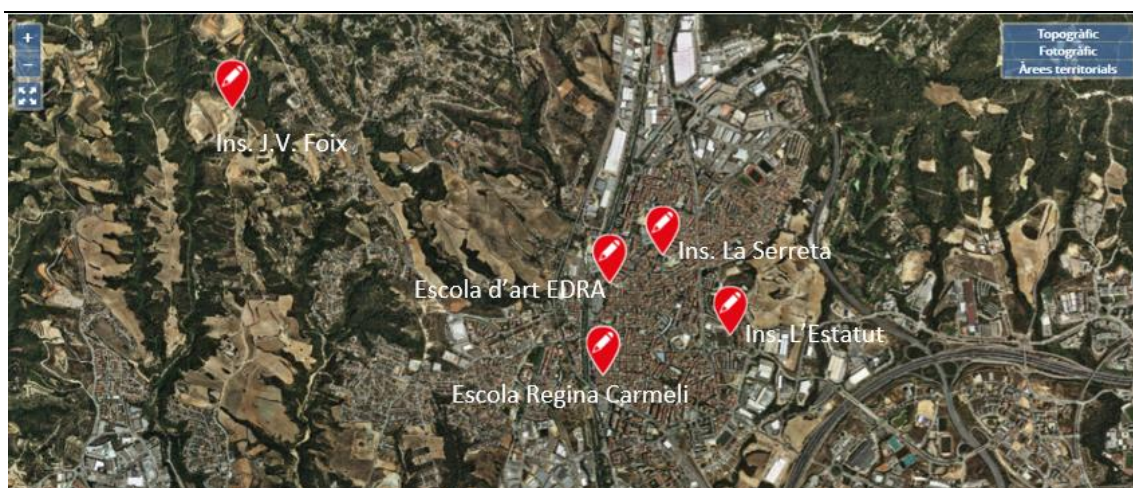
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Cens de població i habitatge 2011. Idescat

3. L'FP inicial

L'FP inicial integra els estudis professionalitzadors que capaciten per a l'exercici qualificat de diverses ocupacions i proporciona la formació necessària per adquirir les competències professionals i el coneixement propi de cada professió. L'FP s'organitza per famílies professionals que ordenen els ensenyaments en cicles de grau mitjà o de grau superior i amb la superació dels primers s'obté el títol de tècnic i amb la superació dels segons el de tècnic superior. Aquests poden ser de règim general, on hi trobem els estudis d'FP tradicionalment analitzats, i els de règim específics, que ofereixen una especialització professional de disseny, arts aplicades i oficis artístics, d'una banda, i en les esportives de l'altra. Finalment, trobem els Programes de Formació i inserció (en endavant PFI) que són els programes que a Catalunya s'equipararien a l'FP bàsica del marc de la *Ley Orgánica para la mejora de la calidad educativa* (LOMCE) 8/2013. Actualment Catalunya només ha desplegat l'FP bàsica a mode inicial i en localitats puntuals.

En el moment de l'elaboració de l'estudi, a la ciutat de Rubí hi ha un total de 8 centres que ofereixen estudis postobligatoris no universitaris: 6 imparteixen estudis de batxillerat i 5 realitzen estudis d'FP inicial. D'aquests, 4 ofereixen estudis de règim general i 1 de règim especial d'Arts plàstiques i disseny. Tots ells, excepte l'Institut J. V. Foix, que se situa als afores del nucli urbà, estan situats en el centre de la ciutat i presenten una accessibilitat bona (vegeu figura 9). En el cas dels PFI, aquests s'imparteixen a l'Escola d'Adults de Rubí. En aquest curs vigent, 2017-2018, també s'inicia un PFI que es realitza a Rubí Forma.

Figura 9. Localització dels centres d'FP inicial. Curs 2017-2018. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del mapa escolar del Departament d'Ensenyament.

En aquest mateix curs a la ciutat de Rubí hi ha un total de 932 persones que s'han matriculat en algun tipus d'estudis d'FP inicial; entenent FP inicial els estudis anteriorment esmentats: tant els de règim general, com els específics i també l'FP bàsica com són els PFI.

A continuació, es presenten les dades de l'oferta disponible en termes d'FP inicial distingint la tipologia d'estudis ja que cada un d'ells presenta característiques singulars que ens permeten analitzar millor les seves casuístiques. Així doncs, aquest apartat està subdividit en estudis de règim general, estudis de règim artístic i, finalment, es presenten les dades dels PFI.

Abans, cal recordar que, en el moment de fer l'estudi, les dades disponibles sobre l'FP inicial que permeten una anàlisi més detallada són les del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya que fan referència al curs 2016-2017. Així doncs, tota l'anàlisi de la demanda –perfils de l'alumnat- s'ha elaborat a partir d'aquest curs de referència.

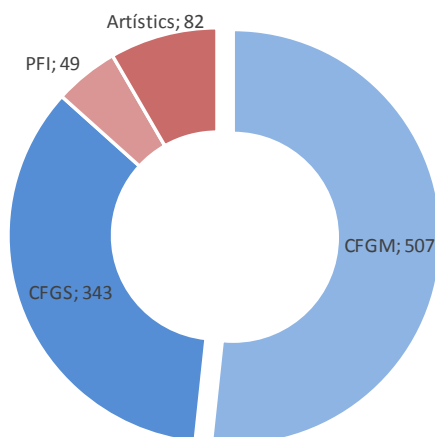
No obstant això, a continuació s'avancen les dades pel curs 2017-2018 facilitades pel Consell de l'FP de Rubí. En aquest curs s'han matriculat un total de 850 persones en estudis de règim general i 82 en estudis d'ensenyaments especials. En total s'han ofertat 14 cicles formatius de 8 famílies professionals diferents.

Taula 1. Oferta i matriculació d'FP inicial per centres. Curs 2017-2018. Rubí

Centre	Cicle formatiu	Ensenyam.	Família prof.	Matri.	1r any	2n any
La Serreta	CFGM Perruqueria i cosmètica capil·lar	Regim general	Imatge personal	39	17	22
	CFGM Atenció a persones en situació de dependència	Regim general	Serveis socioculturals i a la comunitat	103	54	49
La Serreta	CFGS Educació infantil	Regim general	Serveis socioculturals i a la comunitat	102	45	57
	CFGS Integració social	Regim general	Serveis socioculturals i a la comunitat	64	26	38
J.V. Foix	CFGM Electromecànica de vehicles automòbils	Regim general	Electricitat i electrònica	102	53	49
J.V. Foix	CFGS Automatització i robòtica industrial	Regim general	Electricitat i electrònica	60	28	32
	CFGM Conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural	Regim general	Activitats físicoesportives	28	n.d	n.d
Regina Carmeli	CFGM Gestió Administrativa	Regim general	Administració i gestió	52	n.d	n.d
Regina Carmeli		Regim general		70	n.d	n.d
Regina Carmeli	CFGM Auxiliar d'infermeria	Regim general	Sanitat	40	n.d	n.d
Regina Carmeli	CFGS Animació d'activitats físiques i esportives	Regim general	Activitats físiques i esportives	10	n.d	n.d
	CFGS Higiene bucodental	Regim general	Sanitat	11	n.d	n.d
Regina Carmeli	CFGS Comerç internacional	Regim general	Comerç i màrqueting	113	n.d	n.d
	CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes	Regim general	Informàtica i comunicació	56	n.d	n.d
L'Estatut	CFGS Administració de xarxes informàtiques en xarxa	Regim general	Informàtica i comunicació	850		
Règim general				850		
Escola d'art i disseny	CFGM Gràfica interactiva	Règim específic	Comunicació gràfica i audiovisual	52	n.d	n.d
Escola d'art i disseny	CFGS Gràfica interactiva - espais interactius	Règim específic	Comunicació gràfica i audiovisual	8	n.d	n.d
Escola d'art i disseny	CFGM Serigrafia artística	Règim específic	Arts aplicades al llibre	14	n.d	n.d
Escola d'art i disseny	CFGS Projectes i direcció d'obres de decoració	Règim específic	Disseny d'interiors	8	n.d	n.d
Règim específic				82		
Total				932	n.d	n.d

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consell de l'FP de Rubí

Figura 10. Matriculació en FP inicial segons el tipus d'estudis. Curs 2017-2018. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consell de l'FP de Rubí

– **Estudis de règim general. Els cicles formatius de grau mitjà i superior**

Tal com ja s'ha esmentat a la ciutat hi ha un total de 4 instituts que ofereixen cicles formatius de grau mitjà (en endavant CFGM) i cicles formatius de grau superior (en endavant CFGS). Els CFGM equivalen al nivell 3 segons la classificació europea ISCED amb caràcter d'estudis secundaris superior, i els CFGS al nivell 5 considerats estudis superiors juntament amb els universitaris.

Al curs 2017-2018 de les 24 famílies professionals que s'ofereixen a Catalunya, a Rubí se'n poden cursar 8. Aquestes són: *Activitats físicoesportives, Administració i gestió, Electricitat i electrònica, Imatge personal, Informàtica i comunicació, Sanitat, Serveis socioculturals i a la comunitat i Transport i manteniment de vehicles*. En termes de cicle es poden cursar 7 de grau mitjà i 6 de grau superior i en 4 famílies professionals tens l'opció de poder construir un itinerari formatiu professional complet, és a dir, només en les famílies d'*Activitats físicoesportives, Administració i gestió, Informàtica i comunicació i Serveis socioculturals i a la comunitat* hi ha la possibilitat de cursar un CFGM i continuar estudiant un CFGS. Cal esmentar que són famílies poc finalistes cap al mercat de treball i que sovint són contemplades com a passarel·les per poder accedir a altres estudis superiors. Ara bé, caldria preguntar-se si en la resta de famílies professionals ofertades a la ciutat seria interessant poder facilitar més itineraris professionalitzadors integrats amb l'objectiu d'inserció i no tant de continuació de l'itinerari formatiu.

Taula 2. Oferta formativa segons el nombre de centres que ofereixen. Curs 2017-2018. Rubí

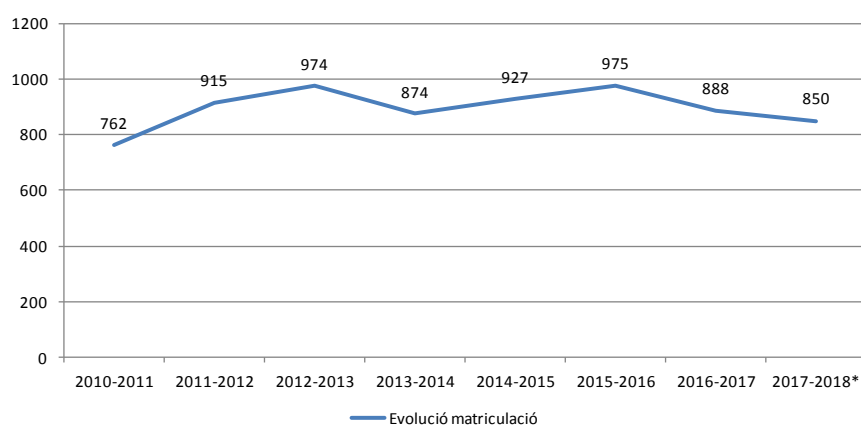
Oferta Formativa	CFGM	CFGS	Total
Activitats físicoesportives			
CFGM - Conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural	1		1
CFGS - Animació d'activitats físiques i esportives		1	1
Administració i gestió			
CFGM - Gestió administrativa	2		2
Comerç i màrqueting			
CFGS – Comerç internacional		1	1
Electricitat i electrònica			
CFGS - Automatització i robòtica industrial (FP DUAL)		1	1
Imatge personal			
CFGM - Perruqueria i cosmètica capil·lar	1		1
Informàtica i comunicacions			
CFGM - Sistemes microinformàtics i xarxes	1		1
CFGS - Administració de sistemes informàtics i xarxes (FP DUAL)		1	1
Sanitat			
CFGM - Cures auxiliars d'infermeria	1		1
CFGS – Higiene bucodental		1	1
Serveis socioculturals i a la comunitat			
CFGM - Atenció a persones en situació de dependència	1		1
CFGS - Educació infantil		1	1
CFGS - Integració social		1	1
Transport i manteniment de vehicles			
CFGM - Electromecànica de vehicles automòbils	1		1

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consell de l'FP de Rubí

Les dades consolidades de matriculació d'alumnat d'FP a la ciutat de Rubí en els darrers 7 cursos presenten una tendència constant amb alguna lleugera oscil·lació: el curs 2010-2011 el total de persones matriculades als estudis d'FP inicial era de 762 i al 2016-2017 ha passat a ser de 888 matriculades. Per tant, en aquests darrers 7 cursos s'ha incrementat el nombre en 126 persones. Ara bé, si comparem el darrer curs amb l'anterior, el 2015-2016, apreciem que s'ha reduït el nombre en gairebé 100 persones menys que decideixen cursar aquests estudis. Al llarg d'aquesta anàlisi caldrà analitzar a què respon aquesta reducció. El Consell de l'FP de Rubí avança les dades de matriculació pel curs 2017-2018 en 850 persones. No obstant a aquesta dada, caldrà esperar a la dada consolidada del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya per confirmar aquesta lleugera reducció.

Per grau formatiu, en el curs 2016-2017, apreciem que el volum d'alumnat es concentra més en els CFGM que en els CFGS, tot i que cal esmentar que aquesta distribució s'ha anat homogeneïtzant en els darrers 7 cursos. En termes relatius la matriculació en els CFGM ha estat del 57% i en els de CFGS de 43%. Si ho comparem amb la matriculació a Catalunya veiem que presenta un percentatge superior en els CFGM ja que la matriculació catalana és del 50% en cada un dels cicles en aquest mateix any acadèmic.

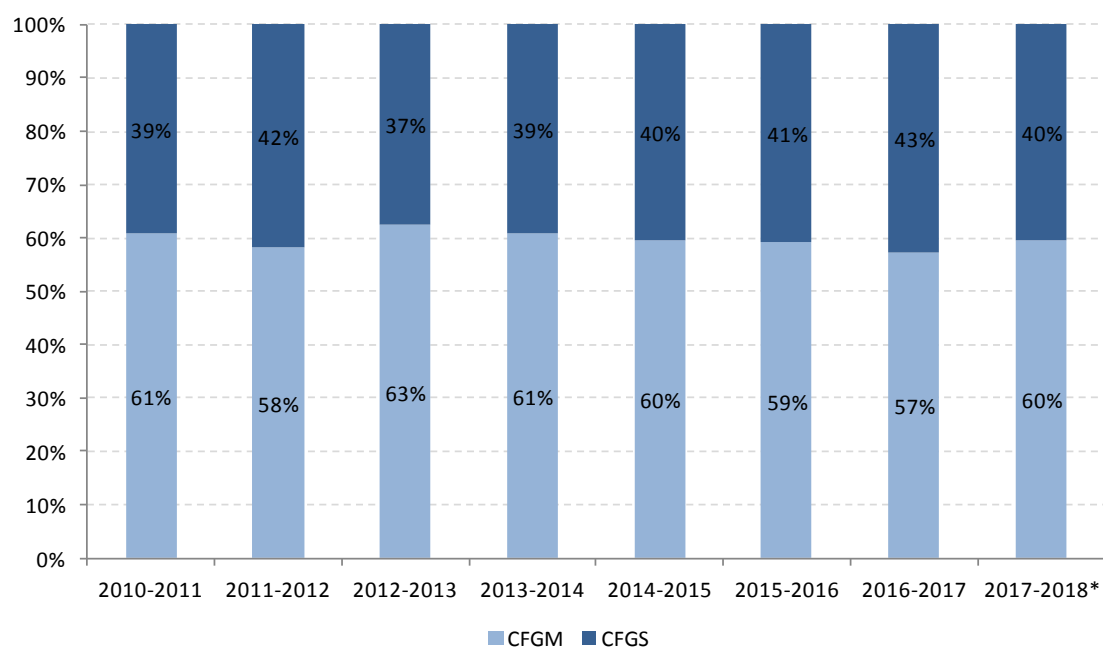
Figura 11. Evolució de l'alumnat d'FP inicial. Cursos 2010-11/2017-18*. Rubí

* Dades facilitades pel Consell de l'FP de Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Figura 12. Evolució de l'alumnat d'FP inicial segons el grau formatiu. Cursos 2010-11/2017-18*. Rubí

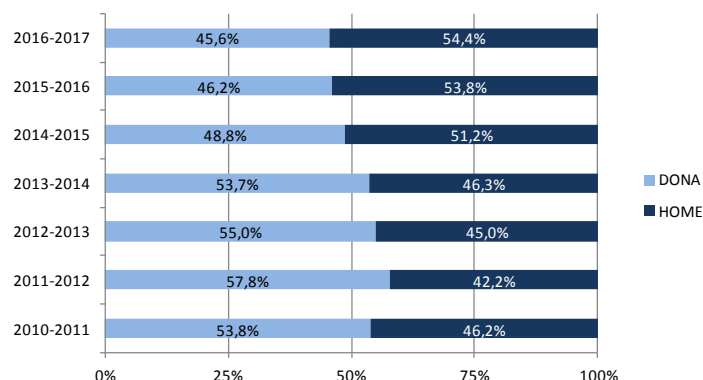
* Dades facilitades pel Consell de l'FP de Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

El perfil de l'alumnat ha anat variant. Per sexe veiem que la distribució ha anat canviant, així com al curs 2010-2011 les dones es matriculaven lleugerament més que els homes, al curs 2016-2017 ho fan més els homes invertint la proporció. Aquesta proporció varia segons el cicles formatius; mentre que entre

l'alumnat de CFGM trobem més homes que dones (58% homes) entre el de CFGS hi ha lleugerament més dones (51%).

Figura 13. Evolució de l'alumnat d'FP inicial per sexe. Cursos 2010-2011/2016-2017. Rubí

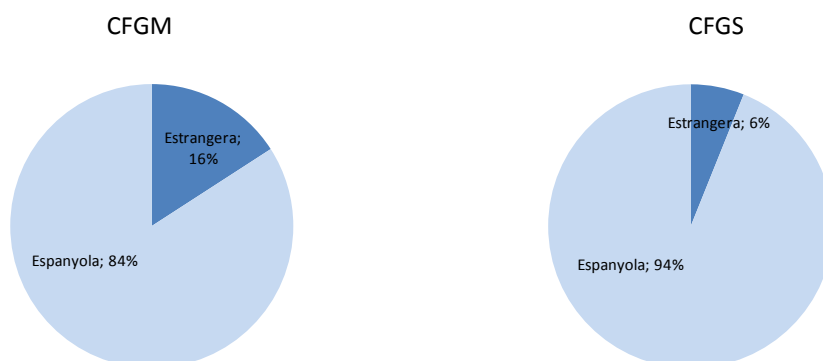

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Les dades per edat de les persones matriculades en el curs 2016-2017 mostren una edat mitjana de 19 anys en el cas de les matriculades en un CFGM i de 23 en un CFGS. En termes de freqüència les edats més representades en un CFGM són les menors de 19 anys amb un 69% de l'alumnat i en el cas del CFGS el 77% se situa entre els 18 i els 25 anys.

Per nacionalitat veiem que el perfil de persones majoritari que cursa estudis d'FP és de nacionalitat espanyola. Ara bé, s'aprecien diferències importants segons la nacionalitat: tres de cada quatre alumnes de nacionalitat estrangera es matricula en un CFGM i el pes d'aquests sobre el total de matriculats en el grau mitja és del 16%. Aquesta xifra difereix força del 6% de matriculats en un CFGS de nacionalitat estrangera.

Figura 14. Pes de l'alumnat segons la nacionalitat i el grau formatiu. Curs 2016-2017. Rubí

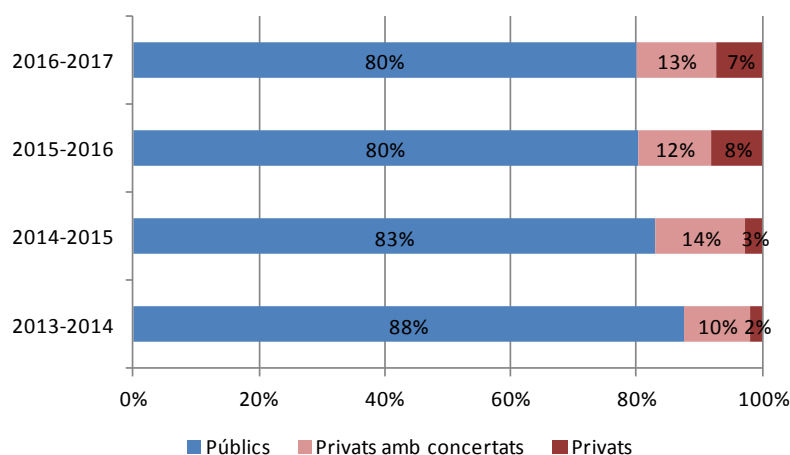

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya

L'alumnat en centres d'FP de Rubí es matricula majoritàriament en centres públics, tot i que cal observar un retrocés en el percentatge si ho comparem amb la matriculació segons la tipologia de centre del curs

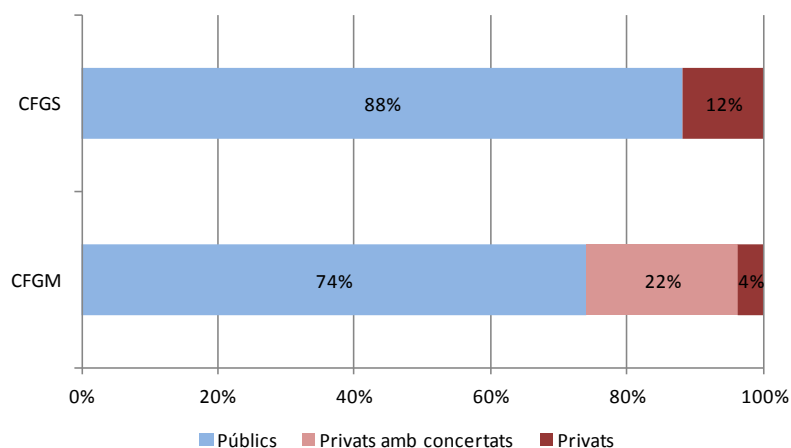
2013-2014. Aquest retrocés ha estat en benefici d'un increment en la matriculació en centres de titularitat privada, en primer lloc, i en menor mesura de la privada amb concertació.

Figura 15. Evolució de l'alumnat d'FP inicial segons la tipologia de centre. Cursos 2013-14/2016-17. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

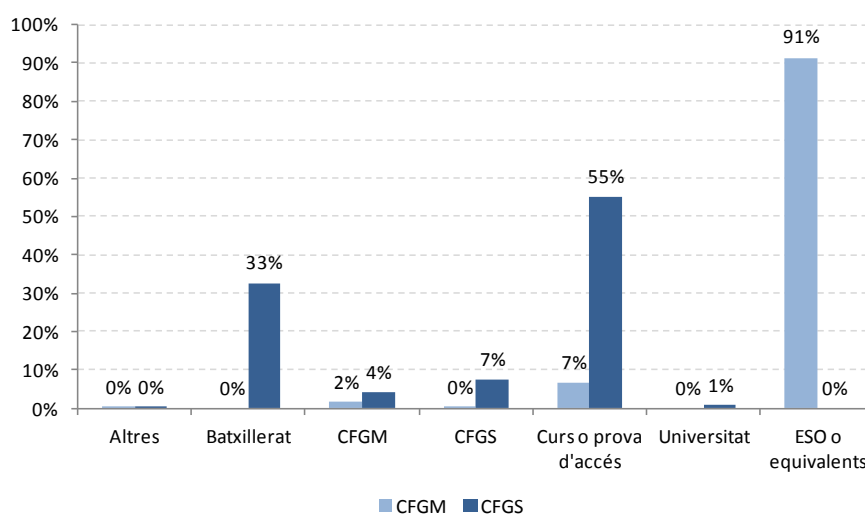
Figura 16. Distribució de l'alumnat d'FP inicial per sexe. Cursos 2010-11/2016-17. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Les dues principals vies d'accés als estudis d'FP són l'ESO per accedir als estudis de CFGM i la del curs o prova específic d'accés pels de CFGS, amb un 91% i un 55% respectivament. És important destacar que el batxillerat, a diferència del cas de Barcelona ciutat (54%), no és la principal via d'entrada als cicles superiors, tot i que representa la segona via d'accés. En menor mesura trobem la via de l'itinerari formatiu professional tant en el cas dels CFGM (procedència PFI) com CFGS (procedència CFGM).

Figura 17. Via d'accés segons els graus professionals. Curs 2016-2017. Rubí

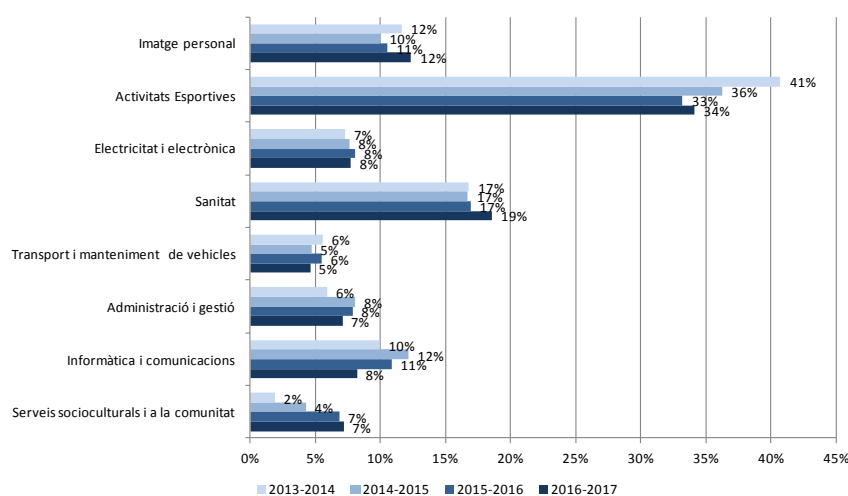

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

La família professional amb més matriculacions és la d'*Activitats esportives* (34%) seguida de la de *Sanitat* (19%) i les dues famílies amb menys matriculats són *Transport i manteniment de vehicles* (5%) i *Administració i gestió* (7%). Des del punt de vista de l'evolució de les famílies professionals apreciem dues tendències més diferenciades: la tendència a la baixa de la família esportiva, que del 41% el curs 2013-2014 passa a 34% el 2016-2017. També experimenta una lleugera reducció la d'*Informàtica i comunicació* que del 10% passa al 8%. La segona tendència observada és l'increment de la matriculació en les famílies *Sanitat* i *Serveis socioculturals a la comunitat*.

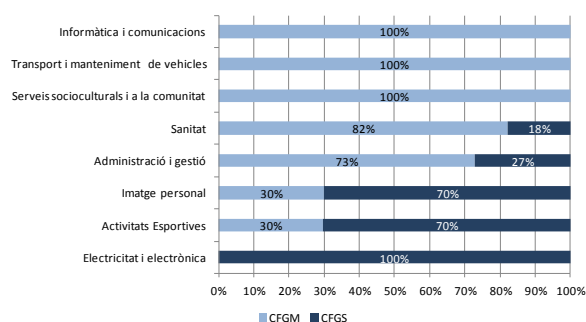
Si destriem les dades del darrer curs amb informació, el 2016-2017, segons el grau formatiu apreciem que el volum de matriculació no és equitatiu entre les famílies. *Informàtica i comunicació*, *Transport i manteniment de vehicles*, *Serveis socioculturals i a la comunitat* són famílies amb el 100% de l'alumnat de grau mitjà. En contraposició hi ha la d'*Electricitat i electrònica* on tots els matriculats són de grau superior. Aquest fet és conseqüència directa de la manca d'oferta existent en la ciutat de Rubí. En termes d'FP cal tenir en compte aquesta dada perquè comporta no poder construir un itinerari complet de CFGM i CFGS en aquestes famílies professionals.

Figura 18. Evolució de l'alumnat d'FP inicial per família professional. Cursos 2013-14/2016-17. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Figura 19. Evolució de l'alumnat d'FP inicial per família professional i grau formatiu. Curs 2016-2017. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Si focalitzem l'anàlisi per cicles formatius les dades ens mostren que el cicle més demandat a Rubí és el de grau superior en educació infantil seguit del d'integració social també de grau superior. Els cicles més demandats en el grau mitjà és el de *Sistemes microinformàtics i xarxes* seguit del d'*Electromecànica de vehicles*.

Des del punt de vista del gènere apreciem que hi ha una masculinització i feminització de l'elecció dels estudis de les persones matriculades. En les titulacions tradicionalment relacionades amb tasques masculines trobem un percentatge elevat d'alumnat masculí i en el cicle d'automatització i robòtica del 100%. En canvi, els cicles que tradicionalment s'han vinculat als rols femenins com la cura a les persones, el volum de dones és clarament superior (vegeu la figura 22)

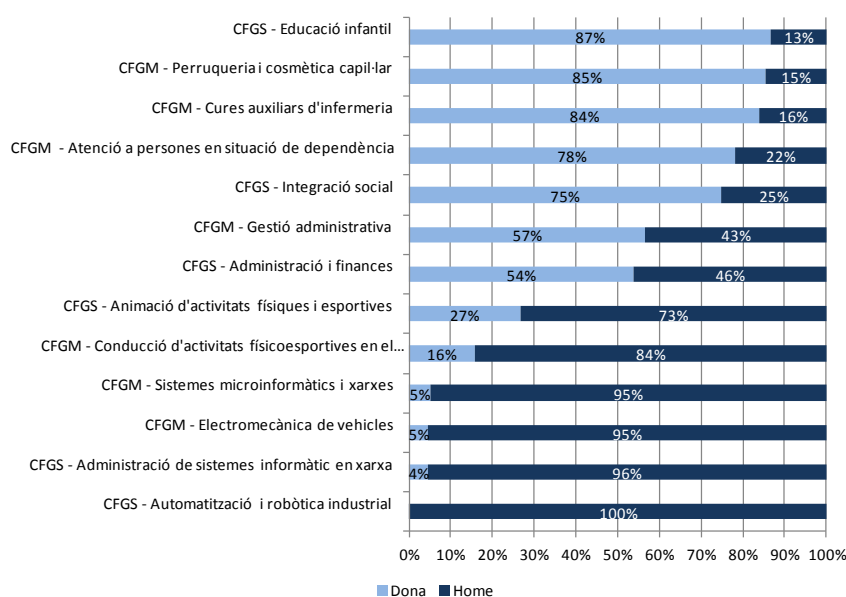
Taula 3. Distribució de la matriculació segons el grau professional. Curs 2016-2017. Rubí

Cicle formatiu	CFGM	CFGs	Total
CFGM - Atenció a persones en situació de dependència	18%	0%	10%
CFGM – Conducció d'activitats físicoesportives en el medi natural	4%	0%	2%
CFGM – Cures auxiliars d'infermeria	14%	0%	8%
CFGM – Electromecànica de vehicles	22%	0%	12%
CFGM – Gestió administrativa	12%	0%	7%
CFGM – Perruqueria i cosmètica capil·lar	8%	0%	5%
CFGM – Sistemes microinformàtics i xarxes	24%	0%	14%
CFGs – Administració i finances	0%	3%	1%
CFGs – Administració de sistemes informàtic en xarxa	0%	12%	5%
CFGs – Animació d'activitats físiques i esportives	0%	12%	5%
CFGs – Automatització i robòtica industrial	0%	17%	7%
CFGs – Educació infantil	0%	30%	13%
CFGs – Integració social	0%	26%	11%
Total	100%	100%	100%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

En termes d'evolució cal esmentar que en els darrers dos cursos s'han deixat d'impartir els cicles de *CFGM Instal·lacions elèctriques i automàtiques* i *CFGs de Sistemes de regulació i control automàtic*. Aquest fet és el que ha comportat una reducció de la matriculació en els darrers cursos acadèmics (vegeu figura 11 d'aquest informe).

Figura 20. Distribució dels cicles formatius i sexe. Curs 2016-2017. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Un altre aspecte a tenir en compte del sistema de l'FP inicial del règim general és la mobilitat habitual. Aquest és un element clau per conèixer les dinàmiques del sistema d'FP des del punt de vista territorial i de la capacitat d'atracció que té el municipi en matèria d'FP. Fins el moment s'ha realitzat una diagnosi prenent com a base l'escala municipal a partir de les dades sobre on s'ubica l'oferta (centres) i on es distribueix la demanda (l'alumnat matriculat), però sense que s'hagi analitzat quina és la relació territorial que s'estableix entre ambdues. Aquest apartat pretén complementar l'anàlisi de l'oferta d'FP inicial en el municipi aportant el coneixement de fluxos de mobilitat que s'hi determina entre els municipis. Així doncs, a continuació es presenten els indicadors sobre la mobilitat de l'alumnat d'FP des de la destinació –que marxa de Rubí a estudiar a una altra localitat– i des de la procedència –que vénen d'altres localitats a estudiar a Rubí. S'han calculat els tres principals indicadors: l'autocontenció, l'autosuficiència i l'especialització. El primer es calcula a partir del nombre d'alumnat resident del municipi i s'analitzen les destinacions, en tant que es calcula el percentatge d'alumnat que estudia al propi municipi (en aquest cas Rubí) respecte del total de l'alumnat resident que estudia FP del municipi. El segon, l'autosuficiència, calcula quelcom similar, però en relació a l'oferta de places que ofereix el municipi. I, finalment, el tercer permet mesurar fins a un cert punt el grau d'atracció del municipi, en tant que relaciona el total de places d'FP ofertades al municipi en relació al total d'alumnat resident.

Les dades ens mostren diversos aspectes rellevants: el primer és el comportament diferenciat en termes de mobilitat de l'alumnat de CFGM respecte de CFGS. Tant els valors de l'autocontenció com de l'autosuficiència són superiors en el primer tipus de cicle; entre l'alumnat de CFGM, un de cada dos estudia en el municipi (53%). I, alhora, des del punt de vista de les places ofertades al municipi, un 81% és ocupat per població resident al propi municipi. Per la seva banda, els valors entre l'alumnat de CFGS són inferiors: només un 27% dels alumnes d'aquest tipus de cicles estudien al propi municipi i un 60% de les places de CFGS són ocupades per residents.

Un segon aspecte a comentar és l'autocontenció i autosuficiència en termes locals en què apreciem que Rubí reté el 39% de l'alumnat d'FP resident total i que bona part de l'oferta de places que ofereix és ocupada per alumnat resident, gairebé tres de cada quatre estudiants d'FP inicial a la ciutat resideixen també a Rubí.

El darrer punt a destacar és l'indicador d'especialització funcional. Aquest ens indica que hi ha més persones que estudien FP inicial a Rubí que nombre de places ofereix el municipi, especialment en el cas dels CFGS. I, per tant, el que ens està evidenciant és el fet que les persones que volen cursar estudis d'FP marxen fora del municipi per poder-ho fer. Al mateix temps, i amb major incidència en el cas dels CFGM, la capacitat d'atracció d'alumnat de fora del municipi és inferior perquè l'oferta de places queda coberta pels i les residents (vegeu figura 23).

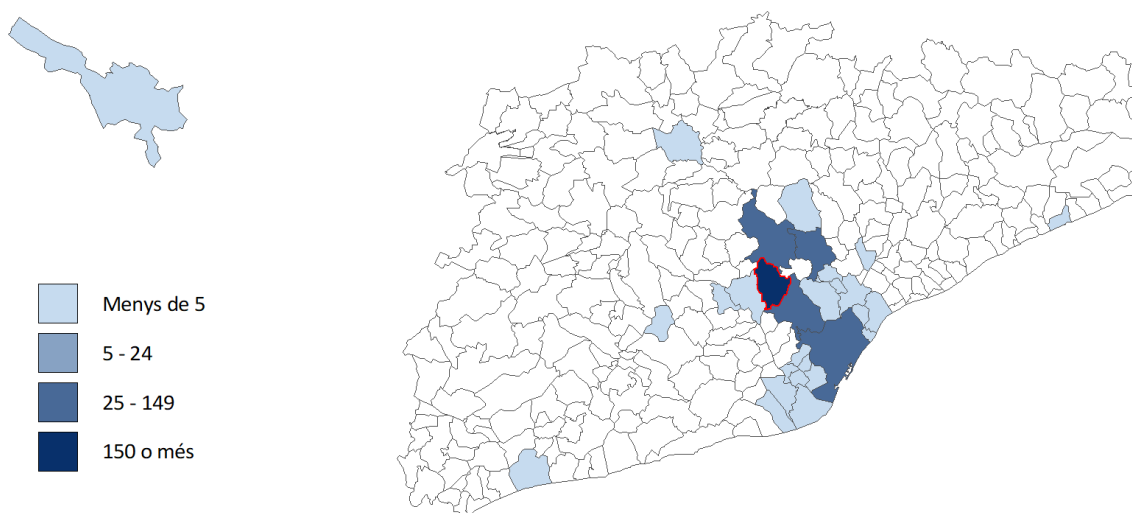
Taula 4. Indicadors de mobilitat per motius d'estudis d'FP inicial. Curs 2016-2017. Rubí

Indicadors	CFGM	CFGS	Total
Autocontenció	53%	27%	39%
Autosuficiència	81%	60%	72%
Especialització	1,52	2,22	1,82

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Si observem les dades de la destinació de l'alumnat de CFGM resident a Rubí apreciem molt clarament en la figura 21 que són els municipis amb una major oferta els que més volum d'alumnat atrauen. És el cas de Terrassa (102), Sant Cugat del Vallès (102) i Barcelona (93). Sabadell, tot i presentar el mateix tram de color que els tres municipis esmentats anteriorment, és la quarta ciutat que més alumnat d'FP de CFGM de Rubí atrau (39). La resta de municipis atrauen un volum relativament petit d'alumnat resident a la ciutat. Aquest fet és positiu perquè ens mostra que l'alumnat es desplaça per motivació dels estudis i no tant per l'oferta que tenen més accessible. En termes de la demanda d'estudis d'aquest alumnat de CFGM que marxa a estudiar un altre municipi apreciem que els sis més sol·licitats (més de 20 persones) són: *CFGM Gestió administrativa*, *CFGM Cures auxiliars d'infermeria*, *CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes*, *CFGM Electromecànica de vehicles*, *CFGM Atenció a persones en situació de dependència* i *CFGM Conducció d'activitats físiquesportives en el medi natural*. Si comparem aquest llistat de cicles amb el de la taula 1 observem que tots aquests cicles ja s'ofereixen a Rubí i, per tant, la mobilitat no és conseqüència d'una falta d'oferta en el municipi sinó del fet de no poder cobrir el nombre de demanda d'alumnat resident a Rubí que vol cursar aquests estudis els quals no aconseguixen una plaça i, per tant, s'han de desplaçar a altres localitats on hi ha la mateixa oferta que a Rubí. Ara bé, cal preguntar-se si aquest fet és fruit d'una manca de places d'aquests cicles o del desconeixement de l'àmplia oferta que ofereix el sistema d'FP inicial de CFGM. Una conclusió rellevant que se'n deriva de les dades és la importància que l'elecció dels estudis està fortament determinada per l'oferta coneguda i per la tria de l'entorn proper (familiars, persones amigues, alumnat etc.). En aquest sentit seria interessant analitzar els circuits i procediments d'orientació existents en el municipi per tal d'ampliar el coneixement de l'oferta d'FP inicial de CFGM.

Figura 21. Destinació de l'alumnat de CFGM. Curs 2016-2017. Rubí

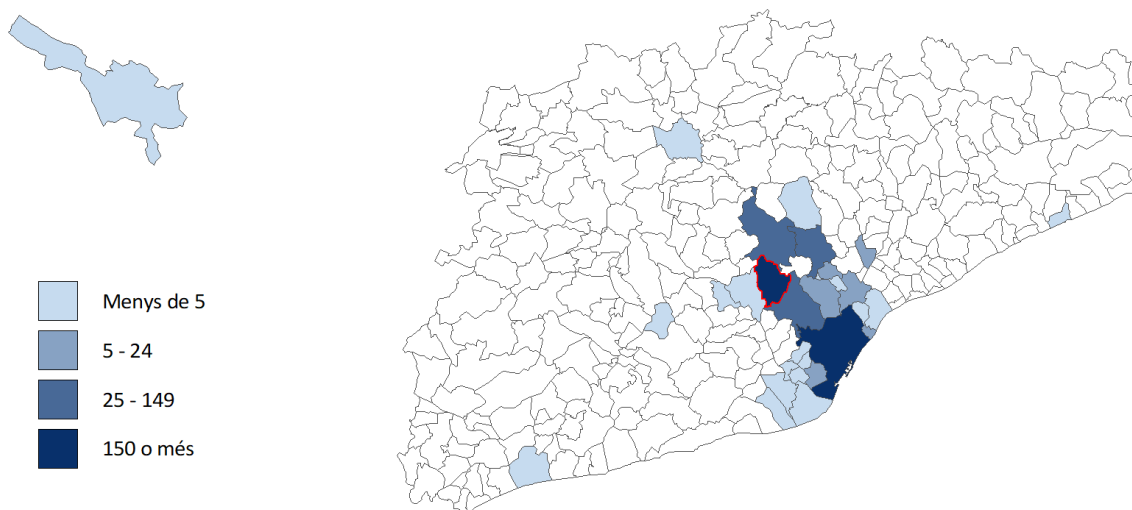

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

La figura 22 ens mostra la destinació de les persones que cursen un CFGS fora de Rubí. Barcelona és la ciutat amb més estudiants de Rubí de CFGS (271). Aquesta dada és explicable per l'àmplia oferta de la ciutat comtal i la bona comunicació entre ambdues ciutats. La segueix Terrassa (120), Sant Cugat (88) i Sabadell (62). Ara bé si tornem a fer l'exercici d'identificar els cicles més sol·licitats en la resta de municipis apreciem que els quatre primers també s'ofereixen a Rubí. Aquests són: *CFGS Administració i*

finances, CFGS Educació infantil, CFGS Activitats físiques i esportives i CFGS Integració social. No obstant això, entre l'alumnat de CFGS que marxa fora apreciem una major demanda de cicles no ofertats en el municipi i, per tant, podem pensar que l'elecció dels estudis respon més a interessos i motivació concreta per un centre que a la influència de l'entorn social i educatiu més proper. Cal recordar que el perfil de l'alumnat d'un CFGS és el d'una persona major de 17 anys i el nivell maduratiu és normalment major al d'una que cursa un CFGM on l'edat d'accés és majoritàriament de 16 anys.

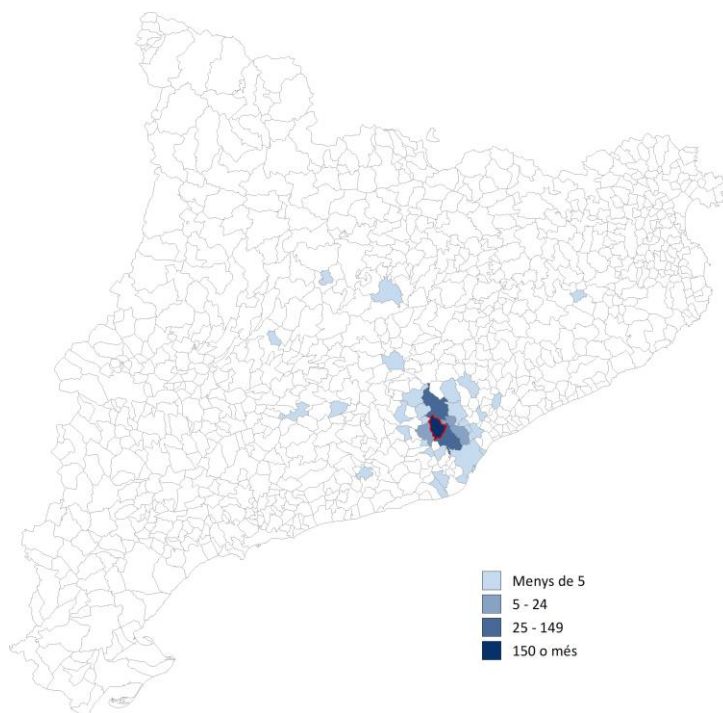
Figura 22. Destinació de l'alumnat de CFGS. Curs 2016-2017. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

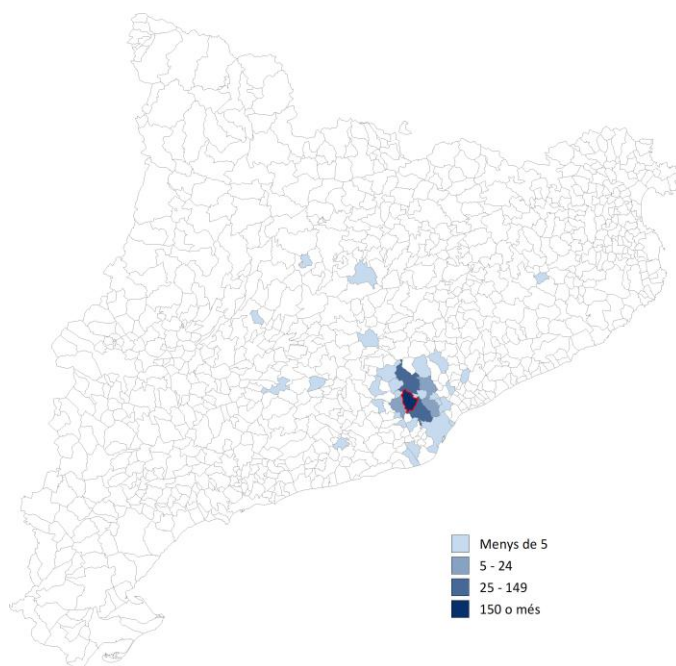
Tot seguit es presenten els municipis de procedència de l'alumnat que cursa un cicle a Rubí. La figura 23 mostra l'origen de l'alumnat de CFGM i la figura 24 el de CFGS. Ambdues figures mostren una major dispersió de municipis que els mapes de destinacions però el nombre de persones que estudien FP inicial a Rubí és inferior. Terrassa i Sant Cugat són els dos municipis de procedència de l'alumnat de CFGM i CFGS amb més persones desplaçades a Rubí. En el cas de CFGM també destaca Castellbisbal i en el cas dels CFGS, Cerdanyola del Vallès i Sabadell. A grans trets els dos mapes mostren com la primer corona (els municipis del voltant) de Rubí és l'àmbit d'influència en termes d'FP inicial, després s'observen municipis dispersos per Catalunya amb menys de 5 persones.

Figura 23. Procedència de l'alumnat de CFGM. Curs 2016-2017. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

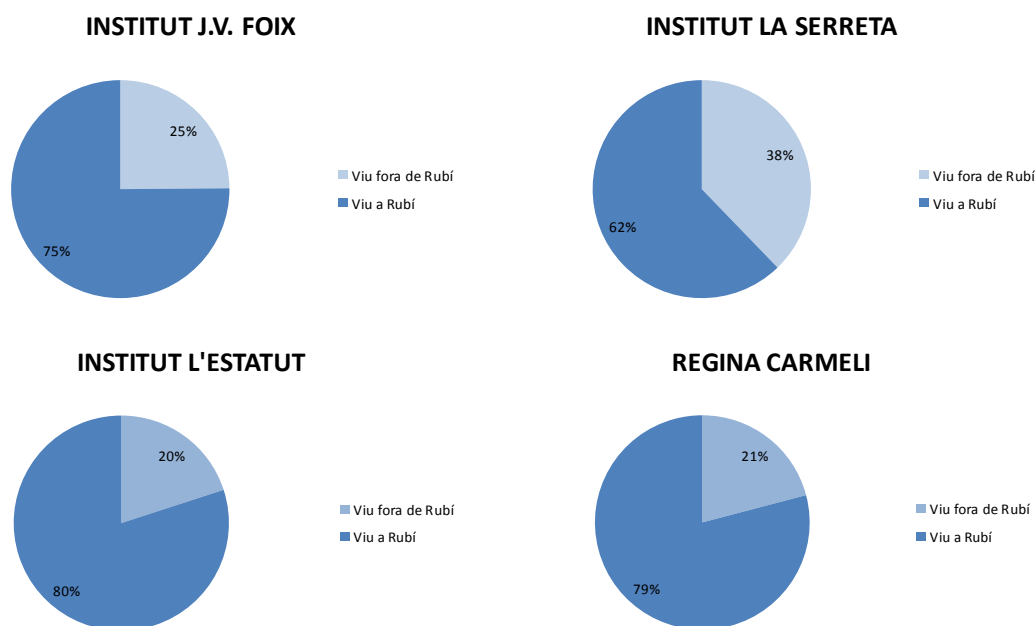
Figura 24. Procedència de l'alumnat de CFGS. Curs 2016-2017. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

Per acabar aquesta secció de mobilitat s'aporten dades del volum de persones que cursen estudis d'FP inicial segons siguin residents a Rubí o no i el centre on el cursen. L'*Institut La Serreta* és el que més alumnat de fora el municipi té matriculat. En tots quatre centres gairebé tres de cada quatre estudiants resideixen en el municipi.

Figura 25. Procedència de l'alumnat d'FP inicial segons el centre. Curs 2016-2017. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya

A continuació s'esmenta quatre elements que aporten un valor afegit a l'FP inicial: la formació en alternança modalitat dual, la mobilitat internacional, l'acreditació de competències i la innovació en els centres⁵.

Cal esmentar que en el moment de l'elaboració d'aquesta primera part encara no es disposen de les dades numèriques per a poder fer una anàlisi més detallada. No obstant això, creiem que aquests elements són prou important per fer-ne esment.

En primer lloc cal dir que pel curs 2017-2018 a la ciutat de Rubí hi ha dos centres que ofereixen la modalitat d'FP dual. Aquests són l'Institut J.V Foix i l'Institut L'Estatut. El primer l'ofereix en un cicle de grau superior un de *tècnic superior en automatització i robòtica industrial* i el segon també de superior en *Administració de sistemes informàtics en xarxa*. La resta de centres ofereixen la modalitat FCT (formació en centres de treball). Un altre element que contribueix a la millora de les competències professionals és la mobilitat internacional de l'alumnat, en aquest sentit només hi ha un centre a la ciutat, Institut La Serreta, que ofereix la possibilitat de realitzar les pràctiques a l'estranger.

⁵ Les dades d'aquest apartat provenen del Departament d'ensenyament i caldrà validar-les amb dels centres educatius.

Des del punt de vista de l'acreditació de competències hi ha un centre que ofereix aquesta opció. Quant a les proves d'accés a un CFGM o a un CFGS hi ha dos centres a Rubí que ofereixen els cursos d'accés als cicles o bé la preparació a les proves d'accés. Per acabar, també es vol destacar la participació d'un centres en la Xarxa Innova FP impulsada pel Departament d'ensenyament.

Per finalitzar també es vol esmentar la importància creixent de la formació a distància com a un element a tenir present en l'anàlisi tot i no es disposa de dades estadístiques. Aquesta modalitat educativa també és un fet que cal tenir present a l'hora d'observar les noves tendències formatives.

– **Estudis de règim especial. Arts plàstiques i disseny**

Segons les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya en el curs 2016-2017 a la ciutat de Rubí només hi ha un centre que imparteixi els estudis d'ensenyaments artístics. Aquests és de titularitat pública i de gestió municipal⁶. Oferia un cicle de GM i un de GS i el nombre de matriculats va ser de 44 i 2 persones, respectivament. Aquestes dades fan referència només a les específiques dels cicles formatius dels ensenyaments artístics en el marc de l'FP inicial i no a d'altres tipus de formació permanent no reglada. Cal esmentar que pel curs 2017-2018 aquest centre oferta 2 CFGM i 2 de CFGS i la matriculació és de 82 persones:

- *CFGM Assistència al producte gràfic interactiu* (dues línies)
- *CFGM Serigrafia artística*
- *CFGS Gràfica interactiva, perfil professional d'espai interactiu*
- *CFGS Projectes i direcció d'obres de decoració*

És important destacar que aquest centre està incorporant eines 4.0 per adaptar-se a les necessitats actuals dels sectors econòmics. Aquest fet mostra l'existència d'un actiu important en aquests termes a la ciutat.

– **Programes de formació i inserció**

Els PFI van adreçats a les persones joves d'entre 16 i 21 anys que no han graduat en educació secundària obligatòria i no segueixen estudis en el sistema educatiu ni participen en cap altre acció formativa. L'objectiu d'aquests programes és oferir l'oportunitat de retornar al sistema educatiu, i al mateix temps, adquirir competències bàsiques per accedir al mercat de treball.

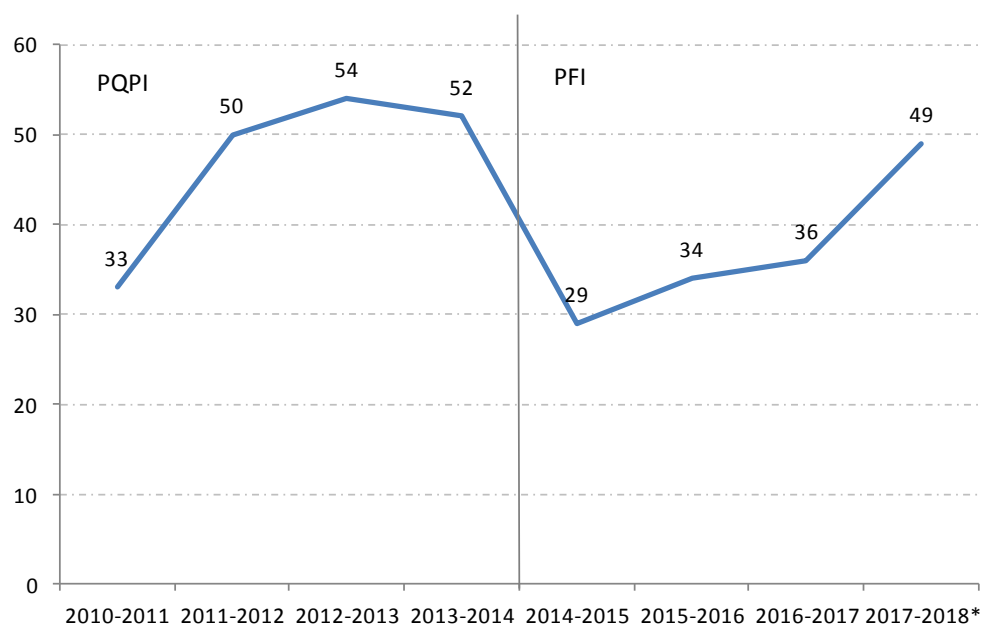
En el curs vigent en el moment d'iniciar el present estudi, curs 2017-2018, s'ofereixen tres PFI a Rubí; dos es realitzen a l'Escola d'adults: un *d'Auxiliar de vendes, oficina i atenció al públic* de la família professional *Comerç i màrqueting*, i l'altre *d'Auxiliar d'imatge personal: perruqueria i estètica d'imatge personal*. Cal esmentar que en el cas del PFI d'imatge personal les pràctiques les desenvolupen en l'institut La Serreta. I el tercer PFI, el *d'Auxiliar d'hoteleria: cuina i càtering* s'imparteix a Rubí Forma.

En els darrers set cursos acadèmics l'evolució del nombre de matriculats ha variat notablement, tot i que cal esmentar que en termes de valors absoluts no estem parlant de valors elevats. Les dades referents als cursos previs al curs 2014-2015 són dades dels Programes de Qualificació Professional i Inserció (en endavant PQPI). A partir d'aquest mateix curs es deixen d'impartir els PQPI i s'impulsen els PFI. Aquests presenten tres grans novetats respecte els programes anteriors: l'edat de participació passa dels 16 als 25 anys a ser dels 16 als 21 anys, el nombre d'hores de 800 a 1.000, i l'obtenció de la

⁶ Escola d'Art EDRA.

certificació de nivell 1 un cop assolit el programa cursat amb satisfacció. Si observem les dades apreciem que és just en aquest canvi de programa que es produeix una reducció del nombre de persones que cursen aquests estudis. Cal esmentar que és també el moment en que es deixa d'ofertar el programa d'*Edificació i obra civil*.

Figura 26. Evolució de la matriculació en els PQPI/PFI. Cursos 2010-2011/2017-2018. Rubí

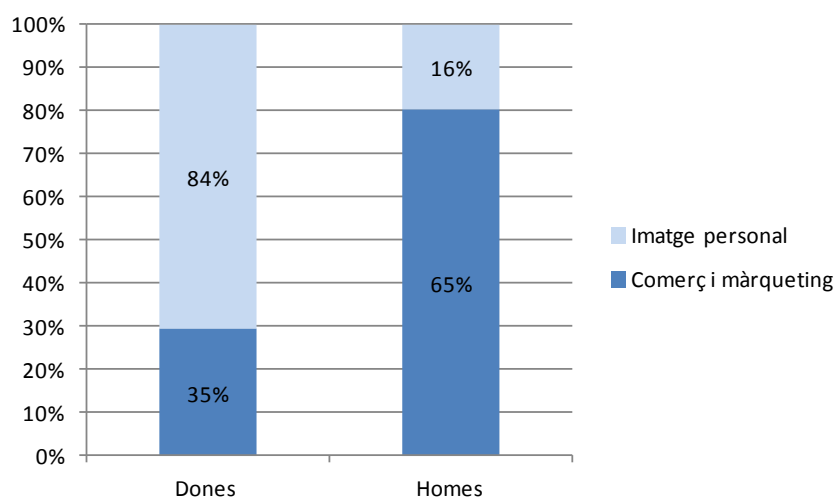

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

En el curs 2016-2017 es van matricular 36 persones —i previstos 49 en el curs 2017-2018— en els PFI a la ciutat de Rubí, dels quals el 61% eren dones i el 39% restant homes. Pel que fa a l'edat gairebé tres quartes parts de les persones que estudien un PFI tenen 16 anys i el 81% són de nacionalitat espanyola. L'elecció dels estudis està sovint determinada pel rol de gènere associat; les dades mostren que el 84% de les dones opten pel PFI d'*Imatge personal*, mentre que els homes es decanten més pel de *Comerç i màrqueting*. Tal com ja s'ha comentat en l'apartat dels perfils de l'alumnat de l'FP inicial continua persistint el rol de gènere a l'hora de seleccionar la formació. Les dones cursen estudis vinculades tradicionalment a les dones i el mateix passa en el cas dels homes.

Per acabar aquest apartat, cal esmentar que el perfil professional de l'alumnat d'un PFI pot variar degut al baix nombre de persones matriculades i, per tant, l'aleatorietat hi juga un paper determinant.

Figura 27. Distribució de l'alumnat segons el sexe i el perfil professional. Cursos 2016-2017. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya.

4. Formació professional per a l'ocupació

L'FP per a l'ocupació adreçada a persones treballadores en edat activa, amb independència de la seva situació concreta, ja sigui aturada o ocupada, és una eina clau per donar resposta a les necessitats del mercat de treball, facilitar l'aprenentatge d'ocupacions, millorar les probabilitats d'inserció laboral, augmentar el nivell de qualificació de la població i afavorir l'aprenentatge al llarg de la vida.

Actualment hi ha dues entitats públiques a Catalunya que són les encarregades d'impulsar programes d'FP per a l'ocupació: el Servei Públic d'Ocupació de Catalunya (en endavant SOC) i el Consorci per a la Formació Contínua de Catalunya (en endavant Consorci), ambdues sota el paraigües de la Generalitat de Catalunya.

El SOC és l'organisme autònom adscrit al Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat que té, entre d'altres, la funció d'oferir serveis a totes les persones que busquen feina, independentment que la seva situació laboral sigui en actiu o en atur i també a les empreses. Ara bé, centra la seva actuació principal en les persones en situació d'atur i, entre elles aquelles que pertanyen als col·lectius amb més dificultats d'inserció laboral. En canvi, el Consorci és l'organisme que disposa de les competències en matèria de formació contínua i està centrada en gestionar i executar aquesta formació.

Tant el Consorci com el SOC imparteixen la formació adreçada a l'obtenció dels certificats de professionalitat a través de les entitats de formació, públiques o privades, acreditades en el registre d'entitats de formació del SOC. Aquests certificats responen a la necessitat d'afavorir i impulsar la qualificació professional a través del reconeixement de les competències professionals en el marc del Sistema Integrat de Qualificacions i Formació Professional català.

Aquesta distribució organitzacional comporta analitzar la informació des d'aquests dos enfocaments: d'una banda, des de l'FP per a l'ocupació adreçada a persones aturades i, de l'altra, a persones treballadores ja que cada organisme recull la informació de forma separada i autònoma. Alhora, aquesta informació està condicionada a l'objectiu dels programes i per tant, les dades presentades tot seguit responen a la lògica de les subvencions públiques que s'atorguen anualment. Aquest fet pot comportar un petit biaix a l'hora de visualitzar tota l'oferta per a l'ocupació de Rubí. No obstant això, aquest és un bon inici per a poder elaborar una bona radiografia de l'FP a la ciutat.

L'oferta formativa prevista per l'any 2018 adreçada a persones en situació d'atur o ocupades és la següent:

Taula 5. Oferta formativa per a l'ocupació adreçada a persones desocupades en execució. 2018. Rubí.

Oferta en execució 2018
CEM Formació Operacions d'enregistrament i tractament de dades i documents Activitats administratives en la relació amb el client Activitats de venda Gestió integrada de RRHH Comptabilitat bàsica+comptabilitat informatitzada+gestió fiscal a l'empresa

Nòmines i seguretat social

Excel (Titulació MOS)

Anglès A1-A2

Anglès professional (administració / atenció al client)

Eines pel coaching

Mindfulness

Community manager

Comerç electrònic i botiga virtual

Aspirant a vigilant de seguretat

Personal de control d'accés

Rubí Forma

Anglès nivell A1

Anglès nivell A2

Anglès nivell B1

Operacions auxiliars de serveis administratius i generals

Operacions auxiliars de muntatge de xarxes elèctriques

Operacions de fontaneria i calefacció-climatització domèstica

Neteja en espais oberts i instal·lacions industrials

Muntatge i manteniment d'instal·lacions elèctriques de baixa tensió

Muntatge i manteniment de sistemes d'automatització industrial

Muntatge i manteniment d'instal·lacions solars fotovoltaïques

Soldadura amb elèctrodes revestits i TIG

Mecanització per arrencament de ferritja

Atenció sociosanitària a persones en el domicili

Atenció sociosanitària a persones dependent en institucions socials

Eficiència energètica d'edificis

Organització i gestió de magatzem

Activitats de gestió administrativa (Programa SEFED)

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consell de l'FP de Rubí

– **Formació per l'ocupació adreçada majoritàriament a persones aturades**

El SOC fomenta accions formatives que comprenen diferents iniciatives, i que s'agrupen en dos grans blocs: 1) el de Programes de Formació Professional per a l'ocupació (en endavant PFPO) i 2) els Programes que combinen formació amb altres actuacions i/o experiències professionals.

Els PFPO són programes formatius teoricopràctics, especialitzats i adaptats a les persones i a les necessitats de les empreses i del territori, i que tenen com a finalitat millorar la qualificació professional i/o la capacitat d'inserció laboral mitjançant la consecució i el perfeccionament de les competències professionals de les persones participants. Aquests programes donen la possibilitat d'obtenir una acreditació oficial, amb validesa en el mercat de treball, mitjançant els certificats de professionalitat anteriorment esmentats.

De programes que combinen formació amb altres actuacions n'hi ha diversos: 1) les accions formatives en el marc del Programa de Garantia Juvenil (en endavant PGJ), una iniciativa europea d'ocupació per reduir l'atur juvenil, que garanteix oportunitats per als i les joves i ofereix ajuts a les empreses. 2) el Programa Treball i Formació (en endavant PTF) que té l'objectiu d'afavorir la contractació de persones en situació d'atur, a través del suport a entitats perquè duguin a terme accions d'experiència laboral, de formació, de coordinació i de suport tècnic a persones vulnerables en l'accés al mercat de treball. I finalment, 3) accions formatives en el marc del Programa de Serveis integrals d'orientació, acompanyament i suport a la inserció de les persones amb discapacitat o trastorns de salut mental (en endavant SIOA), gestionats des del Departament de treball.

A continuació es detalla l'agrupació dels programes que integra cada una de les accions formatives:

Taula 6. Agrupació dels programes segons la tipologia de formació. 2016. Rubí

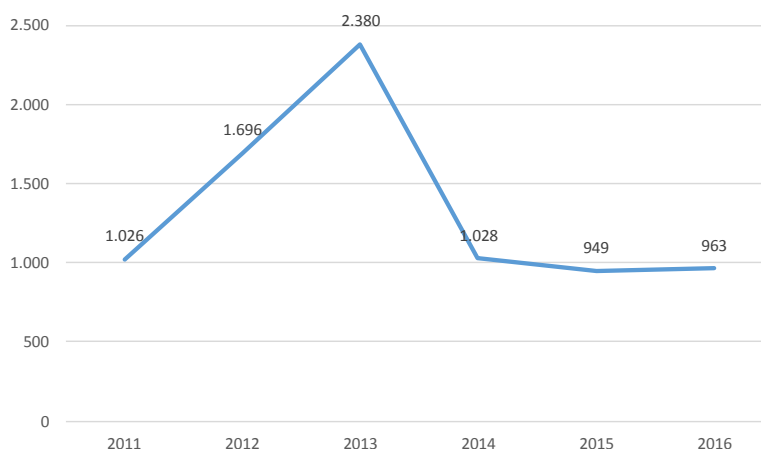
Accions formatives en el marc del Programa de Garantia Juvenil	GJ Programa Integrals 2015 Formació a Mida GJ Projectes Singulares 2015 Catàleg i Certificats de Professionalitat Joves per l'Ocupació 2015
Accions formatives en el marc del Programa Treball i formació	Treball i formació PANP 2015 Treball i formació PRMI 2015
Programes de formació professional per a l'ocupació	Conveni Aprèn.cat 2015 Fem Ocupació per a Joves 2015 Fem Ocupació per a Joves 2016 FOAP 2015 - Formació oferta en àrees prioritàries FOAP 2016 - Formació oferta en àrees prioritàries Formació amb compromís de contractació 2015 Formació amb compromís de contractació 2016 Formació de certificats de professionalitat no finançats amb fons públics

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

A Rubí l'any 2016⁷ es van beneficiar 963 persones en situació d'atur de les accions formatives impulsades pel SOC. Aquesta xifra és equiparable a la de l'any 2015 però força inferior als anys anteriors. En aquest sentit cal esmentar que l'any 2013, com a conseqüència de la crisi econòmica, es va produir una reducció de la inversió en formació que va comportar una reducció important del nombre de beneficiaris. Si observem les dades segons el sexe de la persona beneficiària apreciem que són les dones a les que més els ha afectat aquesta reducció de les accions ja que abans de la davallada eren les que més es formaven. Aquesta tendència és previsible ja que en època de crisi econòmica les dones són les primeres que surten o deixen d'accedir al mercat laboral i, per tant, tot i estar a l'atur deixen de formar-se.

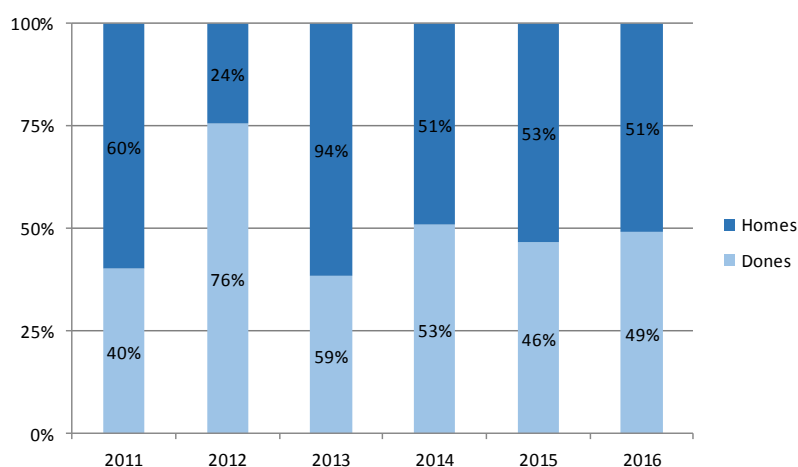
⁷ En el moment d'elaborar l'estudi les dades de l'any 2017 encara no estan disponibles

Figura 28. Evolució de les persones beneficiàries dels programes del SOC. 2011-2016. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

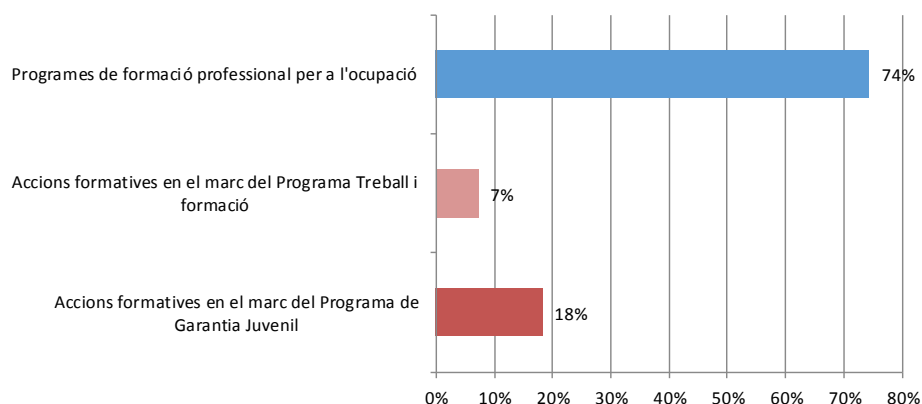
Figura 29. Evolució de les persones beneficiàries dels programes del SOC per sexe. 2011-2016. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

De les 963 persones, 716 van participar en el PFPO i representen tres de cada quatre persones i la resta, 247 (el 26%) en els programes que combinen formació amb altres activitats, és a dir, bloc de programes mixtes; concretament en els PTF i els PGJ. És important esmentar que l'anàlisi de la informació s'ha elaborat d'acord a aquesta divisió dels programes anteriorment esmentada i per fer més fàcil la lectura de les figures aquestes es presenten amb dos colors clarament diferenciats, responnent als programes segons la tipologia.

Figura 30. Persones beneficiàries dels programes del SOC. 2016. Rubí

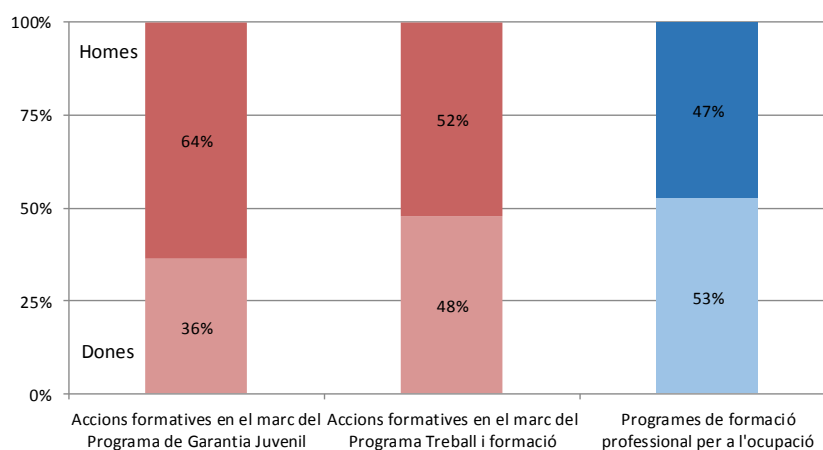

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

Per sexe i edat de les persones beneficiàries observem que les dones estan més presents en el PFPO que en el bloc de programes mixtes on la presència de l'home és superior, especialment en el programa de garantia juvenil. Pel que fa a l'edat veiem que hi ha diferències d'edat segons el programa. Aquesta dada és d'esperar ja que la tipologia de programa condiciona directament el perfil de la persona beneficiària, per tant, en els programes de garantia juvenil, lògicament la població beneficiària són joves fins als 29 anys, on predominen els i les joves entre 16 i 19 anys. En canvi els programes mixtes de PTF estan destinats a persones prioritàriament majors de 30 anys amb dificultats per accedir al mercat de treball i per tant és lògic que el 97% siguin persones majors de 30 anys. On trobem una representació més dispar de l'edat és en el PFPO en què l'edat no és determinant per cursar aquesta formació.

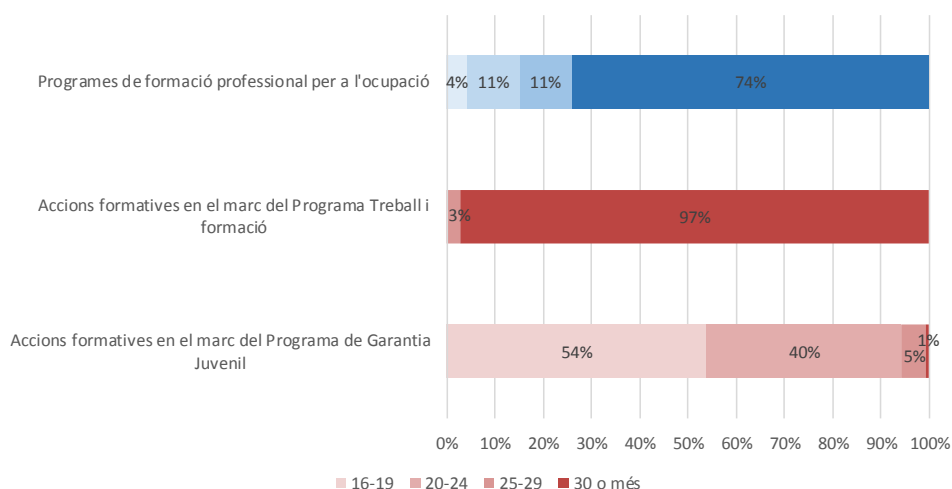
Per acabar d'analitzar el perfil de les persones en situació d'atur que s'han pogut beneficiar de la formació per l'ocupació apreciem en termes generals que la majoria tenen estudis d'ESO o inferior i com que aquesta tendència s'aguditzava en els programes mixtos. Aquest fet també és d'esperar fruit de la tipologia de programa. En canvi, les persones que cursen una acció formativa en el marc del PFPO tenen estudis educatius superiors.

Figura 31. Persones beneficiàries dels programes del SOC segons el sexe. 2016. Rubí

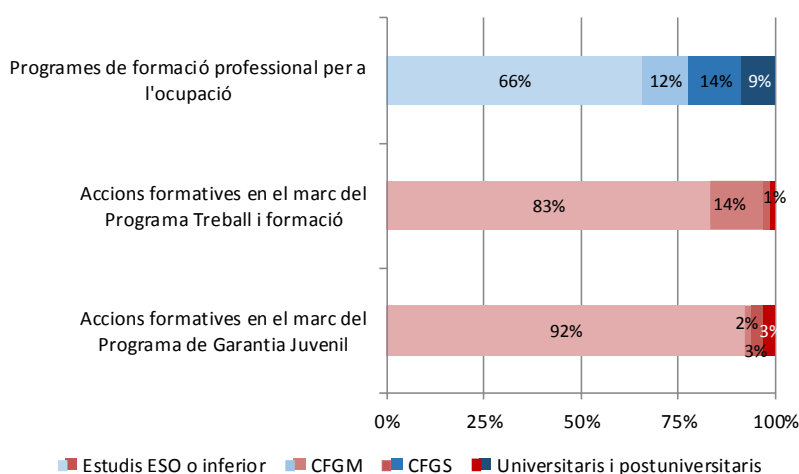
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

Figura 32. Persones beneficiàries dels programes del SOC segons l'edat. 2016. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

Figura 33. Persones beneficiàries dels programes del SOC segons el nivell d'estudis. 2016. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

Un aspecte rellevant per a l'anàlisi de l'encaix de l'FP amb l'activitat econòmica que genera el territori és la família professional a la que està vinculada la formació. Aquesta ens mostra d'una banda quins dels agents econòmics fan ús de les eines en matèria de reciclatge dels seus treballadors i treballadores i de l'altra, quina és la temàtica de la formació més sol·licitada per les persones en situació d'atur.

El PFPO, és a dir, la formació adaptada a les necessitats de les persones i de les empreses i, per tant del territori, mostra una major diversitat temàtica de les accions formatives: accions vinculades a l'Administració i gestió (38%) i l'Electricitat i l'electrònica (15%) són les més representades. Ara bé, és rellevant destacar que la formació en Fabricació mecànica i Energia i aigua només s'ha facilitat a través

d'aquest programa. Caldria preguntar-se si seria interessant incloure aquestes dues famílies professionals en els programes mixtos on la persona beneficiària és menor de 25 anys ja que aquest tipus de formació podria ser d'interès per aquest col·lectiu. Les accions formatives en el marc dels programes mixtos se centren principalment en l'aprenentatge de competències transversals o clau de les persones. Aquesta és una formació actualment requerida pel mercat de treball i considerada com a element determinat en la millora de l'ocupabilitat de les persones.

Després d'haver observat l'oferta d'especialitats d'FP inicial existent a Rubí i veient la tipologia de programes de Garantia Juvenil es pot apreciar que les famílies professionals no són les mateixes en ambdós subsistemes. Certament, l'objectiu principal dels PGS és *reforçar l'ocupabilitat i les competències professionals de les persones joves desocupades i no integrades en el sistema d'educació o bé de formació*,⁸ i en última instància millorar la inserció de les persones joves per combatre l'atur juvenil. Ara bé, també seria interessant plantejar de manera estratègica, que el municipi pugui oferir l'opció de poder construir itineraris de formació professionalitzadora un cop finalitzades les accions en el marc PGJ ja sigui completant la formació amb un CFGM o bé un CFGS. Actualment, no hi ha cap família professional on es pugui cursar un itinerari PGJ+PFI+CFGM+CFGS o bé certificats de professionalitat (en endavant CP) que permetin accedir a CFGM i CFGS.

Pel que fa a la resta de programes caldrà analitzar les característiques del mercat de treball per observar si aquests hi estan relacionats o no, així com analitzar si estan vinculats amb sectors estratègics o emergents a l'àrea de Rubí o a la resta de la comarca.

Taula 7. Persones beneficiàries dels programes del SOC segons la família professional. 2016. Rubí

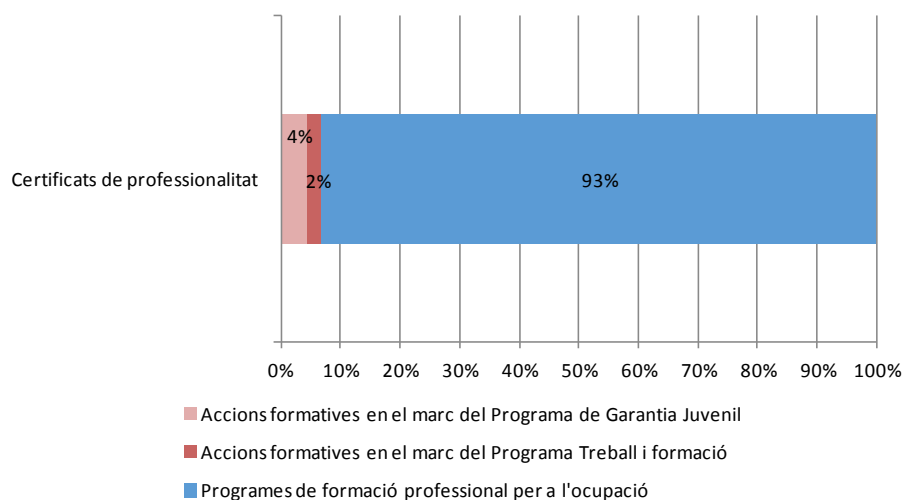
Família professional o temàtica	Accions formatives en el marc del Programa de Garantia Juvenil	Accions formatives en el marc del Programa Treball i formació	Programes de formació professional per a l'ocupació	Total
Administració i gestió	15% (27)	15% (11)	38% (271)	32%
Comerç i màrqueting	12% (21)	0%	10% (71)	10%
Electricitat i electrònica	23% (41)	0%	15% (106)	15%
Energia i aigua	0%	0%	10% (71)	7%
Fabricació mecànica	0%	0%	11% (79)	8%
Formació complementària	38% (66)	76% (54)	3% (20)	15%
Hostaleria i turisme	12% (21)	0%	3% (22)	4%
Serveis socioculturals i a la comunitat	0%	8%	10% (72)	8%
Total general	100% (176)	100% (71)	100% (712)	100%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

Un aspecte rellevant de la formació adreçada a les persones aturades és la certificació que acredita la qualificació professional rebuda. Durant l'any 2016 s'han atorgat 681 certificacions, de les quals el 93% estan vinculades als PFPO i la resta als programes mixtos. Per especialitats *Administració i gestió* (39%) i *Electricitat i electrònica* (20%) són les dues amb més certificacions acreditades i la que menys la d'*Hosteleria i turisme* (2%).

⁸ Definició extreta del web del SOC: https://wwwc.oficinadetreball.gencat.cat/socweb/export/sites/default/socweb_ca/empreses/convocatories/ajuts_subv/2015/Projectes_singulars_2015.html

Figura 34. Distribució de la formació amb certificacions de professionalitat. 2016. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del SOC.

– Formació per a l'ocupació adreçada majoritàriament a persones ocupades

L'oferta formativa per a persones treballadores ocupades té l'objectiu d'oferir-los una formació que doni resposta als requeriments de productivitat i competitivitat de les empreses, a les necessitats d'adaptació als canvis en el sistema productiu i a les possibilitats de promoció professional i desenvolupament personal de les persones treballadores, de forma que les capaciti per a l'acompliment qualificat de les diferents professions i en permeti millorar l'ocupabilitat.

Aquesta oferta formativa per a persones treballadores dóna resposta a les necessitats no cobertes per la formació programada per les empreses i es desenvolupa de manera complementària a aquesta mitjançant programes de formació que inclouen accions formatives que responen a necessitats de caràcter tant sectorial com transversal. En concret aquesta formació garanteix, a més dels programes de formació sectorial, la formació per competències transversals conforme a les necessitats identificades en l'escenari plurianual i l'informe anual a que es refereix l'article 4 i 5 de la Llei 30/2015 que regula el Sistema de Formació Professional per a l'ocupació en l'àmbit laboral. Així mateix, amb l'objectiu d'incentivar i facilitar la participació i l'accés dels i les treballadores ocupades a l'oferta formativa dirigida a l'obtenció dels certificats de professionalitat, les administracions competents desenvolupen programes de qualificació i reconeixement professional procurant una oferta de formació modular que afavoreixi l'acreditació parcial acumulable, així com els procediments que permetin un reconeixement efectiu de les competències adquirides via experiència laboral.

A Rubí hi ha dues entitats de formació per a l'ocupació que imparteixen formació adreçada a persones ocupades, *Rubí forma* de l'Ajuntament de Rubí i *Serveis i Assessorament CEMFORMACIO S.L.* Entre ambdós organismes han donat cobertura a un total de 379 persones que poden o no residir a la ciutat. En canvi, 867 persones residents a la ciutat han cursat algun tipus de formació contínua. Entre aquests residents el 65% són dones i el 35% restant són homes i per edat són les persones d'entre 41 i 50 anys

les que més es reciclen seguit de les d'entre 31 i 40 anys. En termes educatius apreciem que les persones amb estudis d'FP inicial són les que més participen en aquest tipus de formació tal com mostra la figura 34: una de cada dues persones participants en programes de formació continuada ha cursat un CFGM o bé un CFGS.

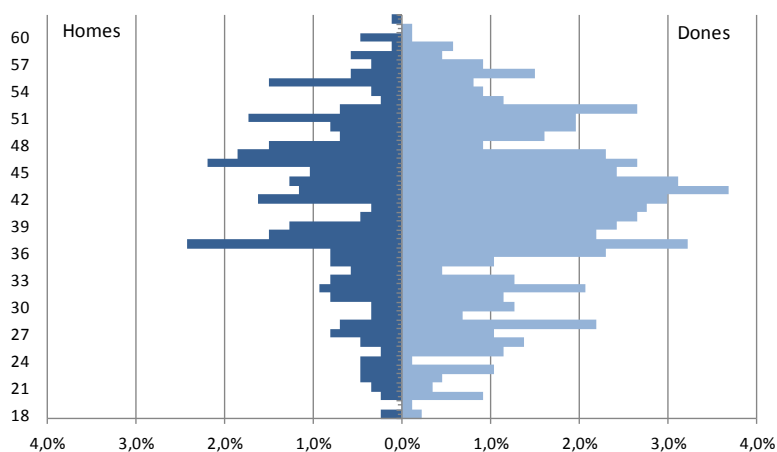
Si comparem l'oferta formativa que ofereix la ciutat i la que cursa la població de Rubí ocupada apreciem una diferència rellevant. És d'esperar que la població resident cerqui la formació d'acord a les seves necessitats i per tant realitzi la formació fora del municipi si aquest no l'ofereix. Els municipis de destinació són principalment la ciutat de Barcelona, Terrassa i també s'utilitza força l'opció de teleformació.

Taula 8. Oferta formativa adreçada a persones ocupades. 2017. Rubí

Especialitat	Volum de persones
Gestió comptable, econòmica, financera i de RRHH	
Comptabilitat bàsica	
Contractació	
Nòmines i Seguretat Social I	
Gestió comptable, econòmica, financera i de RRHH Total	13%
Habilitats interpersonals o directives	
Eines de coaching nivell 1	
Eines de coaching nivell 2	
Habilitats interpersonals o directives Total	16%
Idiomes	
Anglès A.2.A.	
Anglès A.2.B.	
Anglès B.1.A.	
Idiomes Total	13%
Serveis a col·lectius i a les persones	
Aspirant a vigilant de seguretat privada	
Controlador d'accessos	
Serveis a col·lectius i a les persones Total	11%
Serveis financers, administratius i assegurances	
Anàlisi i control de costos	
Comptabilitat avançada	
Comptabilitat informatitzada	
Serveis financers, administratius i assegurances Total	28%
TIC	
MOS: Microsoft Office Excel II	
MOS: Microsoft Office Word II	
TIC Total	
Total general	100%

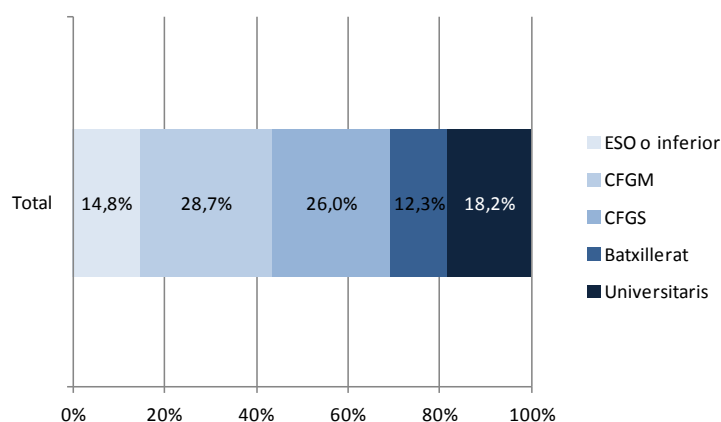
Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consorci.

Figura 35. Persones residents beneficiàries dels programes del Consorci segons el sexe i l'edat. 2017.
Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consorci.

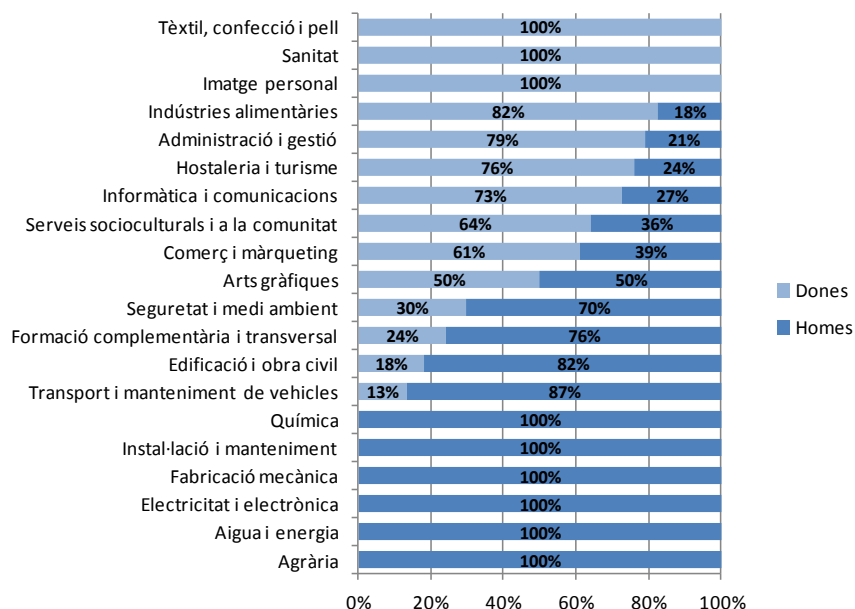
Figura 36. Persones residents beneficiàries dels programes del Consorci segons el sexe i l'edat. 2017.
Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consorci.

La família d'*Administració i gestió* i de *Serveis socioculturals i a la comunitat* són les dues que més oferta formativa s'ha realitzat al llarg de l'any 2016, i, per tant, les dues famílies que concentren més persones beneficiàries, un 20% i un 37% respectivament. Si observem l'elecció de la formació pel sexe de la persona beneficiària apreciem que les dones es reciclen més en formacions vinculades a la *Sanitat*, *Imatge personal*, *Tèxtil*, *Confecció i pell* i en aquelles especialitats més vinculades als rols tradicionalment femenins, el mateix succeeix en el cas dels homes. Un cop més observem que les ocupacions malauradament estan feminitzades i masculinitzades en l'imaginari col·lectiu.

Figura 37. Persones residents beneficiàries dels programes del Consorci segons el sexe i la família professional. 2017. Rubí

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consorci.

Taula 9. Oferta formativa que cursa les persones beneficiàries residents. 2017. Rubí

Família professional	Volum de persones
Administració i gestió	
Anàlisi i control de costos	
Atenció al client	
Com parlar en públic	
Comptabilitat avançada	
Comptabilitat bàsica	
Comptabilitat informatitzada	
Contractació	
Control de gestió	
Control de temps i productivitat	
Eines de coaching nivell 1	
Eines de coaching nivell 2	
Emprenedoria	
Funcions del representant legal dels treballadors	
Gestió de recursos humans	
Gestió del canvi en l'organització	
Gestió del temps	
Gestió fiscal de l'empresa	
Habilitats de comunicació	
Habilitats directives	
Igualtat i no discriminació en l'entorn laboral	
Impost sobre el valor afegit (IVA)	
Lideratge d'equips	
Marc legal de les relacions laborals	

MF0969 Tècniques administratives bàsiques d'oficina	
MINDFULNESS	
Nòmines i Seguretat Social I	
Nòmines i seguretat social nivell avançat	
Plans d'igualtat	
Tècniques de negociació	
Administració i gestió Total	37%
Agrària	
Manipulador de productes fitosanitaris. Nivell qualificat	
Agrària Total	0%
Aigua i energia	
MF1524 Posada en marxa i adequació d'aparells a gas	
MF1525 Manteniment i reparació d'instal·lacions receptores i aparells de gas	
Aigua i energia Total	0%
Arts gràfiques	
ADOBE INDESIGN II	
ADOBE PHOTOSHOP	
Arts gràfiques Total	0%
Comerç i màrqueting	
Analítica Web i pla de màrqueting digital	
Aparadorisme	
Atenció al client del petit comerç en llengua estrangera: Anglès	
Comerç a través de les xarxes socials	
Comerç electrònic i botiga virtual	
Comerç exterior	
Community manager	
Estratègies de Màrqueting 2.0	
Gestió comercial	
Gestió de compres i aprovisionaments	
Introducció al posicionament web	
Logística integral	
MF0432 Manipulació de càrregues amb carretons elevadors	
MF1002 Anglès professional per a activitats comercials	
MF1014 Organització de magatzems	
Operació de carretons Norma UNE 58451	
Posicionament web SEO/SEM	
Tècniques de venda i formació de venedors	
Xarxes socials	
Comerç i màrqueting Total	9%
Edificació i obra civil	
Actualització plataformes elevadores mòbils de personal (PEMP)	
Domòtica	
Interpretació de plànols	
Operador de plataformes mòbils de personal (PEMP)	
Edificació i obra civil Total	1%
Electricitat i electrònica	
MF0820 Instal·lacions elèctriques en edificis de vivendes	
Electricitat i electrònica Total	0%
Fabricació mecànica	
MF0089 Processos per arrencament de ferritja	
MF0090 Preparació i programació de màquines i sistemes d'arrencament de ferritja	

MP0182 Mòdul de pràctiques professionals no laborals de 'Mecanització per arrencament de ferritja'	
Soldadura: TIG	
Tecnologia de matrius i estampació	
UF0876 Especificacions tècniques en processos de mecanització per arrencament de ferritja	
UF0878 Preparació de màquines, equips i eines en operacions de mecanització per arrencament de fer	
UF0879 Elaboració de programes en CNC per a la fabricació de peces per arrencament de ferritja	
UF0881 Procés de mecanització per arrencament de ferritja	
UF0882 Comprovació i optimització del programa CNC per a la mecanització per arrencament de ferritja	
UF0883 Verificació del producte mecanitzat per arrencament de ferritja	
UF0991 Càlcul de costos en processos de mecanització per arrencament de ferritja	
Fabricació mecànica Total	3%
Formació complementària i transversal	
Delegats de prevenció	
Ergonomia i higiene postural	
Estratègies personals per al control de l'estrès, <i>burnout</i> i altres cingles psicosocials	
Gestió de la prevenció de riscos laborals a l'empresa	
Mesures preventives en treballs en alçada	
Prevenció de riscos laborals (mòdul bàsic 30h., segons normativa)	
Prevenció de riscos laborals (mòdul bàsic 50h., segons normativa del sector)	
TPC: Específica per ofici	
TPC: Part comú part específica per ofici	
Formació complementària i transversal Total	3%
Hostaleria i turisme	
Cocteleria	
Eines pel guia turístic	
Informació i atenció turística en llengua estrangera: Alemany.	
Informació i atenció turística en llengua estrangera: Anglès.	
Informació i atenció turística en llengua estrangera: Francès.	
Intoleràncies alimentàries en el sector de l'hostaleria	
Sumilleria i maridatge	
Tapes, canapès i pinxos	
UF0054 Aprovisionament de matèries primeres en cuina	
Hostaleria i turisme Total	2%
Imatge personal	
Maquillatge	
Perruqueria	
Imatge personal Total	1%
Indústries alimentàries	
Al·lèrgies i intoleràncies alimentàries	
Manipulació d'aliments	
Productes de pastisseria per a diades	
Seguretat alimentària: manipulació i control d'aliments	
Indústries alimentàries Total	2%
Informàtica i comunicacions	
Adm. Bases de dades ORACLE - ORACLE database: taller d' administració taller d'administració avançada	
Disseny industrial	
Eines google	
Introducció a Administrador SO Linux	
Inventor 3D bàsic	
ITIL Foundation	

LINUX LPIC1	
LINUX LPIC2	
MCSA SQL SERVER 2012 - administració de Microsoft SQL Server 2012 base de dades	
MCSA WINDOWS SERVER 2012 - administració de Windows server 2012	
MF0950 Construcció de pàgines web	
MOS: Microsoft Office Access	
MOS: Microsoft Office Excel	
MOS: Microsoft Office Excel II	
MOS: Microsoft Office PowerPoint	
MOS: Microsoft Office Word	
MOS: Microsoft Office Word II	
VMWARE. VIRTUALITZACIÓ	
Informàtica i comunicacions Total	13%
Instal·lació i manteniment	
Manteniment industrial	
Instal·lació i manteniment Total	0%
Química	
Operacions bàsiques en planta química	
Química Total	0%
Sanitat	
Atenció al pacient i qualitat assistencial	
Atenció al pacient politraumàtic per infermera	
Cures auxiliars d'infermeria hospitalària	
Cures auxiliars en geriatria	
Cures bàsiques per al pacient inestable	
Infeccions nosocomials	
Malalts terminals i cures pal·liatives	
Nutrició i dietètica	
Sanitat Total	1%
Seguretat i medi ambient	
Aspirant a vigilant de seguretat privada	
Controlador d'accessos	
Formació específica per Vigilants de Seguretat, vigilants d'explosius i escortes privats (Dos especialitats)	
Gestió ambiental	
MF1972 Aspectes ambientals de l'organització	
MF1973 Sistemes de gestió ambiental	
MF1974 Prevenció de riscos ambientals	
Primers auxilis	
Tractament de residus (excepte residus urbans)	
Seguretat i medi ambient Total	4%
Serveis socioculturals i a la comunitat	
Acompanyament durant el procés de dol	
Advanced English Conversation (per a participants acreditats B2 i C1)	
Anglès A.1.A.	
Anglès A.1.B.	
Anglès A.2.A.	
Anglès A.2.B.	
Anglès B.1.A.	
Anglès B.1.B.	
Anglès B.1.C.	
Anglès B.1.D.	

Anglès B.2.A.	
Anglès B.2.B.	
Anglès B.2.C.	
Anglès B.2.D.	
Anglès C.1.A.	
Anglès C.1.B.	
Aplicació de TICs a la formació	
Atenció a la diversitat: autisme	
Atenció a la diversitat: TDA	
Atenció centrada en la persona	
Carnet professional de la neteja, nivell bàsic	
Català C (suficiència)	
Detecció, eines, i recursos per afrontar l'assetjament entre iguals	
El menjador escolar	
Especialista en neteja hospitalària	
Estratègies personals per al control de l'estrès, burnout i altres cingles psicosocials al sector de l'ensenyament	
Formació de formadors	
Formació programada per les empreses	
Francès A.1.A.	
Gestió de l'estrès	
Gestió de l'estrès per professionals sòcio-sanitaris	
Gramàtica Avançada de la Llengua de Signes Catalana	
Gramàtica de la Llengua de Signes Catalana	
Iniciació a la Llengua de Signes Catalana	
Intel·ligència emocional	
MF1016 Suport en l'organització d'intervencions en l'àmbit institucional	
MF1017 Intervenció en l'atenció higienicoalimentària en institucions	
MF1018 Intervenció en l'atenció sociosanitària en institucions	
MF1019 Suport psicosocial, atenció relacional i comunicativa en institucions	
MF1038 Contextos socials d'intervenció comunitària	
MF1039 Prevenció de conflictes	
MF1442 Programació didàctica d'accions formatives per a l'ocupació	
MF1443 Selecció, elaboració, adaptació i utilització de materials, mitjans i recursos didàctics en formació professional per a l'ocupació	
MF1444 Impartició i tutorització d'accions formatives per a l'ocupació	
MF1445 Avaluació del procés d'ensenyament-aprenentatge en formació professional per a l'ocupació	
MF1446 Orientació laboral i promoció de la qualitat en la formació professional per a l'ocupació	
Millorant el coneixement de la Llengua de Signes Catalana	
Programació neurolingüística	
Resolució de conflictes	
Serveis assistencials en salut mental	
Treball en equip	
Vetllador/a: Suport a la inclusió escolar	
Serveis socioculturals i a la comunitat Total	20%
Tèxtil, confecció i pell	
Personal Shopper	
Tèxtil, confecció i pell Total	0%
Transport i manteniment de vehicles	
Atenció d'usuaris amb necessitats especials	
Conducció de vehicles pesats	
Conducció eficient	

Transport per carretera: CAP mercaderies. Formació contínua renovació

Transport per carretera: CAP. Formació contínua renovació

Transport i manteniment de vehicles Total	2%
Total general	100%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades del Consorci.

5. Idees clau de l'FP a Rubí

Aquesta fotografia de l'FP a la ciutat de Rubí ens permet apreciar els següents aspectes d'interès:

FP inicial

- **Al curs 2017-2018** a la ciutat hi ha 5 centres que ofereixen FP inicial: 4 de règim general, 1 d'ensenyaments artístics, dels quals són 4 públics i 1 de concertat. L'oferta d'FP inicial de règim general és de 7 títols de CFGM i 6 de CFGS. Les famílies professionals que es poden cursar són 8 de les 24 que hi ha a Catalunya. Aquestes són: *Activitats físicoesportives, Administració i gestió, Electricitat i electrònica, Imatge personal, Informàtica i comunicació, Sanitat, Serveis socioculturals i a la comunitat i Transport i manteniment de vehicles*. La família d'*Activitats esportives* és la més demandada seguida de la de *Sanitat*.
- El curs 2016-2017 es van matricular en FP inicial un total de 888 persones, xifra lleugerament inferior als darrers cursos com a conseqüència del tancament d'alguns cicles. No obstant això, la tendència és força estable. **El perfil de l'alumnat** en aquests tipus d'estudis és força equilibrat entre homes i dones i l'edat depèn directament del cicle formatiu. Pel que fa a la nacionalitat la majoritària és l'espanyola, tot i que apreciem més alumnat amb nacionalitat estrangera en els CFGM que en els CFGS. **La principal via d'entrada** als CFGM és la de l'ESO i en el cas dels CFGS és la de les proves d'accés. L'elecció dels estudis està condicionada directament per la vinculació de gènere que se li atribueix socialment a l'ocupació i, en conseqüència, a la formació. **La mobilitat de l'alumnat** de CFGM està força condicionada per la formació que es coneix en el territori i en l'entorn social i no tant per la manca d'oferta. En canvi, les persones que es matriculen en un CFGS fora de Rubí no estan tan influenciades per l'entorn o l'oferta coneguda. Barcelona, Terrassa i Sant Cugat del Vallès són les tres primeres destinacions de l'alumnat d'FP resident a Rubí i les persones que vénen a cursar estudis al municipi provenen també majoritàriament de Sant Cugat del Vallès i Terrassa. L'índex d'especialització mostra que hi ha més persones que estudien FP inicial que nombre de places existents en el municipi.
- El curs 2017-2018 s'han matriculat 49 persones en els tres (s'incrementa en un PFI d'hoteleria) PFI que ofereix la ciutat. En el curs 2016-2017 es van matricular 36 persones en els dos PFI que s'oferaven. Aquests són d'*Imatge personal* i de *Comerç i màrqueting*. La primera família sí té continuïtat formativa (CFGM) al municipi, mentre que no hi ha la possibilitat de construir un itinerari formatiu en la família de comerç.

FP per l'ocupació

- L'any 2016 es van beneficiar de **formació per l'ocupació 963 persones aturades**, de les quals la meitat eren dones i l'altra meitat homes. Les accions formatives en el marc del Programa de formació professional per a l'ocupació són les més impartides amb un 74%. **El perfil de la persona** beneficiària per la formació subvencionada pel SOC és, d'una banda, el d'una persona d'entre 30 i 40 anys que cursa formació complementària o vinculada a l'especialitat d'*Administració i gestió*. En canvi en les accions de programes mixtos trobem un perfil de persona més jove. Aquest fet és una conseqüència directa de la tipologia del programa i dels requisits d'accés.

- Ara bé, les persones residents a Rubí i que van realitzar **una formació ocupacional de reciclatge van ser un total de 867 persones**. El **perfil de la persona** que cursa una formació per a l'ocupació de reciclatge és majoritàriament el d'una dona d'entre 31 i 40 anys amb estudis postobligatoris. L'oferta formativa per a l'ocupació està relacionada directament amb la família d'administració i gestió. No obstant això, cal esmentar que hi ha dues famílies, la de fabricació mecànica i d'electricitat electrònica que estan relacionades amb la indústria que també tenen un pes important.

6. El teixit productiu i l'activitat econòmica a Rubí

Per poder analitzar millor l'adequació i l'encaix de l'oferta d'FP a la ciutat cal conèixer les característiques principals del teixit productiu i l'activitat econòmica. Tot seguit es presenta l'evolució dels principals components de l'activitat econòmica i del mercat de treball.

– Afiliació a la Seguretat Social

Al segon trimestre de l'any 2017, el nombre de persones treballadores afiliades a la Seguretat Social en règim general era de 19.121 persones, a les que cal afegir les 4.341 persones afiliades en el règim especial de treballadors autònoms. És a dir, la població ocupada formalment a Rubí el segon trimestre de l'any 2017 estava formada per un total de 23.462 persones.

En termes de creixement, i si prenem com a data comparativa la referent al mateix trimestre de l'any 2010, l'evolució del nombre de persones afiliades a la Seguretat Social ha estat negativa, en tant que s'han perdut 369 persones (les ja comentades 23.462 de l'any 2017 enfront les 23.831 de l'any 2010). Aquest descens es deu, sobretot, per l'evolució negativa dels assalariats (-483), mentre que la xifra de persones autònomes ha crescut lleugerament (114 persones) (Taula 9).

Taula 10. Població afiliada a la Seguretat Social segons el tipus de règim. Rubí. Segon trimestre de 2010 i 2017

Tipus d'afiliació	2010	2017	Diferència 2017-2010 (absoluts)	Diferència 2017-2010 (%)
Règim general	19.604	19.121	-483	-2,5%
Autònoms	4.227	4.341	114	2,7%
Total	23.831	23.462	-369	-1,5%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

Si ens centrem en l'evolució de cada un dels sectors econòmics, la Taula 10 ens mostra que, tal com passa en el conjunt del mercat de treball català, el sector dels serveis és el majoritari, en tant que ocupa més de la meitat de la població ocupada de Rubí. Aquesta important presència es repeteix en cada un dels dos règims d'afiliació a la Seguretat Social, en tant que és el sector majoritari tant entre les persones assalariades (47,4%) com, sobretot, entre les autònomes (72,8%). El segueix el sector industrial (39,5% del total de població ocupada) i la construcció, ja a molta distància (8,3%). Per la seva banda, la presència del sector agrícola és testimonial (0,1%).

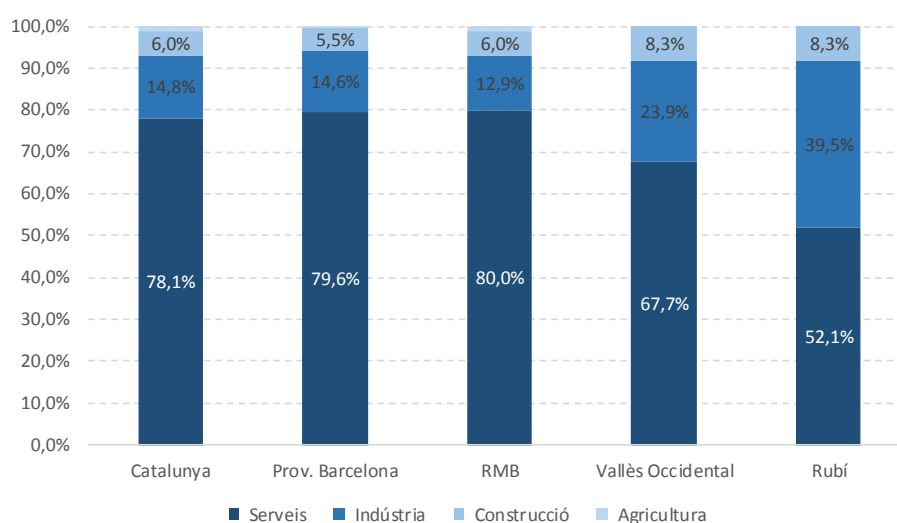
Taula 11. Població afiliada a la Seguretat Social segons el tipus de règim i el sector d'activitat. Rubí. Segon trimestre de 2017

Tipus afiliació	Agricultura		Indústria		Construcció		Serveis		Total	
Règim general	1	0,0%	8.853	46,3%	1.207	6,3%	9.060	47,4%	19.121	100%
Autònoms	13	0,3%	418	9,6%	749	17,3%	3.161	72,8%	4.341	100%
Total	14	0,1%	9.271	39,5%	1.956	8,3%	12.221	52,1%	23.462	100%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

Mentre que aquesta important terciarització de l'economia és comuna a la resta del territori català, espanyol i, per extensió, europeu, el percentatge de persones ocupades en el sector industrial és francament notable, en tant que està per sobre de la resta de territoris de referència (Figura 38) : al conjunt de Catalunya, a la província de Barcelona i a l'Àrea Metropolitana de Barcelona l'ocupació industrial no supera el 15% en cap dels tres àmbits (14,8%, 14,6% i 12,9%, respectivament), i tan sols és lleugerament superior, encara que molt per sota del valor de la ciutat de Rubí, a la comarca del Vallès Occidental (23,9%). En tots aquests àmbits, la terciarització hi és molt present, en tant que la resta de sectors (agricultura i construcció) presenten valors molt similars.

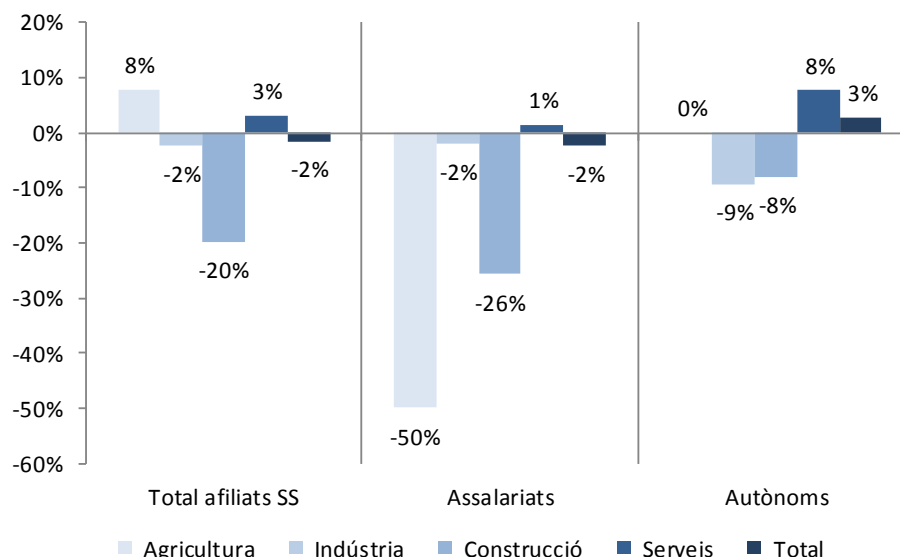
Figura 38. Població afiliada a la Seguretat Social segons el sector d'activitat. Rubí i resta d'àmbits territorials. Segon trimestre de 2017

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

Novament la comparativa respecte de l'any 2010 ofereix una dimensió interessant: en primer lloc, cal constatar la progressiva terciarització de l'economia del municipi: si deixem de banda el sector agrícola (com s'ha dit, molt minoritari), el dels serveis és l'únic sector que augmenta en nombre de persones afiliades, tant en termes absoluts (ja sia entre les persones assalariades com entre les autònomes), com, en conseqüència, en termes relatius (52,1% enfront el 49,8%). Per la seva banda, la indústria presenta un decreixement en tots tres col·lectius. Aquest fet pot estar mostrant la tendència de canvi de paradigma en la indústria on totes les tecnologies disruptives estant tenint un paper clau en el desenvolupament de la indústria tecnificada 4.0. Ara bé, en el marc d'aquesta tendència negativa, l'indicador d'ocupació assalariada és la que presenta una dada més positiva.

Figura 39. Taxa de creixement dels principals components per grans sectors d'activitat econòmica. Segon trimestre de 2010 i 2017

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

Per altra banda, si acotem la nostra anàlisi a l'evolució durant el darrer any, les dades són força més positives: els signes evidents de la lenta però progressiva recuperació econòmica s'evidencien en comprovar que, a banda de l'agricultura, tots els sectors mostren creixements positius (de l'ordre del 5% pel conjunt de la població ocupada), més marcats entre la població assalariada (6%) que entre la població autònoma (2%). Es confirma, així, la tendència a l'alça iniciada des de l'any 2014, data que podríem considerar com d'inici de la superació de la crisi econòmica actual.

Si aprofundim en el detall de quines són les activitats econòmiques que concentren un major nombre de persones ocupades, la Taula 11 mostra, com no podria ser d'una altra manera, que uns determinats sectors dels serveis i industrials són els que ocupen un major percentatge de població, si bé amb importants diferències segons quin sigui el tipus de règim d'afiliació a la Seguretat Social. Així, entre la població assalariada, apareixen determinats sectors industrials, com ara el de *Productes farmacèutics* (12%) o les *Indústries químiques* (9%), mentre que entre les persones afiliades en el règim d'autònoms, la preponderància de l'ocupació en el sector dels serveis és encara més evident (el *Comerç detall, excepte vehicles motor* ocupa el 14% del total).

Taula 12. Població afiliada a la Seguretat Social segons el tipus de règim i l'activitat econòmica. Rubí. Segon trimestre de 2010 i 2017

Persones assalariades				
Rànquing		2010	2017	
1	Comerç engròs, exc. vehicles motor	10,7%	Productes farmacèutics	11,8%
2	Productes farmacèutics	9,1%	Comerç engròs, exc. vehicles motor	10,5%
3	Indústries químiques	6,6%	Indústries químiques	6,5%
4	Comerç detall, exc. vehicles motor	5,9%	Productes metàl·lics, exc. maquinària	5,8%
5	Productes metàl·lics, exc. maquinària	5,6%	Comerç detall, exc. vehicles motor	5,5%

6	Activitats especialitzades construcció	5,4%	V. de motor, remolcs i semiremolcs	4,7%
7	V. de motor, remolcs i semiremolcs	5,4%	Activitats especialitzades construcció	4,3%
8	Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	3,7%	Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	3,7%
9	Maquinària i equips ncaa	3,5%	Serveis de menjar i begudes	3,4%
10	Transport terrestre i per canonades	2,5%	Maquinària i equips ncaa	3,2%

Persones autònomes				
Rànquing		2010	2017	
1	Comerç detall, exc. vehicles motor	15,6%	Comerç detall, exc. vehicles motor	13,9%
2	Activitats especialitzades construcció	14,5%	Activitats especialitzades construcció	13,2%
3	Transport terrestre i per canonades	11,6%	Transport terrestre i per canonades	10,8%
4	Serveis de menjar i begudes	10,1%	Serveis de menjar i begudes	10,5%
5	Altres activitats de serveis personals	4,9%	Altres activitats de serveis personals	5,7%
6	Comerç engròs, exc. vehicles motor	4,6%	Comerç engròs, exc. vehicles motor	4,9%
7	Construcció d'immobles	3,3%	Construcció d'immobles	3,5%
8	Productes metàl·lics, exc. maquinària	3,1%	Venda i reparació de vehicles motor	3,0%
9	Reparació ordinadors i efectes personals	2,8%	Activitats sanitàries	3,0%
10	Venda i reparació de vehicles motor	2,4%	Productes metàl·lics, exc. maquinària	2,4%

Total població ocupada				
Rànquing		2010	2017	
1	Comerç engròs, exc. vehicles motor	9,6%	Productes farmacèutics	9,6%
2	Comerç detall, exc. vehicles motor	7,6%	Comerç engròs, exc. vehicles motor	9,4%
3	Productes farmacèutics	7,5%	Comerç detall, exc. vehicles motor	7,1%
4	Activitats especialitzades construcció	7,0%	Activitats especialitzades construcció	6,0%
5	Indústries químiques	5,5%	Indústries químiques	5,3%
6	Productes metàl·lics, exc. maquinària	5,2%	Productes metàl·lics, exc. maquinària	5,2%
7	Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	4,5%	Serveis de menjar i begudes	4,7%
8	Transport terrestre i per canonades	4,1%	Vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	3,8%
9	Serveis de menjar i begudes	3,6%	Transport terrestre i per canonades	3,8%
10	Maquinària i equips ncaa	3,1%	Adm. pública, Defensa i SS obligatòria	3,0%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

Fruit d'això que s'acaba de comentar, un altre fet destacable és la concentració de la població ocupada en les deu activitats econòmiques principals, especialment entre la població autònoma: el 60% dels assalariats i els 71% dels autònoms estan ocupats en aquests deu sectors principals, de manera que la resta d'activitats (la classificació oficial en recull fins a 88 de diferents) presenten una rellevància molt menor. En tot cas, però, això no resta importància al fet que l'activitat econòmica de la ciutat de Rubí és força diversificada, en tant que l'any 2017, només 22 de les 88 activitats econòmiques citades no hi estan representades; o dit en termes inversos, la població rubinenca s'ocupa en 66 branques d'activitat diferents. De fet, els únics àmbit econòmic on no hi ha presència de població ocupada, ja sigui assalariada o autònoma, són els referents a les indústries extractives, al transport i tractament d'aigua i energia i als transports marítim i aeri.

Finalment, en termes percentuals (no així en termes absoluts, com hem vist anteriorment), la comparació entre les principals activitats econòmiques dels anys 2010 i 2017 no presenta variacions importants, en tant que els epígrafs més representats en un any i l'altre són pràcticament les mateixes i tan sols varien la seva posició relativa en el rànquing.

– Centres de cotització

Fins el moment, l'estudi de l'ocupació a la ciutat de Rubí s'ha fet des del punt de vista de les persones ocupades, és a dir, dels/les treballadors/es ja fos per compte d'altri, com a assalariats, o bé per compte propi, en el règim d'autònoms. Ara bé, aquesta anàlisi es pot complementar amb una altra, que fa referència als centres de cotització, és a dir, al nombre d'empreses existents al municipi. Abans de realitzar una breu descripció d'aquesta dimensió, cal, però, tenir present que els centres de cotització es registren en un municipi fiscal però poden tenir altres seus en altres municipis i a la inversa, centres de cotització registrats a altres municipis poden estar generant ocupació a Rubí.

Segons les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya, el segon semestre de l'any 2017 a Rubí hi havia un total de 2.105 centres de cotització, xifra que representa un 4,7% menys que la mateixa data de l'any 2010 (Taula 12). Com es pot comprovar, es tracta d'una xifra superior a la del descens del nombre de persones ocupades (que era de -1,5%), fet que ens porta a pensar en tres possibles hipòtesis:

- En primer lloc, que la grandària mitjana de les empreses hagi augmentat lleugerament durant aquest període, tendència que encara seria més gran si tenim en compte que, com sabem, el nombre d'emprenedors (sovint en negocis unipersonals) ha crescut durant aquests anys. Per tant, podem pensar que les empreses que han sobreviscut han esdevingut més competitives i per tant requereixen de persones altament qualificades.
- En segon lloc, que hi hagi hagut una certa diàspora dels centres de cotització, fruit de la deslocalització de la seu fiscal des de Rubí cap a altres municipis, fet que no necessàriament ha tingut conseqüències sobre el volum de població ocupada resident al municipi. Sota aquesta idea cal dir que l'efecte és fruit merament de la forma de registrar administrativament i fiscalment les empreses.
- En tercer lloc, que part de les persones assalariades hagin estat absorbides per les empreses dels municipis propers a Rubí. No obstant la manca de dades de mobilitat habitual de la població per motiu de treball no es permet aprofundir en aquesta anàlisi.

Taula 13. Centres de cotització a la Seguretat Social segons el sector econòmic. Rubí. Segon trimestre de 2010 i 2017

Sector econòmic	2010	2017	Diferència 2017-2010 (absoluts)	Diferència 2017-2010 (%)
Agricultura	0	1	1	-
Indústria	521	461	-60	-11,5%
Construcció	310	267	-43	-13,9%
Serveis	1.378	1.376	-2	-0,1%
Total	2.209	2.105	-104	-4,7%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

Els sectors que més han vist reduir el nombre de centres de cotització són l'industrial i la construcció, amb uns descensos de l'11,5% i el 13,9%, respectivament. Es tracta, novament, de disminucions en el nombre de centres de cotització molt superiors al de la pèrdua real de població ocupada en aquests sectors.

Per tal de comprovar la validesa d'una o altra hipòtesis formulades, la taula 13 mostra el nombre (absolut i relatiu) de població ocupada en règim general de la seguretat social i de centres de cotització segons la grandària. Tal com s'hi pot observar, no s'aprecien diferències significatives en ambdues variables entre els anys 2010 i 2017: gairebé la meitat de les persones ocupades treballen en centres de cotització de menys de fins a 30 treballadors (que, alhora, són el 95% de les empreses del municipi). En aquest sentit, tan sols cal destacar que l'any 2017 existeix una empresa, del sector industrial, de més de 1.000 treballadors (que ocupa, en concret, 1.054 persones), fet que l'any 2010 no succeïa.

Així, la manca de diferències rellevants entre l'any 2010 i el 2017 semblaria confirmar la segona hipòtesis apuntada, en el sentit que el major descens en el nombre de centres de cotització que en el de persones ocupades es deuria, sobretot, al trasllat de la seu fiscal fora del municipi, sense pràcticament afectació en l'ocupació de la població rubinenca.

Taula 14. Centres de cotització a la Seguretat Social segons el nombre de treballadors. Rubí. Segon trimestre de 2010 i 2017

Grandària (nombre de treballadors)	Segon trimestre 2010				Segon trimestre 2017			
	Treballadors		Centres de cotització		Treballadors		Centres de cotització	
d'1 a 5	3.150	16,5%	1.565	70,8%	3.147	16,1%	1.501	70,8%
de 6 a 10	2.057	9,8%	270	12,2%	1.876	10,5%	247	12,2%
d'11 a 25	3.643	18,0%	230	10,4%	3.448	18,6%	210	10,4%
de 26 a 30	721	5,6%	26	1,2%	1.079	3,7%	39	1,2%
de 31 a 50	2.239	10,9%	57	2,6%	2.093	11,4%	54	2,6%
de 51 a 100	2.528	13,5%	38	1,7%	2.579	12,9%	36	1,7%
de 101 a 250	2.530	10,3%	18	0,8%	1.976	12,9%	14	0,8%
de 251 a 500	1.189	2,1%	3	0,1%	405	6,1%	1	0,1%
de 501 a 750	734	3,2%	1	0,0%	612	3,7%	1	0,0%
de 751 a 1.000	813	4,5%	1	0,0%	852	4,1%	1	0,0%
Més de 1.000	0	5,5%	0	0,0%	1.054	0,0%	1	0,0%
Total	19.604	100,0%	2.209	100,0%	19.121	100,0%	2.105	100,0%

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

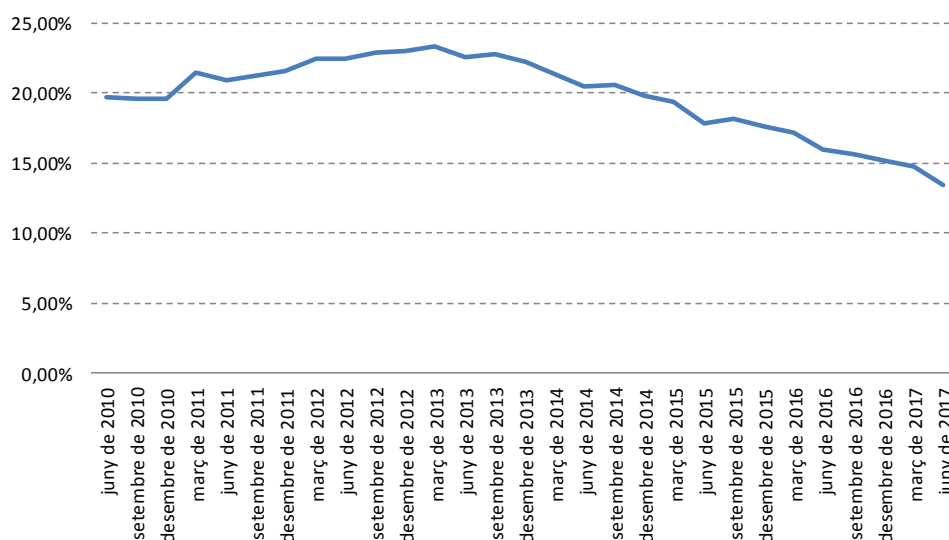
– Atur registrat

Després d'observar les dades d'inserció i del propi mercat de treball es presenten les dades d'exclusió; no entrada o expulsió. Aquest apartat se centra principalment en les dades de l'atur a partir de les taxes d'atur i de l'atur registrat en els registres administratius de la Seguretat social.

Segons aquestes fonts, el segon semestre de l'any 2017 a Rubí hi havia un total de 4.887 persones inscrites en el registre de persones aturades, xifra que representa una taxa d'atur del 13,49%. Es tracta d'una xifra elevada però que presenta una evolució positiva els darrers anys: prenent com a referència novament el segon trimestre de l'any 2010, el nombre de persones aturades era de 7.035, amb una taxa del 19,71%. Des de llavors, els dos indicadors han seguit una trajectòria paral·lela amb un doble sentit: fins l'any 2013, la xifra de persones aturades es va anar incrementant, fins assolir un màxim en un mes de juny l'any 2012, amb 8.045 demandants de feina (22,44%), mentre que a partir de llavors la tendència ha estat cap a la reducció, de manera que des del mes de setembre de l'any 2013 ja

s'encadenen 16 trimestres de variació interanual positiva, primer amb valors força baixos però ara ja estabilitzats entorn al 2,5% interanual. De fet, la xifra de persones aturades a Rubí en l'actualitat (segon semestre de 2017) és similar a la del mes de setembre de 2008, quan la crisi econòmica ja havia començat a fer-se notar (figura 39).

Figura 40. Evolució de la taxa d'atur. Rubí. 2010-2017

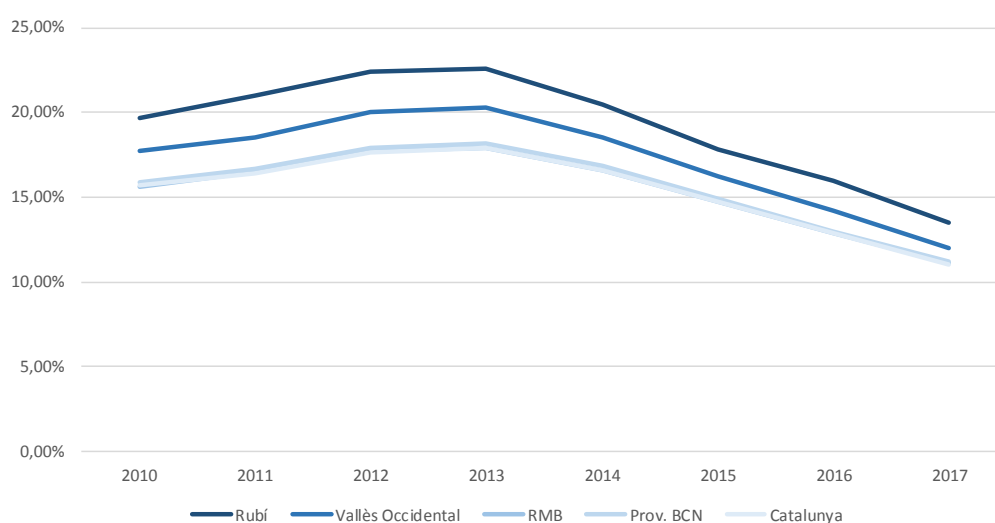
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i del model productiu de la Generalitat de Catalunya.

Novament, per tal de posar en valor aquestes xifres municipals, és interessant contextualitzar-les en l'entorn més proper de referència. Així, la figura 40 mostra la taxa d'atur a la ciutat de Rubí, la comarca del Vallès Occidental, la Regió Metropolitana de Barcelona, la província de Barcelona i el conjunt de Catalunya, mentre que la figura 41 mostra l'evolució interanual de la taxa en aquests mateixos àmbits territorials. Tal com s'hi pot observar, s'identifiquen quatre idees bàsiques:

- Durant tot el període analitzat (2010-2017), la ciutat de Rubí presenta una taxa d'atur superior a la de la resta dels àmbits estudiats. Aquest fet es pot deure, sobretot, al marcat caràcter industrial del municipi (que ja hem comentat en parlar de l'ocupació), en el sentit que la crisi econòmica pot haver afectat més el sector industrial que no pas el de serveis. Aquest fet també explicaria perquè la comarca del Vallès Occidental presenta igualment una taxa superior a la resta de la regió metropolitana, la província de Barcelona o el conjunt de Catalunya, àmbits on la major presència del sector del serveis ha pogut actuar com a factor esmorteïdor dels efectes de la crisi.
- L'evolució de la taxa d'atur és similar en tots els àmbits territorials analitzats: el valor màxim es va assolir el mes de juny de 2013 i des de llavors, i sense excepcions, l'indicador ha anat disminuint fins assolir l'any 2017 els valors més baixos de tota la sèrie temporal analitzada.
- La variació interanual de la taxa d'atur (calculada sempre en relació al segon semestre de l'any anterior) és positiva des de l'any 2013, en tant que mostra una reducció del valor de la taxa.
- Finalment, en aquest sentit, cal indicar que, excepte la data relativa a l'evolució 2015-2016, la dinàmica més positiva s'ha donat, precisament, al municipi de Rubí, en tant que presenta la

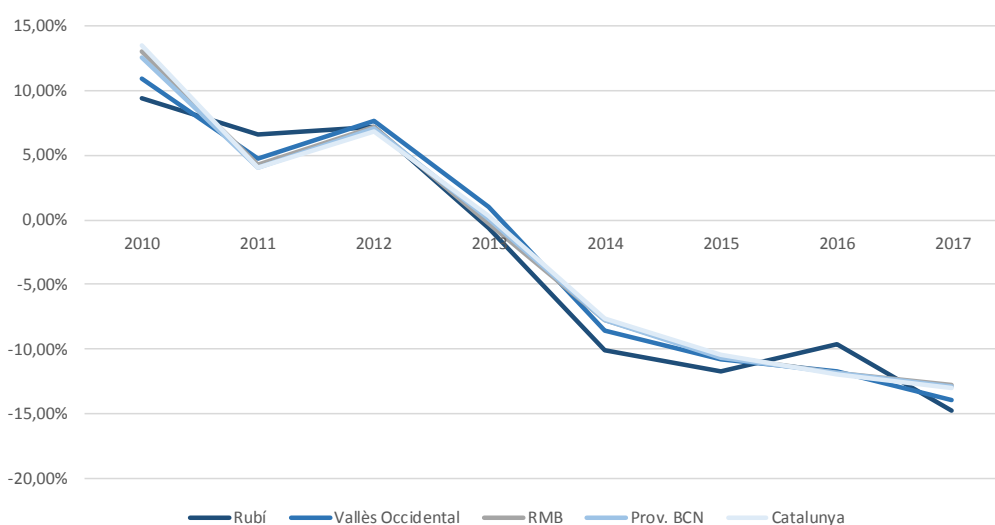
variació interanual negativa més elevada, és a dir, una reducció de la taxa d'atur més accelerada i, per tant, positiva. En aquest sentit, podríem pensar les següents hipòtesis: a) l'evolució és més accentuada perquè es partia de nivells pitjors i, per tant, el marge de millora és més gran; o b) la sortida de la crisi ha estat impulsada pel sector industrial, fet del que s'ha beneficiat la ciutat de Rubí per la major presència d'aquest tipus d'activitat econòmica al municipi.

Figura 41. Taxa d'atur registrat. Rubí i resta d'àmbits territorials. Segon trimestre. 2010-2017

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

Figura 42. Variació interanual de la taxa d'atur registrat. Rubí i resta d'àmbits territorials. Segon trimestre. 2010-2017

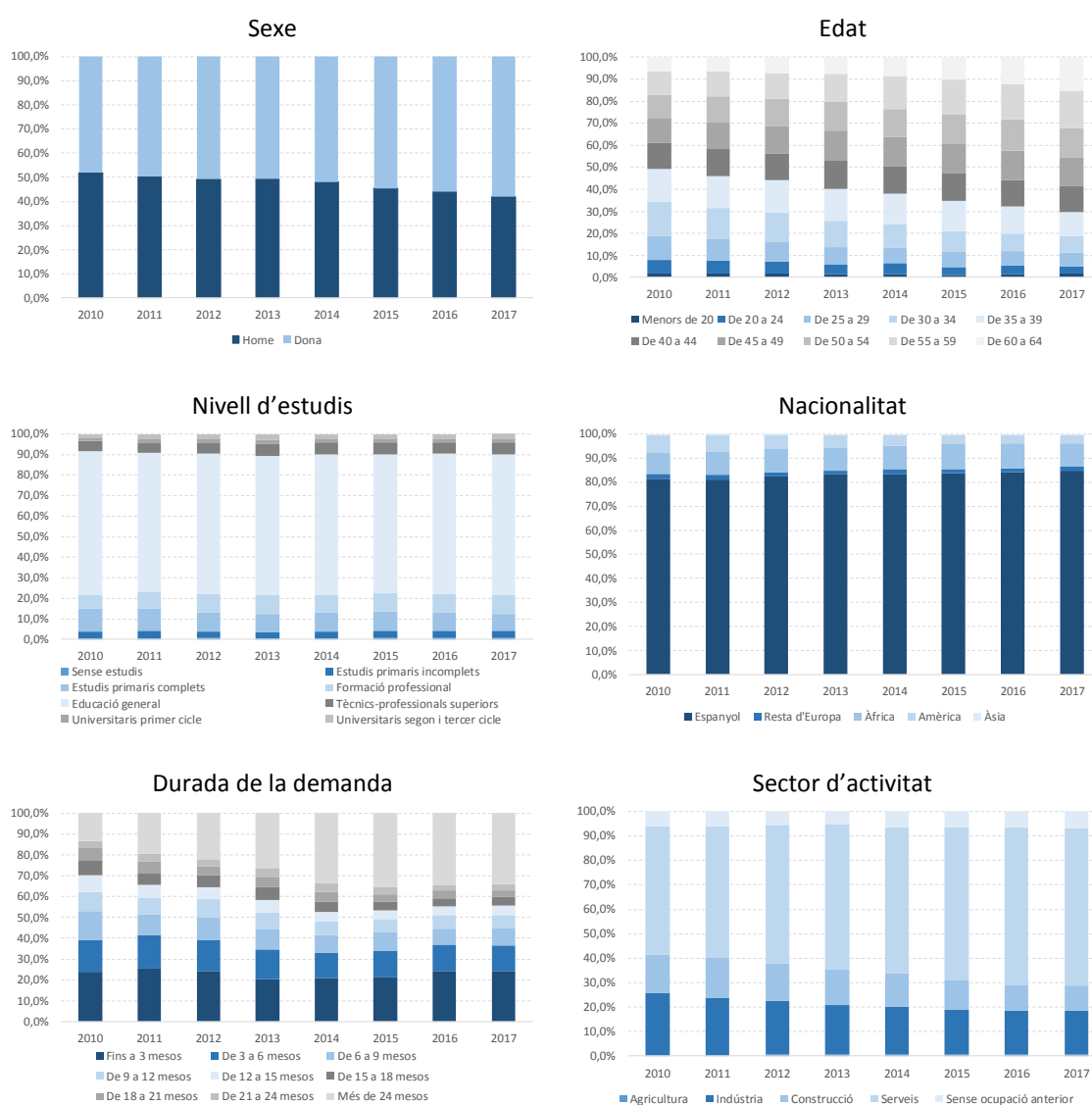
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

Més enllà de les xifres sobre el nombre de persones registrades a les llistes de desocupació, és interessant dibuixar un cert perfil sociodemogràfic de les persones demandants d'ocupació. En aquest sentit, a continuació s'analitzaran, de manera sintètica, el sexe, l'edat, el nivell d'estudis, la nacionalitat, la durada de la demanda, el sector d'activitat econòmica de la població desocupada. Com en altres apartats de l'informe, el període temporal de referència seran els anys 2010-2017 i les dades es referiran sempre al mes de juny de cada any, corresponent al segon trimestre. Finalment, cal indicar que les dades es referiran a les persones inscrites en el registre del Servei d'Ocupació de Catalunya, però no pas a la taxa d'atur de cada un dels col·lectius analitzats, ja que aquesta última dada no està disponible.

- **Sexe.** El perfil segons el sexe de les persones registrades a l'atur a Rubí (primer gràfic de la figura 43) s'ha anat feminitzant amb el pas del temps: mentre l'any 2010-2011 hi havia una gairebé completa paritat entre ambdós sexes, d'ençà de llavors, de forma paral·lela a la reducció del nombre de persones aturades ha anat acompanyada d'un percentatge cada cop més gran de població femenina. Així, el mes de juny de 2017, 6 de cada 10 persones aturades al municipi eren dones. Podem pensar, com ja s'ha apuntat anteriorment, que la recuperació econòmica, protagonitzada majoritàriament pel sector industrial tradicionalment força masculinitzat) n'és la principal causa.
- **Edat.** Tal com s'observa al segon gràfic de la figura 43, el perfil de la persona aturada s'ha anat envellint amb el pas dels anys: si bé l'any 2010 els menors de 40 anys representaven pràcticament la meitat de la població aturada (49,2%), l'any 2017 aquest percentatge ha disminuït fins al 29,6%, en detriment, sobretot, de les persones majors de 50 anys (28,1% i 45,6%, respectivament). Si bé l'envelliment de l'estructura d'edat del conjunt de la població de Rubí pot influir en aquest fet, no sembla que en sigui la principal causa, sinó que, molt probablement, la nova ocupació creada a partir de l'any 2010 demanda perfils d'edat més joves.
- **Nivell d'estudis.** El perfil prototípic d'una persona aturada pel que fa al nivell d'estudis (tercer gràfic de la figura 43), és el d'una persona amb educació general equivalent a estudis secundaris. Aquest fet no és d'estranyar si tenim en compte que és el nivell d'estudis majoritari entre la població rubinenca. Per altra banda, no s'observen variacions significatives durant el període analitzat, en tant que el percentatge de persones aturades amb aquest nivell d'estudis de l'any 2010 (69,6%) és molt similar al de l'any 2017 (68,4%).
- **Nacionalitat.** Com en el cas del nivell d'estudis, l'estructura per edats de les persones aturades (quarta gràfica de la figura 43) ve molt determinada per la pròpia composició del conjunt de la població rubinenca. Així, 8 de cada 10 persones inscrites en el registre de desocupació tenen nacionalitat espanyola, situació que s'ha anat accentuant amb el pas dels anys (el 81,6% el 2010 i el 84,6% el 2017), de manera paral·lela que la proporció de població estrangera a la ciutat s'ha anat reduint per l'aturada dels fluxos immigratoris i un cert augment de les sortides per emigració.
- **Durada de la demanda.** Segons el temps que fa que la persona està inscrita al registre d'atur, observem com, en termes generals, la durada s'ha anat incrementant: l'any 2010, les demandes de més d'un any representaven el 37,7% del total, mentre que l'any 2017 aquest percentatge s'ha incrementat fins al 49,0%. I si restringim l'anàlisi a les persones que fa més de dos anys que cerquen feina, el percentatge ha passat del 13,3% al 33,9% durant el mateix període. Molt probablement aquest fet té a veure amb el que s'ha comentat anteriorment en relació a l'envelliment de l'edat de la persona desocupada.

- **Sector d'activitat.** Finalment, la composició de l'atur segons el sector d'activitat mostra un predomini creixent del sector dels serveis, que és el majoritari: del 52,2% el 2010 s'ha passat al 64,35 el 2017. Per contra, de manera paral·lela, s'ha reduït, en termes percentuals, la presència de persones procedents de la construcció i, sobretot, del sector industrial. Una dada més que permet afirmar que ha estat en aquest sector on s'ha creat major nombre de nova ocupació.

Figura 43. Perfil sociodemogràfic de les persones inscrites en el registre d'atur. Rubí. Segon trimestre. 2010-2017

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

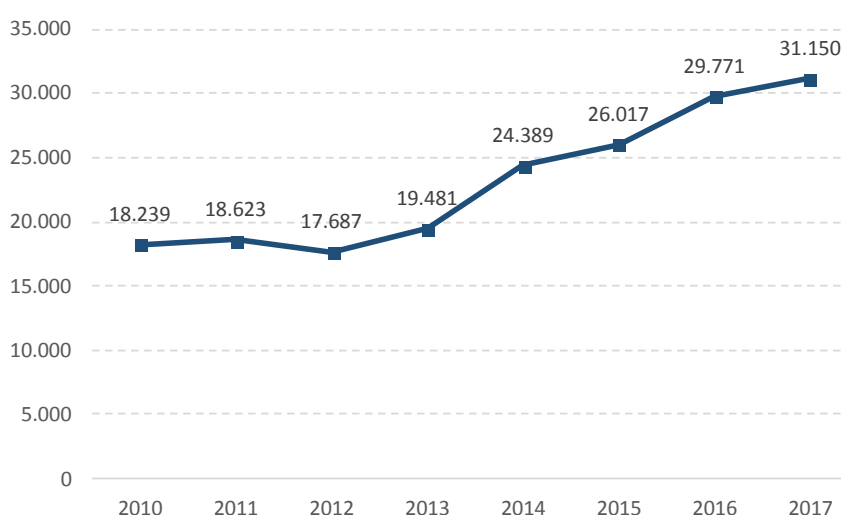
— Contractació

L'últim element per conèixer el dinamisme del mercat laboral és el volum de contractació, és a dir, el nombre anual de nous contractes laborals. Cal fer constar, abans d'analitzar les dades, que la unitat de mesura és, com s'ha indicat, el nombre de contractes, no pas el de les persones que els subscriuen, en

tant que pot ser que hi hagi el cas d'una mateixa persona que, al llarg d'un mateix any, signi dos o més contractes laborals.

Les dades generals (figura 44) mostren una evolució positiva del nombre de contractes subscrits entre 2010 i 2017, ja que s'ha passat dels 18.239 del primer dels anys citats als 31.150 de l'últim any analitzat. Aquest creixement, a més, ha estat sostingut i progressiu des del 2012, any en què es registrà el menor nombre de contractes de tota la sèrie temporal, fins el 2017. Novament, la recuperació econòmica esdevinguda durant aquests anys n'és la principal causa, tot i que cal veure si part d'aquest increment és degut a la proliferació de contractes temporals que facilita que una persona en concateni més d'un al llarg de l'any, de manera que la xifra total de contractes difereixi molt del nombre real de persones contractades.

Figura 44. Evolució del número de contractes laborals subscrits. Rubí. 2010-2017

Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

En efecte, les dades del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya permeten distingir una sèrie de característiques de la contractació. Aquestes variables, juntament amb l'evolució observada, es comenten a continuació i s'han representat gràficament a la figura 45:

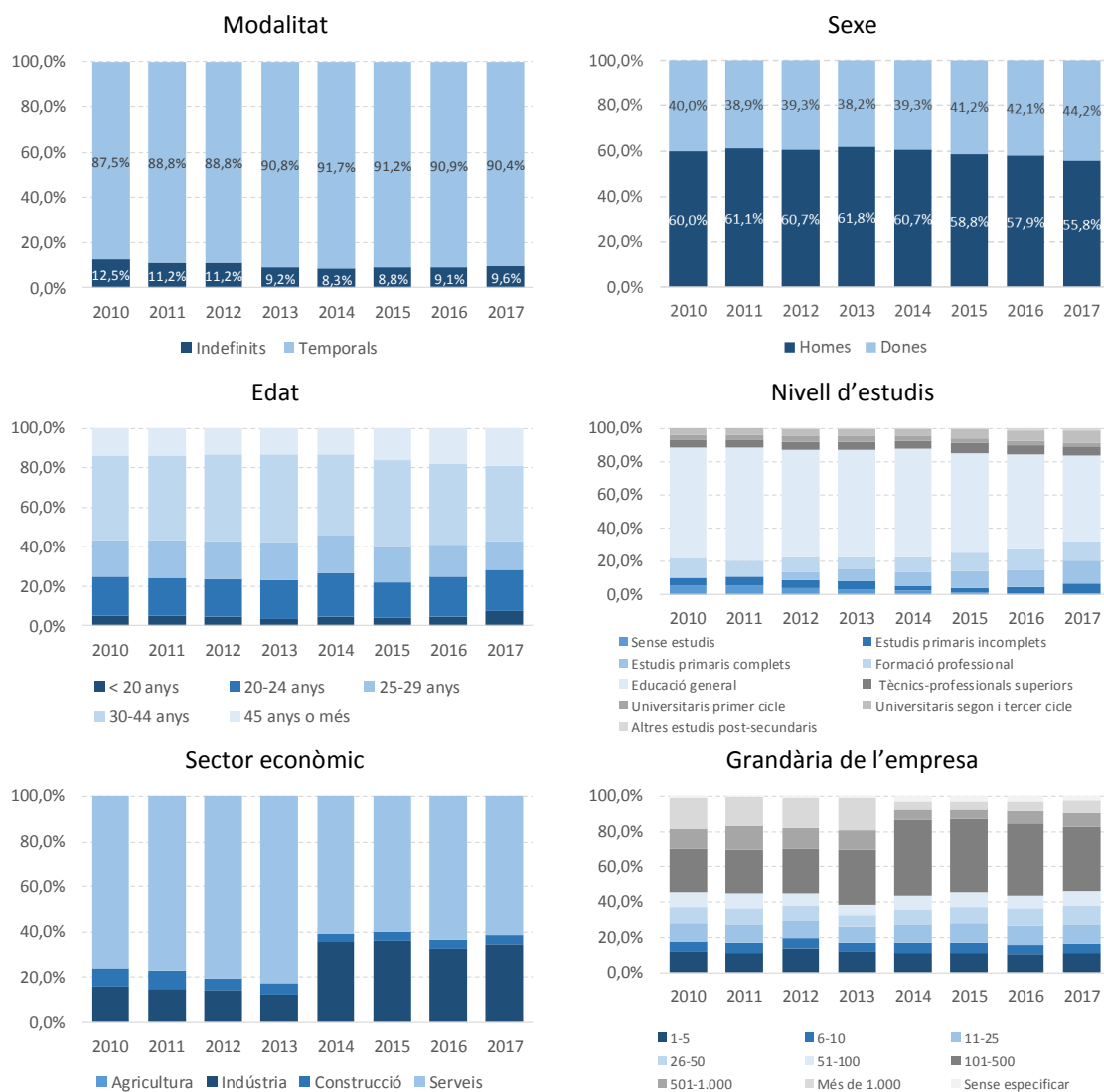
- **Modalitat i durada.** Segons la modalitat, els contractes poden ser temporals o indefinits. Tal com mostra el primer gràfic de la figura 45, els contractes temporals són majoria durant tot el període analitzat, i, fet que és més greu, el seu pes sobre el total de la contractació ha anat incrementant-se, en tant que l'any 2010 eren el 87,5% del total i el 2017 aquest mateix percentatge ha augmentat fins al 90,4%. Una de les causes d'aquesta progressiva precarització de la contractació és la reforma del mercat laboral aprovada l'any 2012 a l'Estat Espanyol, marcada per la «flexibilització» que, a efectes pràctics, abaratí l'acomiadament (la reforma redueix a 20 dies la indemnització amb acomiadament procedent, i a 33 dies per als improcedents), a més introduí tota una sèrie de mesures que faciliten la flexibilitat interna de l'empresa en termes de salaris o negociació col·lectiva, que signifiquen un retrocés important en la protecció social de la persona treballadora. En aquest sentit, l'augment de contractes

temporals subscrits els darrers anys explicaria, en part, l'increment de la contractació en els termes que s'han apuntat anteriorment. Per la seva banda, la durada dels contractes temporals reforça la idea de precarització que acabem d'apuntar: cada cop més són més comuns els contractes de curta durada, d'un mes o menys, en detriment dels contractes de durada indeterminada (d'obra i servei), que l'any 2010 eren majoritaris.

- *Sexe.* El perfil majoritari de la persona contractada és el d'un home, en tant que durant cada un dels anys del període analitzat, el número de contractes subscrits per homes és major que el dels subscrits per dones (segon gràfic de la figura 45). No obstant, la bretxa entre els dos sexes ha anat disminuint, en tant que mentre l'any 2010 la proporció era del 60,0% enfront al 40%, l'any 2017 ha passat a ser del 55,8% davant el 44,2%. Novament caldria creuar aquestes dades amb la modalitat de contractació per veure si, efectivament, el mercat de treball cada cop incorpora més dones o bé, per contra, que la precarització de la contractació de la població femenina és major.
- *Edat.* Pel que fa a l'edat de les persones contractades (tercer gràfic de la figura 45), no s'observa una tendència clara en el període 2010-2017, si bé l'evolució des de l'any 2015 en particular sembla mostrar l'augment del nombre de contractes, d'una banda, de la població jove menor de 25 anys, i, de l'altra, de la població de 45 anys o més. Novament, caldria creuar aquestes dades amb la modalitat de contractació per tal de comprovar si són aquestes franges d'edat, especialment la primera, les més susceptibles de patir una major precarització de la contractació.
- *Nivell d'estudis.* Com en el cas de l'atur ja comentat anteriorment, la composició de la població de Rubí segons el nivell d'estudis determina que el gran volum de contractes formalitzats a la ciutat correspongui a persones amb nivells d'estudis generals (secundaris). No obstant, cal indicar la tendència que cada cop més es contracta un major nombre de població amb estudis primaris, ja siguin complerts o incomplets (11,6% el 2010 i 24,7% el 2017), com a reflex de la poca qualitat de bona part de la contractació laboral actual (quart gràfic de la figura 45).
- *Sector econòmic i ocupació.* El sector serveis és el que protagonitza el major nombre de contractes (de la mateixa manera que també ho fa, com hem vist, en l'ocupació i en l'atur), però des de l'any 2014 és rellevant el protagonisme que cada cop més agafa la contractació en el sector industrial (cinquè gràfic de la figura 45). Així, mentre l'any 2013 els contractes en aquest sector representaven només el 12,4% del total, l'any següent es produeix un gran salt, que es manté amb el pas del temps, de manera que actualment un de cada tres contractes firmats té per objecte aquest sector econòmic. Pel que fa a l'ocupació, el major nombre de contractacions es dona en ocupacions elementals, amb un pes que ha anat creixent (del 44,5% de l'any 2010 al 55,8% del 2017), seguit dels empleats comptables, administratius i altres empleats d'oficina; els treballadors dels serveis de restauració, personals, protecció i venedors; i, finalment, dels operadors d'instal·lacions i maquinària i muntadors.
- *Grandària de l'empresa.* Finalment, l'última característica de la contractació que es pot analitzar fa referència a la grandària de l'empresa en funció del seu nombre de treballadors (sisè gràfic de la figura 45). Abans de comentar les dades, recordem que no necessàriament aquests centres de cotització han d'estar situats necessàriament al municipi de Rubí. El perfil majoritari de contractes es dona en empreses entre els 101 i els 500 treballadors, és a dir, en mitjanes-grans empreses pròpies del sectors dels serveis o industrials. Aquest fet és

especialment remarcable a partir de l'any 2014, coincidint, precisament, amb l'impuls de la contractació industrial que acabem de comentar.

Figura 45. Característiques de la contractació laboral. Rubí. 2010-2017

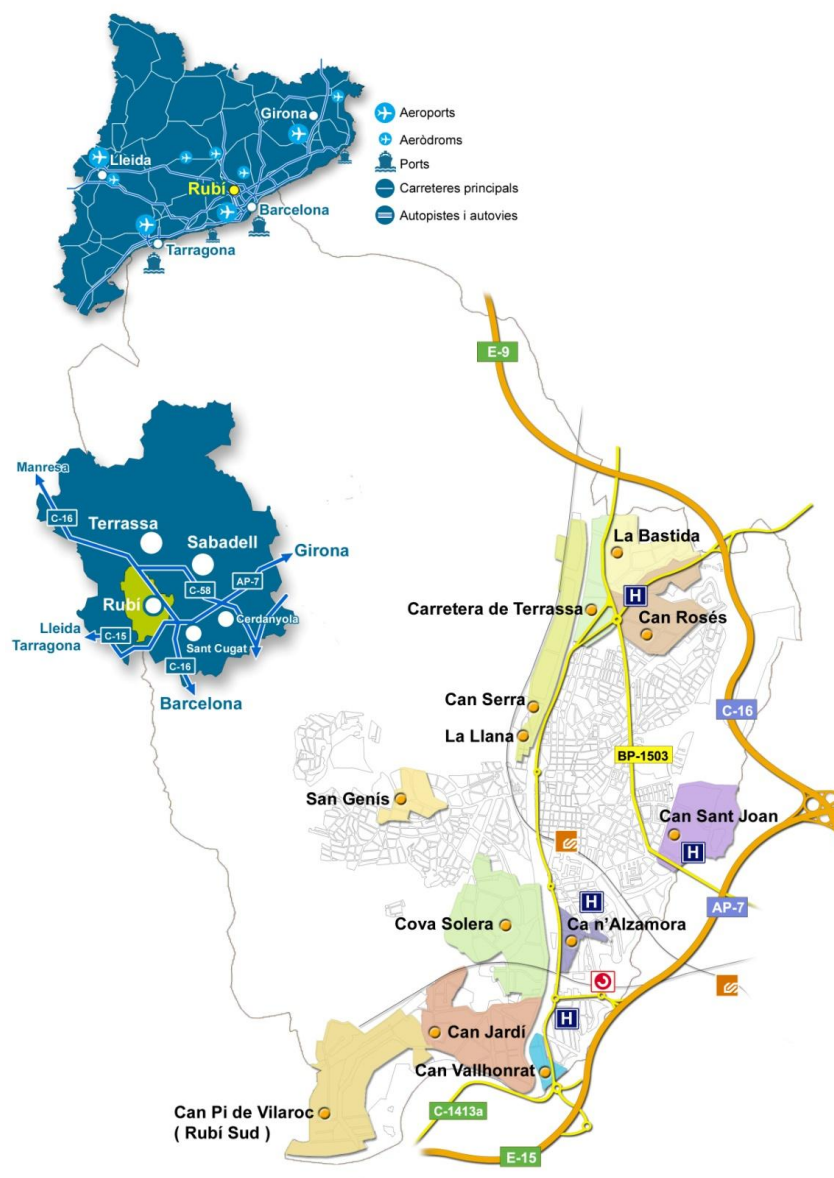
Font: elaboració pròpia a partir de les dades de l'Observatori del treball i model productiu de la Generalitat de Catalunya.

— Polígons d'activitat econòmica

De cara a completar l'anàlisi del mercat de treball realitzada fins ara és interessant aportar informació sobre la localització de l'activitat econòmica al municipi a partir de la informació facilitada per l'Oficina de Serveis a l'Empresa de l'Ajuntament de Rubí.

Segons el cens elaborat l'any 2015, la ciutat compta amb 11 polígons d'activitat econòmica, que concentren un total de 784 empreses i 13.184 treballadors/es. Tal com es mostra a la figura 46, la ubicació geogràfica de Rubí posiciona la ciutat en una zona estratègica tant pel que fa a les comunicacions com a les possibilitats d'implantació d'activitat econòmica. La localització en una de les

Figura 46. Localització dels polígons d'activitat econòmica de la ciutat de Rubí

65

Taula 15. Distribució de les empreses als polígons d'activitat econòmica de Rubí. 2015

Polígon	Nombre d'empreses	%
Cova Solera	197	25,1%
Can Jardí	152	19,4%
Can Rosés	126	16,1%
Pi de Vilaroc (Rubí sud)	72	9,2%
Molí de la Bastida	55	7,0%
Carretera de Terrassa	53	6,8%
San Sant Joan Oest	40	5,1%
La Llana - Can Serra	36	4,6%
Ca n'Alzamora	32	4,1%
Sant Genís	18	2,3%
Vallhonrat	3	0,4%
Total	784	100%

Font: Oficina de Serveis a l'Empresa de l'Ajuntament de Rubí.

Pel que fa a la tipologia de les empreses, 562 es corresponen a microempreses (71,7%), 182 a empreses petites (23,2%), 35 a empreses mitjanes (4,5%) i les 5 restants a empreses grans (0,6%). La dimensió mitjana de l'empresa rubinenca se situa als 8,53 treballadors/res. Segons les dades publicades per la Xarxa d'Observatoris Municipals a l'informe *Perfil de la Ciutat del 2017*,⁹ tots els polígons tenen una forta presència d'empreses vinculades als sectors químic i farmacèutic i altres tipus de comerç a l'engròs. Les taules 15 i 16 mostren els principals indicadors de l'activitat econòmica generada als polígons de la ciutat.

Taula 16. Principals indicadors econòmics de les empreses situades als polígons de Rubí. 2014-2015

Indicadors	2014	2015
Facturació per càpita	48,306	51,827
Productivitat per empleat	257,071	252,67
Ocupabilitat	188	205
Presència empresarial	0,6	0,6
Concentració econòmica	62,35%	63,76%
Presència societats anònimes	60,12%	62,73%
Ocupació empreses grans	47,40%	51,61%
Empreses grans: Ocupació versus facturació	0,7	0,7
Pes empreses històriques	12,25%	11,72%
Ocupació noves	11,09%	11,91%

Font: Oficina de Serveis a l'Empresa de l'Ajuntament de Rubí.

Taula 17. Activitats principals de les empreses situades als polígons de Rubí. 2015

Activitats principals	Facturació	Pes
Electrònica	658.482€	16,90%
Altres tipus de comerç a l'engròs	633.969€	16,27%
Químiques i farmacèutiques	628.034€	16,12%
Transport i emmagatzematge	298.927€	7,67%
Productes de consum	264.643€	6,79%
Total	2.484.055€	63,75%

Font: Oficina de Serveis a l'Empresa de l'Ajuntament de Rubí.

⁹ www.perfilciutat.net

7. Encaix entre l'FP i el teixit productiu

Per aprofundir en l'anàlisi de l'FP i el mercat de treball a més d'aportar dades sobre els principals indicadors del mercat de treball i el teixit productiu s'ha realitzat una anàlisi qualitativa. D'una banda, s'han organitzat dos grups de discussió el 20 de febrer del 2018 a les instal·lacions de *Rubí Forma* i, de l'altra, s'han realitzat una vintena d'entrevistes en profunditat a persones d'empreses de Rubí, de centres d'FP, alumnat tant d'FP inicial com per a l'ocupació i persones professionals tant de les borses de treball com dels programes formatius adreçats a persones desocupades. La selecció de les persones participants i el perfil de les empreses ha estat determinat en bona part per les característiques del teixit productiu i al mateix temps per les recomanacions que des de *Rubí Forma* i el Consell de l'FP han suggerit. D'aquesta forma s'ha garantit el mostreig i la representativitat i pluralitat de la informació recollida. En el cas minoritari de sectors concrets es recorre a les dades estadístiques per a complementar l'anàlisi d'aquesta adequació.

— Perfils professionals d'FP amb més demanda

A continuació s'agrupen els perfils laborals més demandats per grans sectors identificats en la part qualitativa de l'anàlisi.

Sector industrial

Tant les empreses petites com les grans valoren l'FP inicial i ocupacional de diferent manera segons l'especialitat. Les empreses grans de Rubí són empreses punteres majoritàriament industrials (veure indicadors) a nivell català i valoren molt positivament la formació professional vinculada al sector industrial. Els cicles formatius de fabricació mecànica, instal·lació i manteniment, electricitat i electrònica, informàtica i comunicacions o la química estan valorats pel teixit productiu. De fet, és interessant visualitzar que la formació pràctica d'aquests estudis és el principal component que més és valora si els comparem amb altres nivells educatius. També comenten les empreses que seria positiu poder ampliar el nombre d'hores dedicades a la part pràctica. L'empresa de Rubí contracta persones formades en FP industrial, especialment de CFGS.

Hi ha perfils professionals que només són ocupades per persones que han cursat un cicle de grau mitjà o superior. Alguns d'ells poden ser: el *CFGS Automatització i robòtica industrial*, *CFGS sistemes de telecomunicacions i informàtics*, *CFGS disseny de fabricació mecànica*, *CFGM de sistemes microinformàtics i xarxes*, *CFGS desenvolupament d'aplicacions web*, el *CFGM de manteniment electromecànic* i *CFGS mecatrònica industrial*. La fórmula de la doble titulació també és valorada entre les empreses, especialment les grans, que requereixen de perfils molt especialitzats. El que comenten és que les persones que cursen un cicle surten amb una bona base per després fer la formació específica dins de l'empresa segons la maquinària i els *softwares* específics que tenen implantat. De fet, hi ha perfils que estan molt ben valorats en el mercat -i ben remunerats- perquè no es troben en el mercat i les empreses esmenten que això fa que en alguns casos acabin cobrant més que les persones amb estudis universitaris.

Les competències que es requereixen en aquest sector actualment són:

- Coneixements en control numèric, ja que cada empresa té la seva maquinària i l'operari ha de disposar de coneixement de base per poder-se adaptar a la singularitat de l'empresa.

- Perfiles tècnics informàtics coneixements de SAP.
- Coneixement en PLC (autòmat programable industrial) i automatismes. Es comenta que els graduats en un CFGS no arriben a assolir els coneixements necessaris.
- Coneixements d'interface (gestió de la Configuració de sistemes complexos) Persona que sàpiga desxifrar i comunicar entre un informàtic i un mecatrònic. Són dos perfils que parlen dos idiomes diferents i cal un interlocutor que sàpiga traduir les necessitats dels dos perfils. Com traducció i interpretació entre un informàtic i un mecànic.
- Coneixement de SCADA (Control supervisor i adquisició de dades)
- Manteniment i reparació d'equips informàtics. Els empresaris valoren el fet que la persona pugui a més de detectar la incidència a nivell de *software* doni resposta a nivell de *hardware*, és a dir, que no tingui por a tocar la maquinària i la sàpiga arreglar físicament.
- Coneixement del procés d'emmotllament per injecció de plàstics. És un perfil també força buscat en la zona.¹⁰ És un perfil nou ja que fins ara no existia aquesta tècnica i actualment no s'imparteix en els cicles d'FP perquè és nou.

Igualment l'anàlisi ha permès detectar la falta dels següents continguts:

- Assemblatge. Es comenta que actualment els cicles formatius no contemplen la formació pràctica d'assemblatge de plaques de circuits amb la part plàstica.
- Es proposa que en el cicle de Manteniment electromecànic s'incorpori la formació de maquinàries de magatzem, com pot ser el carnet de carretoner, d'elevador o altres. És una formació que s'ofereix al marge del cicle i que suposa un cost econòmic i de temps per l'alumnat que ja ha rebut una formació de grau mitjà.
- Emmotllament de metalls. Es comenta que només hi ha un cicle formatiu a Catalunya que realitza aquesta formació i l'alumnat d'aquest cicle està molt buscat perquè surt ben preparat en fabricació mecànica i producció per emmotllaments de metalls i polímers. És una ocupació que les empreses del sector industrial necessiten. També manquen persones que realitzin el disseny i el manteniment de motlles, una formació que es fa a Saragossa.¹¹

A continuació es detallen els perfils professionals emergents per les empreses:

- L'empresa del metall demana persones amb experiència que sàpiguin soldar (soldadors en la metal·lúrgica), soldadors i fresadors especialitzats en la indústria
- També demanen oficials torners mecanitzats. Tot el tema de mecànica industrial està molt demandat. Es comenta que actualment s'imparteix un CP en aquesta línia. Una de les competències que es posa sobre la taula és la importància que les persones tinguin coneixement en control numèric i es diu que els centres d'FP no es dona aquest coneixement

¹⁰ El procés central d'injecció de plàstic es duu a terme amb la tecnologia industrial més avançada: automatització dels processos productius amb robots, màquines de muntatge en línia, túnels de fred, màquines de doble injecció, màquines sense columnes, etc. Destaca l'ús de múltiples tecnologies: soldadura per ultrasò, biinjecció, in-mold, etc.

¹¹ <https://cep-plasticos.com/es/cursos-formacion-en-plasticos-cep>

- Mosso de magatzem i carretoner
- Gestor de magatzems intel·ligents
- Operaris de producció
- Fabricació de productes farmacèutics. Es comenta que en aquest sentit hi ha el cicle formatiu de grau superior que hi podria donar resposta
- Neteja industrial
- Mecànics i electrònics. Aquest perfil híbrid també està força demandat segons els agents
- Automatitzacions i robòtica. Persones que coneguin el tema dels automatismes. Es comenta que l'opció 3x2 de mecànica i electrònica està tenint molt bona sortida
- Tractament d'anàlisi de dades i *big data* tant a les indústries com a les empreses.
- Robòtica i amb coneixements 4.0
- Tècnics de mecatrònica, mecànics industrials
- Manteniment de serveis a la producció
- Tècnics de química i laboratori
- Indústria del plàstics- químics

Sector sociosanitari i serveis a les persones

Les competències transversal sovint tenen un major pes que les tècniques en sector adreçats a l'atenció a les persones. Al marge dels coneixements adquirits en els centres d'FP, les empreses i especialment les persones destinatàries dels serveis prefereixen les habilitats personals i comunicatives. Una de les qualitats més buscada entre les persones tècniques de dependència és l'empatia ja que són cuidadors/es d'altres persones. A més, les dures condicions de la pròpia feina requereixen igualment d'una elevada vocació. Les pròpies condicions de treball afavoreixen una rotació alta sovint amb contractes temporals de suplències de les persones fixes en el sector, especialment en èpoques estacionals com l'estiu. Aquestes condicions afavoreixen la inestabilitat de manera que moltes persones amb FP abandonen el sector al cap d'un període curt de temps, fet que determina que la demanda quedi coberta per persones amb baixa qualificació que accepten les condicions del mercat laboral. Aquest fet també es detecta en el cas del sector de l'hoteleria.

Un altre perfil que també és detecta és el vinculat a les activitats esportives i dinamitzadores de gent gran, fruit de l'envelliment progressiu de la població, amb unes certes habilitats tècniques (coneixement bàsic de TIC) més enllà de les merament físiques.

Els perfils més demandats són els següents

- Neteja a domicili
- Atenció sociosanitària, especialment cuidadors i persones que treballin a les residències de gent gran. Auxiliars de geriatria per exemple.

Sector serveis a les empreses

En el context d'una empresa gran, les ocupacions no industrials, les més relacionades amb la gestió no estan vinculades a l'FP. Sovint aquests perfils professionals no industrials són ocupats per persones amb titulacions universitàries. Es comenta que per desenvolupar aquest tipus de tasques (les administratives, les comercials, les comptables, les RRHH, etc.) es necessita un coneixement molt especialitzat que els

estudis universitaris ofereixen. Els cicles de grau superior també estarien contemplats però en menor instància. De fet, hi ha qui esmenta que les ocupacions relacionades amb l'administració a mig i llarg termini tendiran a desaparèixer ja que moltes de les tasques que fins ara desenvolupen s'estan automatitzant o són absorbides per les pròpies persones que desenvolupen funcions tècniques. La formació de grau mitjà en administració no és suficient per a poder desenvolupar les tasques que requereix l'empresa. El mateix succeeix amb els perfils relacionades amb la venda i exportació de productes on sovint requereixen de persones amb un bon coneixement duaner, lingüístic, etc. a més d'unes bones competències comunicatives i transversals. Un altre aspecte a tenir present és el fet que són camps on les persones amb alts nivells de qualificació accepten desenvolupar tasques de menys qualificació i relacionades amb perfils intermedis. En canvi aquest fet no és tant evident entre les branques d'enginyeria i relacionades amb la indústria.

Les competències més demandades són l'anglès, la comptabilitat, la facturació, coneixements en SAP (Sistemes, Aplicacions i Processos),¹² programació, coneixements de Sistemes MRP (Materials Requirement Planning), especialment els administratius que treballen el sector logístic. El nivell alt d'anglès es considera bàsic si es vol treballar de forma internacional en temes d'exportació i importació, concretament en el sector del comerç internacional. En aquesta línia de treball també han de conèixer aspectes d'impostos, duanes, tràmits internacionals, etc. S'esmenta que les persones graduades amb FP inicial de comerç necessitarien ampliar més detalladament els seus coneixements d'anglès.

També, es comenta que sovint es busca més una figura de gestor. Les persones que cursen un CFGM de la família d'administratiu i gestió acaben fent tasques senzilles com fer fotocòpies i altres tasques que a curt termini s'acabaran assumint per part del personal tècnic. Al mateix temps, per fer aquestes tasques no demanen estudis d'FP. Hi ha qui parla de la perversió del cicle com a tal. S'esmenta que la formació no està adequada als perfils professionals que actualment requereix el mercat de treball.

Els perfils demandats són:

- Administratius amb un bon coneixement d'anglès.
- Administratius especialitzats ja sigui en comerç internacional, comptabilitat, etc.
- Atenció a client i coneixement de xarxa, formació relacionada amb el *Community manager*. Es comenta un perfil d'atenció al client però que anticipi les necessitats del client i al mateix temps doni resposta a les necessitats de l'empresa
- Comerç internacional. Persones que gestionin la documentació de les exportacions i importacions.
- Tractament d'anàlisi de dades i *big data* tant a les indústries com a les empreses.
- Informàtics de xarxa social. Conceptes generals.
- Tècnics de programació i programes informàtics
- Seguretat informàtica
- Coneixements de Windows + UNIX (és un sistema operatiu portable, multitasca i multiusuari);
- Habilitats en *helpdesk* de nivell I i II.
- Disseny gràfic interactiu i noves tecnologies. Coneixements d'Illustrator, Photoshop, Xarxes socials, Dissenys interactius. Maquetador de vídeos, etc.

¹² De fet és un Sistema de Planificació de Recursos Empresariais

Sector comercial

Pel que fa al sector del petit comerç, l'interlocutor principal va ser l'Associació de comerciants. De fet, es va aprofitar una junta per parlar sobre el paper de l'FP en el teixit comercial. El que se'n deriva, conjuntament amb les dades de la Seguretat Social, és el fet que les activitats comercials es generen gràcies a l'emprenedoria de la població al marge de la seva qualificació. És a dir, bona part de les empreses són gestionades per persones de més de 45 anys.

Pel que fa als treballadors i treballadores segons la botiga no necessàriament es demana una formació d'FP en comerç. Aquesta observació caldria poder-la validada amb les dades dels perfils de les persones afiliades a la seguretat social. Ara bé, el que és interessant a tenir present és que hi ha un teixit comercial que d'aquí uns anys caldrà renovar i que necessitarà de competències digitals i potser idiomàtiques.

Un aspecte que es va posar sobre la taula és el fet que al municipi hi ha ubicades empreses de referència a nivell nacional i internacional i, per tant, són un pol d'atracció per a visitants. Comenten que sovint aquestes persones marxen a Barcelona o Terrassa i no visiten la ciutat. Aquí podem detectar una iniciativa que pot dinamitzar el petit comerç de Rubí i al mateix temps promocionar l'FP de comerç: elaborar sinèrgies empreses-comerços-alumnat de comerç d'FP perquè puguin generar accions per a que les persones que visitin les grans empreses puguin també visitar el centre de la ciutat.

Al marge de les iniciatives que es van poder posar sobre la taula, és important esmentar que segons el petit comerç aquest no requereix de coneixements d'idiomes. Aquesta observació contrasta amb el que esmenten les mitjanes i grans empreses, ja que és una competència que sovint troben a faltar. Al marge d'aquest fet és interessant comentar que les habilitats d'autoaprenentatge i de coneixements de xarxes socials és un actiu que el comerciant requereix.

– Competències transversals més requerides

Segons la posició del lloc de treball les competències tècniques esdevenen imprescindibles o no. Tot i que les competències transversals són molt valorades per les empreses i el teixit productiu, s'observa que les competències tècniques esdevenen imprescindibles per a cobrir els llocs de treballs intermedis. Aquestes són el primer filtre per a poder optar a una plaça d'operari o de tècnic i segons el volum de candidats a optar a la plaça les competències transversals jugaran un paper més o menys important, especialment en el sector industrial. Ara bé, en les ocupacions més generalistes les habilitats personals juguen un paper determinant. Les empreses prefereixen persones que responguin a habilitats personals (flexibilitat, capacitat d'aprenentatge, valors del treball, etc.) per després formar-les a nivell tècnic.

Un altre aspecte que cal tenir present és el canvi d'estructura empresarial. Les empreses estan deixant de ser jeràrquiques per esdevenir més horitzontals i operatives. Això comporta que els perfils professionals han de ser cada vegada més polivalents i flexibles, on la persona desenvolupa tasques que poden no ser merament tècniques ni del propi camp de coneixement. Les tecnologies de la informació com les noves de tipus additiu i disruptiu així ho estant generant.

De forma unànime es parla de la importància de la responsabilitat en els llocs de treball. Hi ha un consens força generalitzat sobre la manca de la cultura de l'esforç i dels valors de treball en la societat actual. Es comenta que no depèn de perfils socioeconòmics baixos, sinó que aquest fet es pot trobar al

marge del nivell econòmic. És un tema que va lligat amb la persona i, per tant, són valors familiars que s'han adquirit i promogut a nivell individual.

Les competències transversals que més es valoren són les següent:

- Capacitat d'aprendre
- Compromís
- Flexibilitat
- Gestió de l'estrès
- Coneixement d'idiomes
- Implicació
- Iniciativa
- Motivació
- Polivalència
- Proactivitat
- Resolució de problemes o conflictes

— Reptes detectats i oportunitats

A continuació es mostren tendències detectades durant el treball de camp. Són reptes detectats des del món local i no des del punt de vista sistèmic de l'FP. Existeixen desajustos en el sistema de l'FP tant inicial com per a l'ocupació que sobrepassen l'àmbit territorial i que no s'han descrit en aquest estudi:¹³

Oferta formativa no respon a les activitats econòmiques

El sector industrial té un pes important en l'activitat econòmica no només a Rubí sinó també a la seva comarca i a la resta de Catalunya. Tal com s'ha mostrat en l'apartat 6 d'aquest estudi el sector químic, farmacèutic, la fabricació de productes metàl·lics etc. són les principals activitats econòmiques del municipi. En canvi, aquesta activitat no es correspon amb l'oferta d'FP inicial que hi ha a la ciutat on només s'imparteixen els cicles de *CFGs automatitzats i robòtica industrial*, *CFGM electromecànica de vehicles* i dos cicles d'informàtica: *CFGM Sistemes microinformàtics i xarxes* i *CFGs administració de sistemes informàtics en xarxa*. Ara bé, en termes de formació per l'ocupació sí hi ha una major oferta de certificats de professionalitat que donen més resposta la qualificació inicial de les ocupacions relacionades amb la indústria.

Perfil de l'aturat versus perfil dels programes per l'ocupació adreçat a persones aturades

Un aspecte que cal destacar pel que fa a l'FP per l'ocupació és una discrepància en termes de gènere entre la persona aturada i els programes que combinen formació amb altres actuacions (de garantia juvenil, programes de treball i formació). El perfil de la persona aturada és majoritàriament dona mentre que en aquests dos tipus d'accions formatives l'alumnat majoritari és el masculí.

En termes d'edat cal esmentar que la més representada entre la població de Rubí desocupada és la major de 50 anys, i que s'ha vist incrementar el seu pes relatiu en els darrers anys. Paral·lelament, s'ha detectat un augment de la presència de joves amb estudis d'ESO en els programes PFPO relacionats a

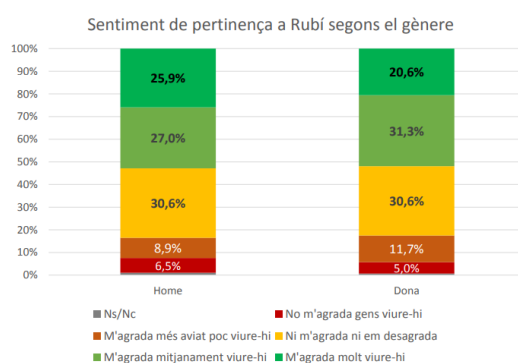
¹³ En aquest sentit la Fundació BCN formació Professional ha evidenciat desajustos sistèmics al llarg dels 10 anys de la seva trajectòria i que podeu consultar a la pàgina web: fundaciobcnfp.cat

una certificació de professionalitat de nivell 1. Una de les possibles causes que s'han posat sobre la taula és la disminució de programes formatius i educatius adreçats a un perfil de jove determinat. Davant aquest fet és interessant de poder fer un seguiment per tal d'observar si el jovent amb baixa qualificació –amb i sense l'ESO- recorren més a la via formativa per a l'ocupació i quins són els seus motius, ja que les passarel·les del sistema educatiu reglat i l'oferta d'FP inicial poden estar condicionant les seves trajectòries, especialment entre l'alumnat graduat amb ESO.

Sentiment de pertinença local

Un altre aspecte a destacar és el sentiment de pertinença al municipi que s'ha pogut detectar entre les empreses entrevistades en el treball de camp. Tot i que no es disposa de dades objectives sobre en aquest sentit, sí que avala aquesta percepció el resultat de l'estudi de satisfacció ciutadana i coneixement de la ciutat de Rubí, amb data de maig de 2017. Aquest estudi mostra que només un de cada sis de persones residents tenen un sentiment negatiu envers el fet de viure en el municipi. Més enllà d'aquesta dada, és important poder aprofitar aquest aspecte per impulsar, més enllà de taules de treball, accions i activitats que impulsin l'FP, tant inicial i ocupacional i el teixit productiu.

Figura 47. Sentiment de pertinença a Rubí segons el gènere

Font: Estudi de satisfacció ciutadana i coneixement de la ciutat de Rubí, maig 2017

Informació i orientació

L'anàlisi tant quantitativa com qualitativa ha permès detectar que la informació i l'orientació que es promou en termes d'FP només contempla l'oferta formativa de Rubí i no la diversitat d'especialitats existents en l'FP. Aquest fet determina directament l'elecció dels estudis escollits, que sovint no motiven a l'alumnat i que són cursats per un tema de proximitat física i de coneixement de l'entorn més directe ja sigui social, familiar o territorial. En aquest sentit també és important esmentar que com conseqüència d'aquest fet es pot derivar a un alumnat, especialment en CFGM i PFI, amb una certa apatia o desinterès per inserir-se al mercat de treball en la branca d'estudis realitzats.

Quant a les empreses s'ha observat que bona part de les empreses entrevistades coneixen l'oferta d'FP inicial i professionalitzadora de la ciutat però al mateix temps existeix tenen poc informació sobre les ocupacions vinculades als cicles formatius o a l'oferta global de l'FP. Algunes de les empreses deleguen els processos de selecció en terceres entitats, que sovint desconeixen l'FP i les competències que aquests poden desenvolupar.

Sinèrgia territorial: endogàmia formativa i social que determina l'activitat econòmica

De l'epígraf anterior podem pensar que se'n deriva la següent conseqüència: tant les dades del sistema educatiu com les dades de les principals activitats econòmiques que es desenvolupen en el municipi mostren un patró recurrent. En termes d'educació i formació observem que les persones de Rubí cursen estudis d'FP inicial —també parlaríem dels PFI— segons l'oferta del centre o bé el que cursen les persones del seu entorn social i familiar i sovint són especialitats tradicionalment impartides en el municipi. Les dades de mobilitat per motius d'estudis així ho mostren amb valors elevats pel que fa al percentatge de persones que estudien en el propi municipi (autocontenció) i, sobretot, les places d'FP inicial ocupades per població rubinenca (autosuficiència). En termes econòmics les dades ens mostren que les activitats econòmiques que si desenvolupaven fa 8 o 10 anys continuen sent les mateixes però amb lleugers canvis pel que fa al seu pes relatiu.

Accessibilitat als estudis i a les empreses en pràctiques

L'oferta d'FP inicial és lleugerament desequilibrada amb l'oferta de batxillerat a la ciutat. Alhora, l'oferta de centres de la ciutat no està relacionada amb bona part de l'activitat econòmica i, per tant, a l'hora de fer les pràctiques professionalitzadores l'alumnat s'ha de desplaçar. Això adquireix rellevància entre l'alumnat de grau mitjà ja que el nivell maduratiu no és el mateix que el d'una persona que està cursant un grau superior. Un altre aspecte d'accessibilitat és l'accés al centre físicament, aquest fet també pot ser una barrera per a l'atracció de l'alumnat i seria interessant oferir facilitats en aquest sentit per tal de no perdre en un futur activitat formativa en el municipi.

La importància de les pràctiques per la inserció

Les empreses valoren l'experiència i les pràctiques. Moltes d'elles han de formar a la persona recentment incorporada a l'empresa en el seu programari, tecnologia o sistemes d'informació i això fa que cerquin persones amb experiència i amb flexibilitat perquè puguin adaptar-se a l'entorn laboral el més ràpid possible. De les empreses entrevistades totes estan satisfetes de les pràctiques FCT (formació en centres de treball) realitzades per part de l'alumnat que han acollit. Tot i que cap ha acollit alumnat d'FP dual veuen amb bons ulls aquesta iniciativa.

Ara bé, tot i que les pràctiques estan ben valorades, també es comenta que existeix una manca d'equitat educativa entre una persona que cursa FP dual i una altra que cursa la modalitat FCT i, per tant, caldria garantir l'equitat educativa entre tot l'alumnat de Rubí.

8. Propostes d'actuació

A tall de síntesi és important esmentar que la ciutat de Rubí presenta un volum d'activitat industrial per sobre de la mitjana catalana i, en canvi, l'oferta d'FP inicial no respon a les necessitats d'aquesta indústria. En el curs 2017-2018 no s'oferta cap cicle de la família de fabricació mecànica o d'instal·lació i manteniment i, per tant, la població jove de Rubí que vulgui formar-se en aquest sector ha de formar-se fora del municipi. Davant d'aquest escenari l'opció més òptima és sol·licitar cicles industrials al Departament d'Ensenyament que doni resposta al teixit productiu industrial. Ara bé aquesta opció és la més costosa i la més complexa d'assolir. El desplegament de l'oferta formativa d'FP inicial difícilment es pot impulsar a tot el territori català tant pel cost econòmic que suposo, com per la complexitat de la pròpia gestió territorial. És per aquest motiu que més enllà de reivindicar un ajustament formatiu al sector industrial, seria interessant trobar altres fórmules més indirectes que afavoreixin la qualificació de la pròpia població en aquests sectors i en l'FP inicial en general –i que pugui revertir en la ciutat– més enllà d'on estigui ubicat el centre formatiu.

Pel que fa a l'FP per a l'ocupació, especialment l'adreçada a les persones desocupades, aquesta s'està ajustant en la mesura del possible: hi ha força formació ocupacional industrial vinculada a perfils professionals que cerquen les empreses. Tot i això, dotar de l'experiència necessària a aquestes persones és clau per a una bona inserció. En aquest sentit, impulsar la modalitat dual en els CP també és una bona estratègia per especialitzar a aquest col·lectiu i millorar les seves probabilitats d'ocupabilitat.

A continuació es presenten tot un seguit de propostes que s'han plantejat durant el treball de camp o que se'n deriven. Són propostes pensades des del disseny d'actuacions d'intervenció en el marc local i des de la seva viabilitat.

– El paper del Consell de l'FP de Rubí

L'existència d'un Consell de l'FP a la ciutat és un actiu que pot jugar un doble paper: d'una banda, com a dinamitzador de l'FP, i, de l'altra, com a grup de pressió.

Així, en primer lloc, el Consell de l'FP de Rubí pot tenir un paper molt interessant de connector entre els diferents agents existents en el municipi per tal d'impulsar iniciatives que surtin directament dels agents o bé oferint propostes. Cal dir que aquesta acció requereix d'un diàleg i depèn de la predisposició entre els diferents agents locals. Un aspecte positiu és la vinculació que tenen les empreses entrevistades amb el municipi. Aquest aspecte pot ser positiu perquè pot facilitar la creació de sinèrgies en benefici de l'FP, l'activitat econòmica de Rubí i de la seva població.

1. Incentivar positivament itineraris d'FP (CP, PFI, CFGM, CFGS) industrials que donin resposta als perfils detallats en l'apartat anterior d'aquest estudi.
2. Durant la visita a l'Associació de comerciants es va posar sobre la taula la idea d'aprofitar les visites internacionals que reben les grans empreses perquè puguem facilitar informació sobre el comerç que hi ha en el centre de Rubí. D'aquí es pot impulsar una bona sinèrgia per a detectar alumnat resident que cursi estudis de comerç fora del municipi per a que desenvolupi les seves pràctiques a la ciutat.

3. Una altra proposta en aquesta línia de connectar agents pot ser la d'impulsar una col·laboració entre l'associació de comerciants de Rubí i el centre que imparteix els cicles d'informàtica. La seva tasca podria ser doble: oferir formació i suport als comerciants que necessitin crear les seves plataformes digitals, i poder facilitar eines informàtiques que alleugereixin les càrregues dels comerciants que no disposen d'hores per a la formació.
4. Col·laborar amb l'escola EDRA i l'Associació de comerciants per generar accions de millora en els aparadors locals i per exemple impulsar el dia de l'aparador digital.
5. Generar i impulsar itineraris professionalitzadors que es complementin: les dobles titulacions, o formació lingüística complementària adreçada a l'alumnat d'administració o altres especialitats que complementi el nivell que s'ofereix en els cicles.
6. Crear esdeveniments cada any o dos anys que posin en relació les empreses, l'alumnat, els centres i l'administració. Actualment hi ha diverses iniciatives de contacte entre demanda i oferta de feina que ajuda a conèixer el món de l'FP i el laboral i productiu.

En segon lloc, l'altre paper que el Consell de l'FP pot desenvolupar és el de *lobby* o grup de pressió que representi els beneficis de l'FP local i comarcal conjuntament amb altres consells de l'FP per tal d'incidir en la planificació en matèria de formació professional tant inicial com ocupacional. Per exemple, el Consell pot impulsar accions com ara:

7. Coordinar processos d'adaptació curricular que permetin impulsar per exemple l'adaptació d'un cicle mitjà en operari de magatzem que inclogui els carnets de màquines de magatzem que s'han de cursar fora del cicle.
8. Treballar per aconseguir formació vinculada al disseny i el manteniment de motlles o formació relacionada amb la producció per emmotllament de metalls.
9. Generar sinèrgies aprofitant col·laboracions ja existents: per exemple en el marc del CIT, *Catalonia Innovations Triangle*, format pels municipis de Cerdanyola del Vallès, Sant Cugat del Vallès i Rubí. En aquest marc mirar d'establir col·laboracions que afavoreixin la promoció de l'FP inicial i per l'ocupació.

– Accions de promoció de l'FP

Per acabar aquest apartat s'aporten recomanacions concretes que poden donar resposta als reptes plantejats en l'apartat anterior:

- **Corregir el biaix de l'oferta formativa amb el sector industrial:** més enllà de sol·licitar l'obertura d'un cicle formatiu en fabricació mecànica o de química industrial per exemple, seria interessant mirar d'establir convenir de col·laboració amb centres d'FP que imparteixin estudis industrials de la pròpia comarca per tal de facilitar l'accés a l'alumnat de Rubí. En definitiva, seria interessant poder dissenyar altres estratègies més enllà de la de modificar la planificació territorial de l'FP inicial que permetessin qualificar la població en aquest sector
- **Ampliar la informació a l'oferta general:** Tant les dades com en les entrevistes s'ha detectat que la informació i l'orientació que es promou només contempla l'oferta formativa de Rubí i aquest fet determina directament l'elecció dels estudis. La Fira de l'FP promoguda pel propi Consell de l'FP és una molt bona iniciativa i les novetats d'aquesta darrera edició ha engrescat a les persones participants. En aquest sentit es proposa posar en valor aquesta fira i ampliar el seu contingut visualitzant tota l'oferta formativa d'FP inicial i mostrar totes les famílies professionals que es poden

cursar a Catalunya, sense la limitació territorial. D'aquesta forma l'alumnat podrà conèixer l'oferta existent. Aquesta es pot fer en col·laboració en municipis de la mateixa comarca i impulsar-la anualment des d'un municipi diferent.

- **Orientar en els centres d'ESO i batxillerat:** impulsar la figura de l'orientador entesa com a la persona que acompanya en l'elecció i la identificació de les vocacions en etapes prèvies a l'FP. També, seria interessant que els propis centres de secundària rebessin empresaris, orientadors i altres persones estratègiques perquè posin en valor l'FP, especialment la de grau superior. És important que l'alumnat de batxillerat també vegi l'opció del CFGS com una via d'inserció real i de qualitat.
- **Promoure noves activitats econòmiques a través de l'FP:** una opció interessant per tal de generar capital humà amb formació professional de diferents especialitats perquè després es pugui revertir en el municipi de residència, és promoure que la població de Rubí es formi fora del municipi en famílies professionals estratègiques per la ciutat a canvi de que aquestes acabin treballant o generant activitat econòmica en el propi municipi. La dotació de beques o el finançament del desplaçament per a la qualificació de la població de Rubí pot ser una altra iniciativa. En termes global, seria important poder oferir suport a l'alumnat que vulgui formar-se en especialitats que no s'ofereixen a la ciutat però que poden ser estratègiques pel desenvolupament econòmic i social.
- **Xarxa permanent:** les dinàmiques del mercat de treball i del teixit productiu són canviants i així fa que les necessitats també canviïn. Una bona forma de conèixer la demanda de les empreses i les necessitats de la societat i de l'economia és està permanentment en contacte amb el agents. Impulsar un consell assessor en matèria d'FP pot ser una bona estratègia per a solventar els efectes conjunturals. Aquest hauria d'estar compostat pels centres d'FP, Rubí forma, empreses del sector, Ajuntament i altres agents que es considerin claus per a la detecció de necessitats.
- **Dissenyar programes o accions concretes:** per exemple, impulsar un programa que permeti ampliar les hores de pràctiques a les empreses el Consell de l'FP amb col·laboració amb l'Ajuntament de Rubí pot mirar d'ampliar l'estada oferint una beca a l'alumnat. Buscar fórmules que permetin allargar la formació en el centre de treball o promocionar amb el suport local la formació en alternança dual per tal d'assolir l'equitat educativa.
- **Promoure la formació vinculada a les 9 tecnologies 4.0:** les noves tecnologies i la indústria 4.0 estan a l'ordre del dia i davant d'aquest context pot ser interessant apostar per una nova oferta de PFI vinculada a aquestes especialitats. Rubí Forma està acreditat per poder formar en aquestes temàtiques. Existeixen experiències d'entitats socials que estan incorporant la robòtica i la domòtica com a contingut dels seus PFI com a eina de motivació i inclusió social. Alguns bons exemples són: el Programa MotivaTIC¹⁴ i el Projecte Colectic¹⁵ que realitzen el PFI Auxiliar de muntatge i manteniment d'equips informàtics. Aquesta entitat aplica tècniques de gamificació a l'aula amb bons resultats.
- **Requerir la qualificació:** tot i que en els darrers anys els certificats de professionalitat i la qualificació en sectors com el de la dependència s'està requerint per un tema normatiu. Tot i això encara no es valora prou la importància de disposar de persones qualificades. Seria interessant que des de *Rubí Forma* es pogués fer pedagogia sobre la importància de l'acreditació de competències per tal de millorar el capital humà i el servei que el seu teixit productiu ofereix. Un bon exemple és l'ocupació de cambrer ja que hi ha una FP inicial que qualifica i doten de valor a les persones que hi treballen

¹⁴ <http://www.computing.es/mundo-digital/noticias/1095836046601/la-robotica-como-herramienta-de-inclusion-social.1.html>

¹⁵ <http://colectic.coop/>

en el sector. En canvi, no sempre es sol·licita una formació per a realitzar l'ocupació i aquest fet seria interessant de canviar.

- **Optimitzar les *Mesures flexibilitzadores* del Departament d'Ensenyament:** el Departament d'ensenyament impulsa les Mesures flexibilitzadores.¹⁶ per tal de minimitzar el biaix que hi ha entre el món educatiu i el mercat laboral. Aquesta pot ser una bona eina per desenvolupar adaptacions curriculars i incorporar continguts específics que les empreses de Rubí requereixen.
- **Més col·laboració intramunicipal:** l'oferta d'FP inicial i per a l'ocupació degut a la seva especificitat no pot garantir una oferta completa a escala municipal, no seria sostenible pel sistema educatiu. És per aquest motiu que cal promoure més la col·laboració entre municipis del voltant o aquells que sí ofereixen formació que pot ser estratègica pel municipi de Rubí. Seria bo superar la barrera del localisme per tal de generar sinèrgies entre territoris i desenvolupar clústers formatius i econòmics.

¹⁶ <http://queestudiar.gencat.cat/ca/estudis/fp/mesures-flexib/>